

S. C. ASCICO S.R.L.
J 32 / 1018 / 18.12.2002; C.U. RO 15103489
Sediul central : jud. Sibiu , loc. Medias , str.G.Cosbuc nr. 15
Telefon / fax : 0269 / 243660

NUMĂR DE ÎNREGISTRARE INTERN

002/509/2011

PLAN URBANISTIC GENERAL
COMUNA CHIRPĂR
JUDEȚUL SIBIU

VOLUMUL I
MEMORIU GENERAL

BENEFICIAR: COMUNA CHIRPĂR, JUDEȚUL SIBIU

AMPLASAMENT: TERITORIUL ADMINISTRATIV AL COMUNEI CHIRPĂR

Sibiu,
ianuarie 2011

Administrator,
ec. Maria ȘTEFĂNEL

COLECTIV DE ELABORARE

Şef lucrare:

arh. Andrei PÎCĂ

Membri în colectiv:

ing. Iustin VATAMANU

ing. geolog Ana - Maria AILINCĂI

tehn. pr. Constantin DAMIAN

tehn. Alina CALU

geogr. Mariana - Anca ŞARLEA

ec. Maria ŞTEFĂNEL

**Administrator,
ec. Maria ŞTEFĂNEL**

CUPRINS

Capitolul I. INTRODUCERE

- 1.1. Date de recunoaștere
- 1.2. Obiectul planului urbanistic general
 - 1.2.a. Condiții generale de întocmire a lucrării
 - 1.2.b. Conținutul documentelor
 - 1.2.c. Scopuri, obiective
- 1.3. Surse de documentare

Capitolul II. STADIUL ACTUAL AL DEZVOLTĂRII

- 2.1. Evoluție
 - 2.1.1. Date privind evoluția în timp a localităților și a comunei
- 2.2. Elemente ale cadrului natural
- 2.3. Relații în teritoriu
- 2.4. Activități economice
 - 2.4.1. Unități de producție cu caracter industrial
 - 2.4.2. Activități agricole, silvicultură
 - 2.4.3. Comerț și servicii
- 2.5. Populația
 - 2.5.1. Numărul și evoluția populației
 - 2.5.2. Mișcarea naturală și migratoare a populației
 - 2.5.3. Structura populației pe grupe de vârstă și sexe
 - 2.5.4. Structura pe etnii și structura pe religii
 - 2.5.5. Structura populației după activitatea economică
 - 2.5.6. Învățământ, cultură, sănătate
 - 2.5.7. Șomajul
 - 2.5.8. Fondul locuibil
 - 2.5.9. Probleme ale delincvenței sociale
- 2.6. Circulația
- 2.7. Intravilan existent; Zone funcționale; Bilanț teritorial
- 2.8. Zone cu riscuri naturale
- 2.9. Echipare edilitară
 - 2.9.1. Gospodărirea apelor
 - 2.9.2. Alimentarea cu apă
 - 2.9.3. Canalizarea

- 2.9.4. Alimentarea cu energie electrică
- 2.9.5. Telefonie
- 2.9.6. Alimentarea cu căldură
- 2.9.7. Alimentarea cu gaze naturale
- 2.9.8. Gospodăria comunală
- 2.9.9. Concluzii și disfuncționalități
- 2.10. Probleme de mediu
 - 2.10.1. Descrierea situației existente
 - 2.10.2. Analiza critică a situației existente. Propuneri și reglementari
- 2.11. Disfuncționalități
- 2.12. Necesități și opțiuni ale populației

Capitolul III. PROPUNERI DE DEZVOLTARE URBANISTICĂ

- 3.1. Studii de fundamentare
- 3.2. Evoluția posibilă – priorități
- 3.3. Optimizarea relațiilor în teritoriu
- 3.4. Dezvoltarea activităților
- 3.5. Evoluția populației
- 3.6. Organizarea circulației
- 3.7. Intravilan propus. Zonificare funcțională. Bilanț teritorial
- 3.8. Măsuri în zonele cu riscuri naturale
- 3.9. Dezvoltarea echipării edilitare
 - 3.9.1. Gospodărirea apelor
 - 3.9.2. Alimentarea cu apă potabilă
 - 3.9.3. Canalizarea
 - 3.9.4. Alimentarea cu energie electrică
 - 3.9.5. Telefonie
 - 3.9.6. Alimentarea cu gaze naturale
 - 3.9.7. Gospodăria comunală
- 3.10. Protecția mediului
- 3.11. Reglementări urbanistice
- 3.12. Obiective de utilitate publică

Capitolul IV. CONCLUZII ȘI MĂSURI ÎN CONTINUARE

- 4.1 Concluzii
- 4.2 Măsuri în continuare

CAPITOLUL I
INTRODUCERE

1.1. DATE DE RECUNOAȘTERE

- ✓ Denumirea lucrării: **PLAN URBANISTIC GENERAL COMUNA CHIRPĂR
JUDEȚUL SIBIU**

- ✓ Beneficiar: **PRIMĂRIA COMUNEI CHIRPĂR**

- ✓ Elaborator lucrare: **S.C.“ASCICO” S.R.L.**

- ✓ Data elaborării: **ianuarie 2011**

- ✓ Perioada de valabilitate propusă: **10 ani (2011 - 2021)**

1.2. OBIECTUL PLANULUI URBANISTIC GENERAL

1.2.a. Condiții generale de întocmire a lucrării

Prezentul Plan Urbanistic General a fost întocmit la cererea Primăriei Chirpăr, în baza unui contract.

Beneficiarul lucrării a pus la dispoziția proiectantului Planul Urbanistic General preliminar, elaborat de S.C. "PROIECT" S.A. Sibiu, în anul 1994, prin grija Consiliului Județean Sibiu și P.U.G ediția 2004 elaborat de SC ASSA ȘTEFĂNEL & COMP MEDIAȘ.

Primăria Chirpăr a demarat elaborarea P.U.G.-ului propriu-zis deoarece deținerea de P.U.G.-uri aprobate în condițiile legii este obligatorie pentru localitățile de pe teritoriul țării.

La elaborarea P.U.G.-ului propriu zis pentru comuna Chirpăr s-au respectat prevederile legale cuprinse în acte normative de specialitate sau complementare, după cum urmează:

- Legea nr.350/2001 completată ulterior prin O.G nr.69/2004, Legea nr. 289/2006, O.G nr.18/2007, Legea 168/2007, O.G nr.27/2008 și Legea nr.242/2009– privind amenajarea teritoriului și urbanismul;
- Legea nr.5/2000 – privind aprobarea planului de amenajare a teritoriului național pentru zonele protejate;
- Indicativul GP 38/1999 aprobat prin ordinul M.L.P.T.L. nr. 13/N/1999 - ghid privind metodologia de elaborare și conținutul-cadru al planului urbanistic general;
- Indicativul GN 007/2007 aprobat prin ordinul M.L.P.T.L. nr. 21/N/2000 - privind elaborarea documentațiilor PUG și Regulamentul Local de Urbanism (R.L.U);
- Legea nr. 10/1995 completată ulterior prin H.G. 498/2001, Legea nr. 587/2002 și Legea nr. 123/2007- referitoare la calitatea în construcții;
- Legea 50/1991 completată prin O.U.G 122/2004, Legea nr. 119/2005, Legea nr. 52/2006, Legea nr. 274/2006, Legea nr. 376/2006, Legea nr. 117/2007, Legea nr. 101/2008, Legea nr. 184/2008, O.U.G 214/2008, O.U.G 228/2008, O.U.G 18/2009 aprobate prin Legea nr. 261/2009 - privind autorizarea executării lucrărilor de construcții;
- O.U.G. 195/2005 rectificată prin Legea nr. 265/2006, O.U.G 57/2007, O.U.G 114/2007, O.U.G 164/2008 - privind protecția mediului;
- Legea nr. 107/1996 cu modificările și completările date de H.G 83/1997 abrogată prin H.G 948/1999, Legea nr. 192/2001, O.U.G 107/2002 aprobată cu modificări prin Legea nr. 404/2003 și modificată prin O.U.G 73/2005, Legea nr. 404/2003, Legea nr. 310/2004, O.U.G 12/2007 și O.U.G 130/2007– legea apelor;
- Legea nr. 340/2007 - cu referire la legea fondului funciar;

- Legea nr. 215/2001 modificată prin O.U.G 20/2008, O.U.G 35/2008, O.U.G 66/2008, Legea nr. 131/2008 - legea administrației publice locale;
- Legea nr. 7/1996 - legea cadastrului și publicității imobiliare;
- Legea nr. 41/1995 - privind protejarea patrimoniului cultural național;
- Legea nr. 213/1998 modificată prin O.U.G 206/2000 aprobată prin Legea nr. 713/2001, Legea nr. 241/2003 - referitoare la proprietatea publică și regimul juridic al acesteia;
- alte acte normative.

La elaborarea prezentei documentații s-au avut în vedere următoarele :

- partea desenată s-a redactat pe suport topografic cadastral actualizat;
- reglementările din P.U.G. s-au corelat cu prevederile Planului de Amenajare a Teritoriului Județean Sibiu;
- elaborarea P.U.G. - ului comunei Chirpăr este coordonată de arh. Pîcă Andrei – membru al Ordinului Arhitecților cu drept de semnătură și realizată de o echipă multidisciplinară, astfel că au putut fi abordate și analizate toate sectoarele de dezvoltare ale comunei;
- elaborarea prezentei documentații are la bază studii de teren și o bună cunoaștere a situației existente, ceea ce a permis identificarea disfuncționalităților pentru stadiul actual al dezvoltării urbanistice;
- pentru eliminarea acestor disfuncționalități s-au elaborat propuneri de dezvoltare și amenajare, în colaborare cu reprezentanții Primăriei Chirpăr;
- de asemenea, prin grija beneficiarului s-a organizat consultarea P.U.G.– ului organizată în cadrul Primăriei și colectarea unor propuneri care au fost transmise proiectantului în timp util;
- conform procedurii legale, pe parcursul elaborării P.U.G. –ului au fost consultate compartimentele de specialitate din cadrul Consiliului Județean Sibiu.

1.2.b. Conținutul documentelor

În lipsa unei teme program, prezentul P.U.G. s-a întocmit în conformitate cu prevederile Ordinului 13N/1999 – Ghidul privind metodologia de elaborare și conținutul cadru al P.U.G.-ului, indicativ G.P.038/1999.

Faza de elaborare: Plan Urbanistic General propriu-zis, predat la beneficiar în 2 exemplare complete și distincte.

În conformitate cu prevederile Tabelului Sintetic 3.0 din Ghidul privind metodologia de elaborare și conținutul cadru al P.U.G. - ului, documentația cuprinde:

- studii

- aspecte demografice și sociale;
- dezvoltare economică;
- infrastructură rurală;
- P.U.G.
 - Memoriu general;
 - Regulament Local de Urbanism;
 - Parte desenată:
 - Încadrare în teritoriu;
 - Situația existentă – disfuncționalități;
 - Reglementări Urbanistice;
 - Reglementări Edilitare;
 - Proprietatea asupra terenului;
- Documentații pentru avize și acorduri
 - Consiliul Local Chirpăr;
 - Consiliul Județean Sibiu;
 - M.Ap.N.;
 - M.A.I.;
 - S.R.I.;
 - Sistemul de Gospodărire a Apelor Sibiu;
 - A.N.I.F. Sibiu;
 - O.C.P.I. Sibiu;
 - Agenția de Protecția Mediului;
 - Direcția județeană de sănătate publică;
 - Grupul de pompieri;
 - Protecția civilă;
 - Direcția Județeană de Drumuri și Poduri;
 - S.N.C.F „CFR” S.A.
 - Protecția patrimoniului istoric (D.M.I.) - Sibiu;
 - S.C. ”E.ON Gaz România” S.A.;
 - S.C. ”ELECTRICA” S.A.;
 - S.C. ”ROMTELECOM” S.A..

1.2.c. Scopuri, obiective

În cadrul Planului Urbanistic General al comunei Chirpăr se va fundamenta dezvoltarea urbanistică a acestei comune pentru următorii zece ani, și în acest sens se vor avea în vedere obiective importante, dintre care precizăm:

- delimitarea zonelor funcționale, a zonelor construibile, a zonelor cu interdicții (temporare sau definitive) de construire, a zonelor cu riscuri naturale și antropice;
- stabilirea și dezvoltarea echipării edilitar – gospodărești și a rețelei stradale;
- stabilirea obiectivelor de utilitate publică;
- evidențierea deținătorilor de terenuri;
- integrarea optimă a comunei, în cadrul județului.

Realizarea acestor obiective va permite:

- asigurarea cadrului legal de eliberare a certificatelor de urbanism și a autorizațiilor de construire;
- utilizarea rațională a terenurilor necesare desfășurării echilibrate a funcțiunilor urbanistice;
- conturarea unei personalități specifice a localităților și redarea acestora către locuitorii săi având în vedere că în ultimul timp satele au suferit un proces de depersonalizare.

1.3. SURSE DE DOCUMENTARE

Principala documentare pentru realizarea acestui P.U.G. s-a făcut în teren. Analiza stadiului existent al dezvoltării urbanistice, în teren a permis identificarea disfuncționalităților și a priorităților de intervenție.

În plus, s-au contactat următoarele surse:

- Primăria comunei Chirpăr;
- Oficiul Județean de Cadastru și Publicitate Imobiliară;
- Consiliul Județean Sibiu;
- Direcția Județeană de Statistică;
- Inspectoratul Județean de Poliție;
- Direcția Județeană de Sănătate;
- Agenția de Protecție a Mediului;
- Apele Române;
- Inspectoratul de Apărare Civilă .

Astfel, din sursele susmenționate s-au obținut o serie de informații extrem de interesante și utile de care s-a ținut cont la elaborarea P.U.G. - ului.

Primăria comunei Chirpăr:

A pus la dispoziție documente și documentații legate de:

- P.U.G. - ul preliminar existent;
- Lista agenților economici care-și desfășoară activitatea în cadrul comunei;
- Populație – recensăminte;
- Producțiile agricole;
- Dotarea populației cu mijloace de transport și inventar agricol;
- Informații asupra fondului construit și a rețelelor edilitar-gospodărești proprii;
- Proiecte în curs de execuție privind construcțiile realizate de populație, instituții sau agenți economici;
- Lista obiectivelor de utilitate publică;
- Informații asupra circulației și transportului în comun;
- Informații privind proprietatea asupra terenurilor;
- Informații rezultate din consultarea populației.

Oficiul Județean de Cadastru și Publicitate Imobiliară

A pus la dispoziție următoarele:

- Suportul topografic;
- Bilanțul teritorial al suprafețelor cuprinse în limita teritoriului administrativ.

Oficiul Județean de Statistică

A pus la dispoziție date statistice referitoare la populație:

- evoluția numerică;
- spor natural;
- spor migrator;
- fondul locuibil;
- ocuparea forței de muncă pe ramuri de economie naționale.

Consiliul Județean Sibiu

A furnizat următoarele documente și informații:

- Zone de risc natural inventariate și monitorizate;
- Prevederi preliminare privind Planul de Amenajare a Teritoriului județului Sibiu;
- Informații despre zone naturale protejate și zone istorice;
- Consultanță privind procedurile de elaborare și avizare a documentațiilor de urbanism.

Agenția de Protecție a Mediului Sibiu a pus la dispoziție:

- Informații asupra stadiului actual de poluare a mediului;
- Consultanță privind procedura de elaborare și avizare a documentațiilor specifice.

CAPITOLUL II **STADIUL ACTUAL AL DEZVOLTĂRII**

2.1. EVOLUȚIE

Unitate teritorial administrativă a județului Sibiu, amplasată în partea de est a acestuia, de-a lungul pâraului Săsăuș, actuala comună Chirpăr, a evoluat pe aceste meleaguri din vremuri imemorabile. Cadrul natural a fost și este generos, favorizând dezvoltarea comunității umane pe diverse planuri.

Continuitatea habitatului uman în timp, în actualul spațiu al comunei Chirpăr, este dovedită prin numeroasele dovezi materiale din epoca bronzului.

Satul Chirpăr este atestat documentar din anul 1332, sub numele Kirsberg (Dealul Bisericii). Numele german al localității coincide cu alte informații privind colonizarea germană.

Satul Săsăuș este atestat documentar în anul 1488 sub denumirea Zazanus sau Sachezenhausen. În acest an, în satul Săsăuș existau 28 de gospodării și o școală, iar administrarea satului era făcută de către sași. La 1695, ca urmare a unor fenomene naturale și antropice (boli, incendii, cotropiri) cele 35 de gospodării erau românești, de proveniență din Țara Oltului.

Satul Vărd, este menționat pentru prima oară într-un document din anul 1317, iar arheologic cu multe secole mai înainte. Denumirea inițială a satului a fost „Wert”, iar populația era de naționalitate română și germană. De la 1687 (năvălire a turcilor) și până în jurul anului 1950, ca urmare a unor cauze multiple (boli, năvăliri, inundații) satul Vărd s-a depopulat prin strămutarea familiilor în orașele și satele din jur și chiar emigrarea în America.

Satul Veseud cu nume de inspirație ungurească, este menționat într-un document din anul 1332 (Vesszud, Veszeut). Locuit altădată de sași și unguri, satul a avut aceeași evoluție de decădere și depopulare, fiind în prezent pe cale de dispariție.

Principala activitate economică a populației a fost agricultura (cultivarea plantelor și creșterea animalelor) însoțită de activități, mai restrânse în domeniile: bancar, industrial, cultural, servicii. Semnificativ pentru viața economică a comunei Chirpăr este olăritul puternic dezvoltat în secolele XVII – XVIII și moștenit din tată în fiu. La mijlocul secolului XIX-lea, renumitul Centru de Ceramică din Chirpăr își încetează activitatea.

Prima școală din comuna Chirpăr este înființată în jurul anului 1488, iar prima biserică, Biserica Evanghelică din Veseud în jurul anului 1430 fiind fortificată la 1500.

Din punct de vedere administrativ satele Chirpăr, Săsăuș, Vărd și Veseud au aparținut la diverse unități administrative, din anul 1968 acestea formând comuna Chirpăr. În granițele sale actuale comuna are vecini la nord, orașul Agnita și comuna Bîrghiș; la sud, comuna Arpașu de Sus; la est, comuna Bruiu; la vest, comunele Marpod și Alțina. Viața economico socială s-a

dezvoltat în aceeași parametri ca toate comunele județului Sibiu ajungând la o anumită infrastructură și la nivel de trai mediu specific județului. Astfel, în prezent principalii indicatori ce caracterizează nivelul de trai, se prezintă după cum urmează:

- număr total de gospodării: 498, din care
 - Chirpăr – 252;
 - Vărd – 115;
 - Săsăuș – 87;
 - Veseud – 44.
- numărul total de locuințe - 723
- numărul de racorduri la energie electrica – 686
- numărul instalațiilor interioare de apă – 34
- unități culturale și de învățământ:
 - școli generale - 4
 - grădinițe - 3
 - cămine culturale - 4
 - biblioteci - 1
- biserici ortodoxe - 4
 - „Înălțarea Domnului” în Chirpăr
 - “Adormirea Maicii Domnului” în Săsăuș
 - „Înălțarea Domnului” în Vărd
 - „Sfântul Gheorghe” în Veseud
- biserici evanghelice – 3
 - Veseud
 - Chirpăr
 - Săsăuș

2.2. ELEMENTE ALE CADRULUI NATURAL

2.2.1. ELEMENTE DE GEOMORFOLOGIE

Comuna Chirpăr este amplasată în partea sudică a Podișului Hîrtibaciului (*Geografia României, vol. III, Ed. Academiei R.S.R., 1987*), subdiviziune geomorfologică a Depresiunii Transilvaniei.

Relieful de **versant** domină natura hipsografică a întregii zone. În depozitele sarmațiene agenții externi au modelat un relief de dealuri (D. Vărd-545m, D. Ciocârliei-523m, D.Morii, D. Bisericii, D. Săsăuș, D. Poienițelor, etc) în general cu pante domoale, ce ating altitudinea maximă, de 580m, în D. Hîrliei, situat în partea de vest a comunei. Friabilitatea accentuată a faciesurilor argilo-marnoase și nisipoase prezente în depozitele sarmațiene a facilitat o denudare intensă, deci și o evoluție avansată a versanților, peste care sunt dispuse straturi groase de deluvii. Procesul cel mai intens observat pe întregul relief de versant este spălarea naturală a solurilor, cu efecte directe în calitatea acestora, în gradul de fertilitate, consistență și profil. Delurile sunt brăzdate de cele două văi principale Săsăuș și Albac și numeroase văi secundare: valea Lungă, valea Scurtă, p. Șesu, p. Gâștelor, valea Dracului, p. Fundăturii, valea Merinorului, valea Păpurișului, p. Dosului, p. Glimeia etc.

Luncile, ca unități morfohidrografice complexe, reprezintă relieful cel mai coborât și de vârstă recentă (cu precădere holocen) dezvoltat în lungul văilor. Zonele de luncă se dezvoltă cu precădere în lungul văii Săsăușului.

2.2.2. ELEMENTE GEOLOGICE

În această parte a Podișului Hîrtibaciului întâlnim preponderent formațiuni miocene, ce se cunosc începând cu Burdigalianul, se continuă cu Helvețianul și Tortonianul, peste care se dezvoltă în continuitate de sedimentare Sarmațianul. Pe porțiuni restrânse apar și depozite Pliocene.

Sarmațianul este foarte bine reprezentat prin etajele Volhinian-Basarabian inferior și cuprinde o pătură groasă de sedimente alcătuite din alternanțe de marne, argile și nisipuri cu intercalații de gresii și tufuri în proporții variabile, de la strate subțiri la pachete groase de zeci de metri.

Pliocenul este dezvoltat în facies de bazin, marnos și nisipos. Limita Pliocen-Sarmațian în această zonă a fost trasată sub orizontul de tuf andezitic de Bazna. În zona Chirpăr pliocenul afloră în special în zona versanților.

În timpul **Cuaternarului** depresiunea a fost supusă pe mari suprafețe unei eroziuni deosebit de intense, care a avut loc ca o consecință atât a gradului redus de cimentare al depozitelor neozoice, cât și a înălțării puternice suferită de sedimentele depresiunii.

Deși fenomenul predominant era acela al eroziunii, totuși depozitele de vârstă cuaternară prezintă o răspândire destul de largă.

În aria Podișului Hîrtibaciului se găsesc depozite cuaternare - pleistocene și holocene-răspândite discontinuu pe întreg cuprinsul podișului, fiind reprezentate prin depozite deluviale gravitaționale, depozite proluviale, depozite eluviale, depozite aluvionare de terase și de lunci și depozite de mlaștină (turbării).

Depozitele deluviale gravitaționale și cele proluviale aparțin întregului sistem cuaternar, începând din Pleistocenul inferior și până în Holocen. Sunt răspândite pe întreg cuprinsul Podișului Hîrtibaciului, în strânsă legătură cu relieful deluros (dominant) și cu frecvența foarte mare a suprafețelor înclinate, care au favorizat desfășurarea pe scară largă a proceselor de pantă. Depozitele eluviale aparțin, de asemenea, întregului sistem cuaternar, din Pleistocenul inferior și până în Holocen. Sunt întâlnite în zonele acoperite cu păduri, sectoare de masive deluroase mai înalte, situate pe cumpăna apelor dintre bazinele Tîrnavei Mari și a Hîrtibaciului și pe cumpăna de ape care separă afluenții din stânga ai Hîrtibaciului și afluenții mai mici din dreapta ai Oltului. Depozite aluviale de luncă sunt alcătuite din materiale detritice mobile sau slab consolidate psamito-pelitice (nisipuri, mълuri).

2.2.3. ELEMENTE HIDROLOGICE ȘI HIDROGEOLOGICE

Rețeaua hidrografică a comunei Chirpăr aparține bazinelor Săsăușului (cod cadastral VIII.1.108.4) și Albacului (cod cadastral VIII.1.120.11.10). Pârâul Săsăuș este afluent de dreapta al pârâului Nou care, la rândul său, este afluent de dreapta al Oltului.

Pârâul Săsăuș străbate de la est la vest satul Veseud și de la nord la sud satele Chirpăr și Săsăuș. Pe traseul său în lungul comunei Chirpăr, pârâul Săsăuș adună mai multi afluenți, unii cu debit mic sau curs semipermanent; cei mai importanți îi vom prezenta în continuare. Numărul meandrelor pârâului Săsăuș este redus, amplitudinea celor existente fiind mică. Localitatea Chirpăr se află la confluența pârâului amintit cu pârâul Șesu. Pe teritoriul satului Săsăuș, pârâul omonim primește ca afluent de dreapta pârâul Dosului (cod cadastral VIII.1.108.4.1) și ca afluent de stânga Valea Glimeia. Lungimea pârâului este de 8 km până la vărsarea sa în pârâul Nou, aval de satul Săsăuș.

Pârâul Albac străbate de la est la vest satul Vărd, iar în aval de acesta se varsă, pe partea dreaptă, în Hîrtibaciu. Pârâul cu o lungime de 28 km are izvoarele în zona Dealul Frumos și nu prezintă un număr mare de meandre.

Depozitele nisipoase ale sarmațianului și pliocenului din Podișul Hîrtibaciului oferă condiții relativ uniforme de acumulare ale apelor freatice, dar cea mai largă răspândire o au stratele acvifere din depozitele deluviale cuaternare, debitul și calitatea lor fiind condiționate de compoziția granulometrică a depozitelor. Calitatea apelor este mai slabă în aria sarmațianului, unde mineralizarea atinge 1-3 g/l, iar tipul hidrochimic este mixt și, uneori, chiar sulfatat, în timp ce duritatea este ridicată sau foarte ridicată. În aria depozitelor Pliocene, mineralizarea apelor este mai redusă și de tip carbonatat.

Apele freatice din lunci depinde în mare măsură de regimul arterelor hidrografice respective și au adâncimi de până la 5m.

Apele de adâncime provin, în general, din apele vadoase și depind de complexitatea alcătuirii geologice a reliefului.

În Depresiunea Transilvaniei nu au fost puse în evidență ape de adâncime în formațiunile de fundament, dar în cele de cuvertură se individualizează trei subunități, care se manifestă ascensional, subartezian, iar uneori chiar artezian. Subunitatea monoclinală marginală se caracterizează prin ape puternic mineralizate, uneori cu urme de hidrocarburi.

2.2.4. ELEMENTE CLIMATICE

Teritoriul administrativ al comunei Chirpăr se încadrează în climatul temperat continental, de dealuri și podișuri înalte, cu influențe oceanice .

Temperatura medie anuală a aerului variază între 8 și 9°C, a lunii ianuarie între -3 și -4°C, iar a lunii iulie între 18 și 20°C.

Precipitațiile medii anuale, cu valori între 600 și 700 mm, variază atât lunar, cât și anotimpual. Numărul anual al zilelor cu precipitații este cuprins între 130 și 140, în semestrul cald căzând mai mult de 2/3 din cantitatea anuală. Media cantităților maxime de precipitații în 24 de ore pune în evidență lunile iulie și iunie. Lunile cu media cea mai mică a cantităților maxime în 24 de ore sunt decembrie, apoi februarie. Numărul anual al zilelor cu strat de zăpadă este de 50-75, pe valea Hîrtibaciului, de 75-100 în restul podișului. Cicluri gelivale, respectiv alternanțe îngheț - dezgheț, se pot produce într-un interval destul de mare și anume în 220 de zile.

Regimul eolian se caracterizează, în general, prin predominarea vânturilor de vest, peste 23%, celelalte direcții având o frecvență sub 10%. Viteza vântului este în medie de 2 m/sec.

2.2.5. VEGETAȚIA

Vegetația lemnoasă de pe teritoriul comunei Chirpăr este alcătuită din păduri de foioase ce sunt caracterizate de prezența stejarului pedunculat (*Quercus robur*), însoțit în proporție variabilă de frasin și cireș, uneori de gorun, fag, paltin de munte și având un etaj dominant de carpen cu rare exemplare de jugastru, măr și păr pădureț. Stratul arbuștilor este de regulă bine dezvoltat și

cuprinde specii de sânger, alun, păducel, salbe, lemn câinesc, soc negru. În stratul ierbos se întâlnesc îndeosebi , speciile florei de mull, precum și graminee.

Stejăretele de luncă sunt mai sărace în ceea ce privește stratul arborilor, aici stejarul se poate asocia cu frasinul și/sau ulmul, uneori și cu plopul alb, iar carpenul se întâlnește mai rar, fiind înlocuit de arțarul tătarăsc. În stratul ierbos domină adesea murul de miriște.

Majoritatea pajiștilor sunt formate pe locul pădurilor de foioase defrișate.și cuprind numeroase specii cu caracter ecologic destul de diferit. Pajiștile sunt folosite ca pășuni sau fânețe, stuctura lor depinzând în mare măsură de modul de folosire: fânețele sunt compuse dintr-un număr mai mare de specii și au o alcătuire spațială mai mare decât pășunile, iar productivitatea lor este implicit mai mare

La marginea cursurilor de apă, în locurile cu drenaj slab, pe fundătura unor văi, se dezvoltă vegetația de mlaștină. În general se întâlnește tipul de mlaștină eutrofă, substratul saturat de apă fiind bogat în substanțe nutritive. Vegetația este compusă din numeroase specii fanerogame acvatică, hidrofile sau higrofile eutrofe: stuf, trestie, papură, pipirig, rogoz, mană de apă, ferigă, coada calului, piciorul lupului, bumbac de câmp, mușchi acvatici. Adesea sunt prezente și specii lemnoase : salcie, anin, mestecăn, crușin, plop. Vegetația de mlaștină capătă diferite aspecte în funcție de speciile predominante. Uneori domina trestia, alterori diferite specii de rogoz, iar alterori aspectul este al unei fânețe umede sau al unui ariniș sau răchitiș înmlăștinit.

Într-un peisaj natural puternic antropizat, se întâlnesc comunități de buruieni, alcătuite din sute de specii de plante, grupate în două categorii: vegetația sagetală, ce se dezvoltă la nivelul culturilor agricole și vegetația ruderală, ce însoțește așezările omenești și drumurile.

Pe fondul despăduririlor masive din secolele precedente s-a constatat o scădere a fondului forestier și o accentuare a gradului de rudelizare a vegetației ierboase, cu efecte multiple în condiționarea echilibrului dintre componentele mediului înconjurător.

2.2.5. FAUNA

Fauna se dezvoltă în strânsă legătură cu vegetația specifică acestei zone. În legătură cu fitocenozele pădurilor de foioase există o faună de mamifere euribionte ce cuprinde specii ca : vulpea (*Vulpes vulpes*), mistrețul (*Sus scrofa*), iepurele (*Lepus europaeus*), căpriorul (*Capreolus capreolus*), cerbul (*Cervus elaphus*), lupul (*Canis lupus*), viezurele (*Meles meles*), veverița (*Sciurus vulgaris*).

În etajul stejăretelor populații numeroase au și rozătoarele: șoarecele pitic, șoarecele subpământean; insectivorele: chițcanul de câmp, chițcanul de pădure; carnivorele: pisica sălbatică. Alte componente mai valoroase ale acestei biocenoză sunt păsările insectivore, granivore sau cu

hrănire mixtă ca: turturica, porumbelul de scorbură, privighetoarea, ciocănitoarea verde, eretle, gaia roșie. Nevertebratele sunt foarte numeroase atât ca specii, cât și ca exemplare.

Arealul pajiștilor deluroase se întrepătrunde cu cel al terenurilor cultivate și al domeniilor locuite. Dintre mamifere, rozătoarele dau nota comună: șoarecele de câmp, hârciogul, popândăul. Acestea constituie hrană pentru mustelide (dihor) sau păsări răpitoare: eretele brun, șorecarul mare ș.a.

Fauna păsărilor sedentare și a celor migratoare este nelipsită. Acestea se atașează în egală măsură câmpului deschis, arăturilor, cât și așezărilor umane. În aceste medii întâlnim: ciocârlii, rândunele, vrăbii, cinteze, mierle, sturzi, pasărea plugului, etc. .

Rezultat al poziției la contactul dintre mediul acvatic și cel terestru și sub influența unor condiții ecologice aparte, fauna pajiștilor de luncă are trăsături distincte ce variază în funcție de altitudine. În luncile din zonele mai joase zoocenoza se îmbogățește mai ales în timpul verii, cu specii de păsări care se cuibăresc în maluri ca: prigoria, lăstunul de mal, codobatura, sau cu cele care își caută hrana aici, cum este barza.

Mediul acvatic al comunei Chirpăr îl constituie cursurile de apă Săsăuș și Albac cu afluenții acestora. Insectele (efemeropterele, plecopterele, trichopterele, odonatele, coleopterele, chironomidele) prezintă cea mai mare diversitate, la care se adaugă subordonat turbelariate și oligochete (moluște).

Ihtiofauna este reprezentată prin *zona cleanului*, dominantă de clean (*Leuciscus cephalus*), la care se adaugă oblețul, boarța, uneori guvizii.

2.2.6. SOLURILE

Prin poziția la suprafața litosferei, solul ocupă un loc important între componentele mediului geografic. În formarea și evoluția diferitelor categorii de soluri acționează o serie de factori pedogenetici, dintre care un rol mai important îl au: litologia, clima, factorul biologic, relieful, apa și timpul. Modul de asociere a acestora, precum și frecvența și intensitatea participării unui anumit factor pedogenetic, explică diversitatea solurilor.

Conform cu *Structura sistemului român de taxonomie a solurilor (S.R.T.S.) 2003*, pe teritoriul comunei Chirpăr întâlnim predominant soluri din **clasa luvisoluri** și anume: preluvosoluri, luvosoluri, planosoluri, secundar sunt prezente faeoziomuri (**clasa cernisoluri**) și cele din **clasa antrisoluri** ce cuprind erodosolurile. În zonele de luncă apar aluviosoluri din clasa **protisoluri**, iar pe fundul lacurilor și bălților întâlnim limnisoluri, ce fac parte din clasa **hidrisoluri**.

Preluvosolurile s-au format pe un material parental foarte variat, provenit din roci sedimentare: argile, argile conglomerate, gresii, nisipuri. Toate materialele pe care se formează preluvosolurile conțin elemente bazice. Pentru creșterea capacității lor productive se recomandă

executarea lucrărilor agricole la timp și de bună calitate, în vederea păstrării umidității în sol și pentru o cât mai bună aerisire și permeabilizare. Completarea rezervei de elemente nutritive se realizează printr-o fertilizare organică și minerală echilibrată. Pe versanții puternic înclinați trebuie aplicate măsuri de combatere a eroziunii solului (terase, valuri de pământ, agroterase).

Luvosolurile se găsesc în complex cu preluvosolurile și ocupă terenurile plane cu drenaj global defectuos și terenurile depresionare. Materialul parental este alcătuit din luturi, argile, gresii, conglomerate, nisipuri, cu conținut scăzut de elemente bazice. Aceste soluri au o fertilitate mijlocie spre scăzută, putând fi cultivate cu grâu, porumb, floarea soarelui, ovăz, trifoi și mai puțin cu plantații de pomi sau vită de vie. Pentru creșterea capacității productive se recomandă executarea unor lucrări agricole profunde, în vederea îmbunătățirii permeabilității pentru apă și aer, aplicarea amendamentelor calcaroase pentru corectarea reacției acide, fertilizarea organo-minerală în funcție de cerințele plantelor cultivate. În urma aplicării lucrărilor de ameliorare, fertilitatea se îmbunătățește mult și pot fi cultivate cu majoritatea plantelor agricole.

Planosolurile s-au format pe un material parental alcătuit din luturi și argile, care este în majoritatea cazurilor bistratificat cu un strat superior mai sărac în argilă și un strat inferior mult mai bogat în fracțiuni fine. Acest tip de sol are o fertilitate naturală scăzută, fiind folosit cu precădere în silvicultură sau ca pășune sau fânează. Fertilitatea se îmbunătățește prin scarificare, lucrări profunde de afânare, amendare calcaroasă, eliminarea excesului de umiditate, fertilizare organică și minerală. După ameliorare poate fi cultivat cu unele plante de câmp, în general cu înrădăcinare superficială. Nu se recomandă pentru plantații de vii și pomi.

Faeoziomurile s-au format sub influența unei vegetații ierboase mezohidrofile primare sau secundare abundente care s-a menținut timp îndelungat. Materialul parental este reprezentat de depozite argilolutoase constituite din materiale aluviale și aluvio-proluvial. Aceste soluri sunt cultivate cu cartof, sfeclă de zahăr, in, cânepă, se pretează pentru pomi și legumicultură. În anii ploioși apar pe aceste soluri fenomene de stagnare a apei ce necesită lucrări de drenare de suprafață. Prin fertilizare cu îngrășăminte organice și minerale se obțin sporuri însemnate de producție.

Erodosolurile sunt răspândite pe versanții înclinați care au fost folosiți în agricultură fără măsuri de prevenire a eroziunii și pe terenuri fără pantă accentuată, dacă solul nisipos a fost erodat prin deflație după defrișarea pădurilor sau după deștelenire. Fertilitatea este foarte diferită în funcție de solurile de origine, dar în general sunt slab productive. Pentru a da un randament superior trebuie să se aplice în primul rând măsuri de prevenire și de combatere a eroziunii solului. După aplicarea acestor măsuri, aceste soluri sunt indicate pentru viticultură și pomicultură, dar și pentru pășuni și fânețe, sau cultură de grâu, porumb, etc., în funcție de zonele ce le ocupă, deci implicit de condițiile climatice și de relief.

Aluviosolurile se întâlnesc pe areale retrânse, în zonele de luncă și în apropierea unor lacuri sau zone de foste lacuri. Aceste soluri au fertilitate bună și se pretează la a fi cultivate cu majoritatea plantelor specifice condițiilor din țara noastră. În mod deosebit se recomandă cultura porumbului, a sfeclei de zahăr, a orezului și a legumelor.

Limnisolurile sunt răspândite pe fundul lacurilor și al bălților. Materialul parental este alcătuit din depozite de mâl sau nămol. În cadrul ecosistemului acvatic, acest sol îndeplinește mai multe funcții: suport și mediu de creștere a vegetației acvatice, habitat pentru fauna acvatică, stocarea și imobilizarea metalelor grele, filtru de protecție împotriva poluării apelor freatice.

Alte categorii de soluri pot apărea sub forma unor petice și deci cu o importanță redusă în peisajul natural și economic.

2.2.6. RESURSELE CADRULUI NATURAL

Resursele subsolului caracteristice comunei Chirpăr sunt reprezentate prin nisipuri, pietrișuri, marne, argile, ce pot fi folosite în industria de construcții și ceramică.

Resursele de apă sunt deținute în cea mai mare măsură de pâraiele Săsăuș și Albac. Resursele de apă subterană sunt destul de consistente, acest lucru putându-se observa din nivelul apei freatice din fântâni.

Vegetația, ca resursă a cadrului natural, este reprezentată în comuna Chirpăr prin zone împădurite și păjiști.

Dintre **resursele animale**, principalele mamifere de interes cinegetic sunt: mistrețul, cerbul, căpriorul, iepurele, iar în ceea ce privește resursele piscicole interes prezintă cleanul.

2.3. RELAȚII ÎN TERITORIU

Comuna Chirpăr este amplasată în partea de est a județului Sibiu și are în componența sa satele:

- Chirpăr – reședință de comună;
- Veseud;
- Săsăuș;
- Vărd.

Teritoriul administrativ al comunei este mărginit:

- la sud: comuna Arpașu de Jos;
- la nord: orașul Agnita și comuna Bîrghiș;
- la est: comunele Alțîna și Marpod;
- la vest: comuna Bruiu.

Accesul în comună se face astfel:

- prin DJ 105 D dinspre Agnita – Vărd – Chirpăr – Săsăuș – Noul Român (comuna Arpașu de Jos);

- prin DC 105 A – dinspre Ilimbav (comun Marpod) – Săsăuș – Șomartin (comuna Bruiu);

- prin DC 34 dinspre Benești;

- prin DC 35 dinspre Bîrghiș.

Satele Vărd, Chirpăr, Săsăuș sunt străbătute de DJ 105 D fiind amplasate pe direcția nord - sud; satul Veseud este amplasat în partea de est a comunei, accesul în sat făcându-se prin DC38.

Relațiile economice, deplasările sunt preponderente cu orașul Agnita și cu orașul Sibiu, acestea din urmă fiind determinate, în special, din punct de vedere administrativ.

Orașul Agnita, situat la cca. 13 km de satul reședință de comună asigură locuri de muncă și piață de desfacere pentru surplusul de produse agroindustriale precum și accesul la unități de învățământ, cultură, sănătate.

Orașul Sibiu, situat la 62 km de Chirpăr este solicitat pentru probleme de administrație locală, învățământ, sănătate, justiție.

În interiorul comunei, relațiile între satul Chirpăr reședință de comună și satele componente sunt facile, satele fiind amplasate la cca. 5 km distanță între ele și fiind legate de DJ 105 D. Legătura mai greoaie se face cu satul Veseud amplasat în partea de est a teritoriului administrativ, la 5 km de satul Vărd.

Legătura cu satul Veseud se face prin drumul DC 38 exclusiv.

Relațiile în teritoriu sunt deservite la nivel slab de infrastructură existentă, DJ 105 D solicitat și cu stare tehnică precară.

2.4. ACTIVITĂȚI ECONOMICE

2.4.1. Activități agricole

Teritoriul administrativ al comunei Chirpăr are o suprafață totală de 10084 ha, din care 7607 ha teren agricol funcțiunile actuale ale comunei fiind determinate de condițiile cadrului natural și de poziția teritoriului.

Conform evidențelor O.C.P.I. Sibiu situația suprafețelor de pe raza comunei Chirpăr în anul 1990 era următoarea:

Teritoriul administrativ al unității de bază		CATEGORII DE FOLOSINȚĂ [ha]									
		Agricol				Neagricol					TOTAL
		Arabil	Pășuni Fânețe	Vii	Livezi	Păduri	Ape	Drumuri	Curți Construcții	Neproductiv	
EXTRAVILAN		2.898,00	4.440,00	-	135,00	1.759,00	73,00	118,00	40,00	382,00	9.845,00
INTRAV.	Chirpăr	25,00	30,00	-	-	-	3,00	13,00	28,00	-	99,00
	Săsăuș	14,00	18,00	-	-	-	1,00	7,00	16,00	-	56,00
	Vărd	11,00	11,00	-	-	-	1,00	5,00	12,00	-	40,00
	Veseud	10,00	11,00	-	-	-	1,00	4,00	12,00	-	38,00
	Trupuri	4,00	-	-	-	-	-	-	2,00	-	6,00
TOTAL INTRAVILAN		64,00	70,00	-	-	-	6,00	29,00	70,00	-	239,00
TOTAL		2.962,00	4.510,00	-	135,00	1.759,00	79,00	147,00	110,00	382,00	10.084,00
% din total		75,44				24,56					100,00

Suprafața terenurilor agricole reprezintă 75,44% iar cele neagricole au o pondere de doar 24,56%. După anul 1989 fluctuația producțiilor medii și totale în cultura plantelor, ca de altfel și fluctuația suprafețelor diferitelor culturi în cadrul arabilului comunei este evidentă.

În tabelul următor sunt prezentate date statistice legate de suprafețele cultivate și producțiile în anii 2001 - 2003:

Nr. crt.	Produse agricole	2003		2002		2001	
		Suprafața recoltată (ha)	Producția obținută (tone)	Suprafața recoltată (ha)	Producția obținută (tone)	Suprafața recoltată (ha)	Producția obținută (tone)
1.	Grâu	90	250	115	322	84	236
2.	Orz	35	91	25	65	20	44
3.	Orzoaică	20	40	50	100	30	69
4.	Ovăz	40	72	40	72	25	45
5.	Porumb	400	1200	450	1350	450	1800
6.	Cartofi	45	675	60	900	45	810
7.	Legume	41	420	50	518	42	463
8.	Plante furajere	535	7411	680	9420	315	3790
9.	Porumb siloz	10	250	40	1000	10	250
10.	Sfeclă furajeră	15	900	45	2700	15	900

Creșterea animalelor s-a reglat în funcție de baza furajeră furnizată de sectorul vegetal al agriculturii comunei. Efectivele de animale și producțiile animale în anii 2003, 2002, 2001 și 2000 vor fi prezentate în continuare:

Număr animale în gospodăriile populației :

Nr. crt.	CATEGORII DE ANIMALE	ANI			
		2003	2002	2001	2000
1.	Bovine (nr. capete)	1713	1629	1516	1470
2.	Porcine (nr. capete)	703	640	623	650
3.	Ovine (nr. capete)	3124	3511	3001	3056
4.	Caprine (nr. capete)	321	350	250	140
5.	Cabaline (nr. capete)	383	285	348	380
6.	Măgari si catâri	-	-	-	6
7.	Iepuri de casă	136	96	61	76
8.	Păsări – total, din care :	11054	6622	9699	11069
	- păsări ouătoare	6946	3746	4526	5226
9.	Albine – familii	346	335	226	156

Producția animală obținută din gospodăriile populației

a) Producția de carne (sacrificări)

Nr. crt	Specificație	Anul	Nr. de animale sacrificate - capete -	Greutatea medie la sacrificare - kg greutate vie -	Greutatea totala a animalelor sacrificate - tone greutate vie -
1.	Bovine	2003	380	113	42,94
		2002	400	108	43,20
		2001	360	100	36,00
		2000	120	107	12,84
2.	Porcine	2003	765	116	87,21
		2002	678	117	79,33
		2001	520	110	57,20
		2000	657	110	72,27
3.	Ovine	2003	1065	16	17,04
		2002	1205	17	20,49
		2001	1460	25	36,50
		2000	608	24	14,59
4.	Caprine	2003	200	15	3,00
		2002	130	16	2,08
		2001	20	20	0,40
		2000	80	20	1,60

b) Producția de lână (fizic)

Nr. crt.	Specificație	2003	2002	2001	2000
1.	Nr. de ovine tunse (- capete-)	2845	3076	2900	2500
2.	Producția medie de lână obținută de la o ovină tunsă (kg –fizic)	2,00	2,00	2,00	2,00
3.	Producția totală de lână – tone -fizic	5,69	6,15	6,00	5,00

c) Producția de lapte

Specificație	2003	2002	2001
Lapte de vacă si bivoliță			
Nr. mediu de vaci si bivolițe (capete)	707	617	564
Producția medie de lapte	2400	2400	2650
	2700	2700	2950
Producția totală de lapte muls (hl.)	16968	15425	13536
Producția totală de lapte inclusiv consumul vițeilor (hl.)	19089	17276	15228
Lapte de oaie			
Numărul de oi mulse (capete)	2710	2850	2240
Producția medie de lapte obținută de la o oaie mulsă (litri)	52	55	50
Producția totală de lapte (hl.)	1409	1568	1120
Lapte de caprină			
Numărul de capre mulse (capete)	258	250	170
Producția medie de lapte obținută de la o capră mulsă (litri)	104	110	106
Producția totală de lapte (hl.)	268	275	180

d) Producția de ouă

Specificație	2003	2002	2001
Nr. păsărilor care au ouat în cursul anului – total – (capete)	5346	4136	4876
Producția medie de ouă obținută de la o pasăre care a ouat – total – (bucăți)	122	135	120
Producția totală de ouă (mii bucăți)	652	558	585

e) Producția de miere

Specificație	2003	2002	2001
Numărul familiilor de albine de la care s-a extras miere	340	280	180
Producția medie obținută de la o familie de albine (kg)	18	20	17
Producția totală de miere extrasă (tone)	6,12	5,6	3,00

2.4.4. Comerț și servicii

În prezent, în comuna Chirpăr comerțul se desfășoară exclusiv prin societăți comerciale cu capital particular, astfel:

Nr. crt.	Denumire societate	Adresă	Profil
1.	S.C. „Modest Impex” S.R.L.	Chirpăr 427	comerț - desfacere
2.	S.C. „Ama Trade” S.R.L.	Chirpăr 431	comerț - desfacere
3.	S.C. „Marcopan” S.R.L.	Chirpăr 53	comerț - desfacere
4.	P.F. Solomon Viorica	Veseud, 105 a	comerț - desfacere
5.	P.F.. Barbu	Săsăuș, 252	comerț - desfacere
6.	S.C. Alfredo Flores S.R.L.	Vărd 38	comerț - desfacere
7.	S.C. Guam S.R.L.	Vărd, 52	comerț - desfacere
8.	S.C. Carosib S.R.L.	Chirpăr, 427	comerț - desfacere
9.	P.F. Avrig	Săsăuș, 129	comerț - desfacere

2.5. POPULAȚIA

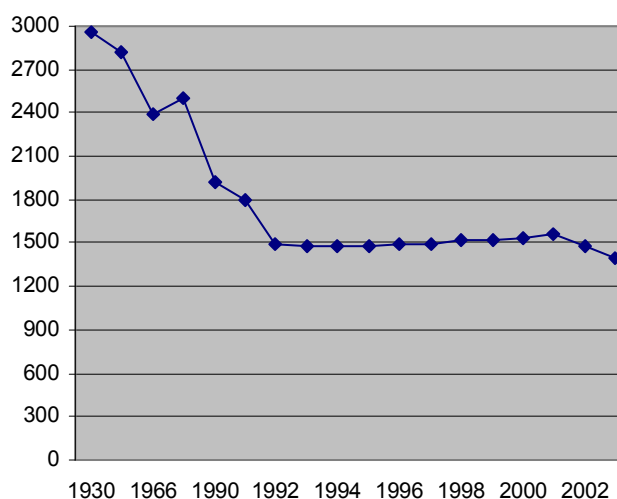
2.5.1. Numărul și evoluția populației

Numărul și structura populației sintetizează, în mărimea și evoluția sa, influența unui complex de factori de natură economică, socială și demografică ce au acționat asupra comunei Chirpăr, în decursul timpului.

Rezultatul influenței privatizării, schimbărilor în structura socială a populației, șomajului se oglindesc în evoluția numărului de locuitori, pe perioade de timp mai îndelungate.

Evoluția demografică a comunei Chirpăr, între 1930 – 2003, este redată în tabelul și diagrama imediat următoare:

An	Populația (total)
1930	2965
1956	2819
1966	2390
1977	2504
1990	1927
1991	1802
1992	1491
1993	1485
1994	1478
1995	1478
1996	1498
1997	1494
1998	1516
1999	1521
2000	1531
2001	1559
2002	1483
2003	1401

La nivelul întregii țări, în special în perioada postrevoluționară, se înregistrează un ritm alert de scădere a populației la majoritatea așezărilor rurale din țară. Acest fenomen a fost prezent și în

comuna Chirpăr între anii 1977 - 1997, perioadă după care numărul locuitorilor a început să urce treptat până în anul 2001. După acest an populația comunei a scăzut ușor.

2.5.2. Mișcarea naturală și migratoare a populației

Natalitatea, mortalitatea și mortalitatea infantilă, sporul natural și cel migrator sunt indicii principali care reflectă mișcarea naturală și cea migratoare a populației.

Tipul de mediu, naționalitate, nivelul de școlarizare, cultură și civilizație, concepțiile și tradițiile locale, nivelul de venituri și mărimea familiilor influențează de asemenea intensitatea natalității și evoluția ei de-a lungul timpului.

În accepțiunea sa cea mai largă, mișcarea migratoare implică ideea de deplasare, schimbare de loc și locuință. Elementele principale ale acestei componente demografice sunt:

- deplasările zilnice pentru muncă, studii;
- deplasările sezoniere.

Urmărind evoluția plecărilor și sosirilor din perioada 1998 – 2003, se va observa că sporul migrator este pozitiv pe întreaga durată.

Studiile efectuate de diferiți specialiști sau organisme internaționale specializate în acest domeniu, evidențiază existența unei legături între nivelul de venituri și mărimea familiei, standardul de viață condiționând, în mod hotărâtor, sporul natural.

Mortalitatea infantilă prezintă și ea un interes crescut, deoarece reflectă perspectiva de viitor a unei populații, iar pe de altă parte, bunăstarea, nivelul de cultură și civilizație actuală a unei populații.

Iese în evidență existența unei strânse legături între nivelul de venituri și mărimea familiei. Se întâlnește o natalitate ridicată în rândul familiilor cu venituri reduse, pe când, la cele cu venituri medii sau în creștere se observă o orientare spre o reproducere simplă.

Pentru comuna Chirpăr s-au luat în considerare următorii indicatori demografici conform următoarelor tabele:

NATALITATE, MORTALITATE (nr.)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003
1. Populația 1.01 legala	1516	1521	1531	1559	1483	1401
2. Populația 1.07 legala	1510	1524	1548	1570	1387	-
3. Născuți vii	18	17	20	19	15	-
4. Decedați	14	15	12	12	15	-
5. Spor natural	4	2	8	7	0	-
6. Sosiți	10	26	38	44	68	-
7. Plecați	9	18	18	27	29	-
8. Spor migrator	1	8	20	17	39	-
9. Căsătorii	6	5	2	7	5	-

10. Divorțați	1	2	-	4	1	-
11. Născuți morți	-	-	-	0	-	-
12. Decedați sub 1 an	-	1	-	1	-	-
13. Anunțuri de reședință sosiți 1.01	6	-	11	10	20	38
14. Anunțuri de reședință sosiți 1.07	6	4	11	14	35	-
15. Anunțuri de reședință plecați 1.01	39	25	18	24	20	25
16. Anunțuri de reședință sosiți 1.07	37	24	22	14	22	-

NATALITATE, MORTALITATE (%)

	1997	1998	1999	200	2001	2002	2003
1.Indicii-Baza Iant(100%)							
-populația 1.01	99,7	99,9	100,3	100,7	101,8	101,5	88,5
-populația 1.07	99,0	99,5	100,9	101,6	101,4	88,3	0,0
2. proporții la 1000 locuitori :							
-născuți vii	15,8	11,9	11,2	12,9	12,1	10,8	0,0
-decedați	13,8	9,3	9,8	7,8	7,6	10,8	0,0
-S. DOM sosiți	11,9	6,6	17,1	54,5	28,0	49,0	0,0
-S. DOM plecați	15,2	6,0	11,8	11,6	17,2	20,9	0,0
-căsătorii	2,6	4,0	3,3	1,3	4,5	3,6	0,0
-divorțați	14,32	0,66	1,31	0,00	2,55	0,72	0,0
3. Proporții la 1000 locuitori :							
-născuți morți	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- decedați sub 1 an	41,7	0,0	58,8	0,0	52,6	0,0	0,0
4. Res. Sos. 1	0,7	4,0	0,0	7,1	6,4	14,4	0,0
5. Res. Sos. 1	0,0	4,0	2,6	7,1	8,9	25,2	0,0
6. Res. Plec. 1	21,1	25,8	16,4	11,6	15,3	14,4	0,0
7. Res. Plec. 7	15,2	24,5	15,7	14,2	8,9	15,9	0,0

Mortalitatea infantilă oglindește în mare parte bunăstarea, nivelul de cultură și civilizație al populației cât și perspectivele ei de viitor. Date cu privire la evoluția populației stabile la nivel de sat pentru anii 1992 și 2002 sunt prezentate în următorul tabel:

Anul		Comuna Chirpăr	Sat Chirpăr	Sat Săsăuș	Sat Vărd	Sat Veseud
1. Nr. persoane înregistrate în gospodării (pop. stabilă)						
2002	AS	1483	816	158	348	161
	M	746	412	70	178	86
1992	AS	1491	822	195	331	143
	M	767	433	98	163	73
2. Persoane venite pentru o perioadă îndelungată						
2002	AS	29	15	8	4	2
	M	9	4	1	3	1
1992	AS	24	22	-	-	2
	M	11	9	-	-	2
3. Persoane temporar absente plecate în: - alte localități din țară:						
2002	AS	14	8	1	1	4
	M	7	4	1	-	2

1992	AS	4	2	1	-	1
	M	3	2	-	-	1
- în străinătate:						
2002	AS	11	8	-	3	-
	M	7	6	-	1	-
1992	AS	4	1	-	3	-
	M	3	1	-	2	-

2.5.3. Structura populației pe grupe de vârstă și sexe

Privită sub aspect demografic și economic structura pe grupe de vârstă și sexe are o importanță majoră. Cert este că indicatorii demografici, precum: fertilitatea, morbiditatea, mortalitatea sunt în funcție de vârstă. Totodată ea prezintă implicații asupra gradului de instruire, de participare la activitățile economice, reprezentând baza de planificare a necesarului de alimente, de locuri de muncă, de școli, de servicii sanitare și cunoașterea potențialului forței de muncă.

Structura pe grupe mari de vârstă și sexe a populației comunei Chirpăr este redată în următorul tabel:

Grupa de vârstă		1992						2002	
		Comuna Chirpăr		Sat Chirpăr	Sat Săsăuș	Sat Vărd	Sat Veseud	Comuna Chirpăr	
		Nr.	%	Nr.	Nr.	Nr.		Nr.	%
0-19 ani	AS	455	30,52	273	33,21	29	14,87	109	32,93
	M	252	16,90	158	19,22	20	10,25	50	15,11
	F	203	13,62	115	13,99	9	4,62	59	17,82
20 – 59 ani	AS	689	46,21	388	47,20	83	42,56	155	46,83
	M	365	24,48	207	25,18	43	22,05	82	24,77
	F	324	21,73	181	22,02	40	20,51	73	22,06
60 si peste	AS	347	23,27	161	19,59	83	42,57	67	20,24
	M	150	10,06	68	8,27	35	17,95	31	9,36
	F	197	13,21	93	11,32	48	24,62	36	10,88

Deoarece ponderea grupei tinere oscilează între 30 – 35%, mai exact 30,52% în anul 1992, respectiv 34,86% în 2002, considerăm că populația comunei Chirpăr este tânără. După datele recensământului din 2002, persoanele cu vârstă cuprinsă între 20 – 59 ani reprezintă 45,52% din totalul de locuitori, 24,14% fiind bărbați și 21,38% femei. Vârșnicii ocupă 19,62% din ponderea totală.

Raportul de dependență (R.D.) de vârstă scoate în evidență efectele procesului de îmbătrânire demografică.

Pentru comuna Chirpăr acest raport se prezintă astfel:

Anul	Populația în vârstă de 0-19 ani față de 20-59 ani	Populația în vârstă > 65 ani față de 20-59 ani	Populația în vârstă de 0-19 ani și > 60 ani față de 20-59 ani
2002	76,58%	43,10%	119,68%
1992	66,04%	50,37%	116,40%

În anul 1992, 100 persoane în vârstă de muncă au întreținut 116,40% persoane sub sau peste limita vârstei de muncă, iar în 2002 – 119,68%.

2.5.4 Structura pe etnii și structura pe religii

• Structura pe etnii

Evoluția în timp a populației stabile după etnii este prezentată în tabelul următor:

	1930	1956	1966	1977	1992
1. Populația totală	2965	2819	2390	2504	1491
2. Români	1148	1422	1159	1299	941
3. Maghiari	4	4	5	1	5
4. Germani	1645	1304	1191	1040	213
5. Rromi (Țigani)	163	88	35	164	312
6. Evrei	4	-	-	-	-
7. Alte naționalități	1	-	-	-	-

La nivel de sat, structura pe etnii se prezintă astfel:

	Comuna Chirpăr		Sat Chirpăr		Sat Săsăuș		Sat Vărd		Sat Veseud	
	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Populația stabilă	1483	100	816	100	158	100	348	100	161	100
Români	1123	75,72	596	73,04	155	98,10	275	79,02	97	60,25
Maghiari	20	1,35	5	0,61	1	0,63	11	3,16	3	1,86
Rromi (Țigani)	292	19,69	173	21,20	2	1,27	60	17,24	57	35,41
Germani	48	3,24	42	5,15	-	-	2	0,58	4	2,48

Românii ocupă 75,72% din totalul populației, rromii 19,69%, iar la distanță destul de mare se situează germanii (3,24%) și maghiarii (1,35%). Aceiași situație se întâlnește în întregul județ, românii fiind majoritari, comunitatea rromilor reprezentând 17,12%, iar cea a maghiarilor 6,63%.

Structura pe etnii a populației se prezintă în figura următoare:

• Structura religioasă:

Populația stabilă, după religie, la recensământul din 2002 este redată în tabelul următor:

	Comuna Chirpăr		Sat Chirpăr		Sat Săsăuș		Sat Vărd		Sat Veseud	
	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
1. Populația stabilă	1483	100	816	100	158	100	348	100	161	100
2. Ortodoxă	1399	94,34	753	92,28	158	100	333	95,69	155	96,27
3. Romano – catolică	14	0,94	1	0,12	-	-	9	2,59	4	2,49
4. Reformată	9	0,61	7	0,86	-	-	2	0,57	-	-
5. Evanghelică de confesiune augustană	4	0,27	1	0,12	-	-	3	0,86	-	-
6. Evanghelică lutherană sinodo – presbiterană	49	3,30	49	6,01	-	-	-	-	-	-
7. Creștină de rit vechi	3	0,20	3	0,37	-	-	-	-	-	-
8. Adventistă ziua a șaptea	1	0,07	1	0,12	-	-	-	-	-	-
9. Evanghelică	2	0,13	1	0,12	-	-	-	-	1	0,62
10. Altă religie	1	0,07	-	-	-	-	1	0,29	-	-
11. Nedeclarată	1	0,07	-	-	-	-	-	-	1	0,62

Corelația existentă între structura națională a populației și cea religioasă poate fi observată din faptul că populația de religie ortodoxă este în proporție de 94,34% (față de 89,50% în județul Sibiu), iar populația de cult reformat 0,61%, față de 1,91% a întregului județ.

2.5.5. Structura populației după activitatea economică

Tipul populației	Sex	1992					2003
		Com. Chirpăr	Sat Chirpăr	Sat Săsăuș	Sat Vard	Sat Veseud	Comuna Chirpăr
Populația activă – total	AS	499	270	63	131	35	713
	M	358	202	44	84	28	370
	F	141	68	19	47	7	343
Agricultura, silvicultura, vânat	AS	204	111	37	39	17	606
	M	175	104	26	29	16	301
	F	29	7	11	10	1	305
Piscicultura și pescuit	AS	-	-	-	-	-	-
	M	-	-	-	-	-	-
	F	-	-	-	-	-	-
Industria extractivă	AS	5	4	-	1	-	4
	M	5	4	-	1	-	4
	F	-	-	-	-	-	-
Industria prelucrătoare	AS	153	72	11	59	11	-
	M	80	33	8	31	8	-
	F	73	39	3	28	3	-
Prod. și distribuția energiei electrice, gazelor și apei	AS	2	2	-	-	-	10
	M	2	2	-	-	-	10
	F	-	-	-	-	-	-
Construcții	AS	6	11	-	4	-	15
	M	6	10	-	4	-	15
	F	-	1	-	-	-	-
Comerț, activ. Hoteliere și de alimentație publică	AS	4	12	4	4	1	10
	M	2	9	3	2	-	4
	F	2	3	1	2	1	6
Transporturi și telecomunicații	AS	10	11	3	6	1	4
	M	9	5	3	5	-	4
	F	1	6	-	1	1	-
Finanțe, bănci, asigurări	AS	1	1	-	-	-	5
	M	1	1	-	-	-	-
	F	-	-	-	-	-	5
Cercetare dezvoltare, informatică, alte activ. și servicii	AS	-	-	-	-	-	-
	M	-	-	-	-	-	-
	F	-	-	-	-	-	-
Administrație publică și asigurări sociale AS	AS	12	7	3	1	1	16
	M	8	4	2	1	1	12
	F	4	3	1	-	-	4
Învățământ	AS	15	9	2	4	-	23
	M	4	2	-	2	-	6
	F	11	7	2	2	-	17
Sănătate și asistență socială	AS	8	6	-	1	1	2
	M	7	6	-	-	1	-
	F	1	-	-	1	-	2
Cultură, sport, turism, activ. Asociative	AS	5	3	1	1	-	3
	M	5	3	1	1	-	2
	F	-	-	-	-	-	1
Alte activ. și servicii prestate populației și neidentificate	AS	3	2	-	1	-	15
	M	2	1	-	1	-	12
	F	1	1	-	-	-	3
Persoane în căutarea primului loc de muncă	AS	34	19	2	10	3	135
	M	28	18	1	7	2	75
	F	6	1	1	3	1	60

2.5.6. Învățământ, cultură, sănătate**Învățământ:**

- Unitățile de învățământ existente: 7, din care:
 - o 3 grădinițe;
 - o 4 școli.
- Copiii înscriși la grădiniță: 62, din care:
 - o 30 în sat Chirpăr;
 - o 16 în sat Veseud;
 - o 16 în sat Vărd.
- Elevi înscriși la școală: 236, din care:
 - o 184 în sat Chirpăr;
 - o 7 în sat Săsăuși;
 - o 24 în sat Veseud;
 - o 21 în sat Vărd.
- Personal didactic: 19, din care:
 - o 3 în cadrul grădinițelor;
 - o 16 în cadrul școlilor.
- Personal auxiliar didactic: 6

Sănătate:

- Cabinete medicale:- 1 uman;
 - 1 veterinar.
- Personal medical: - 2 medici, din care 1 veterinar
 - 1 asistent medical.

Cult și cultură:

- bibliotecă;
- 4 cămine culturale;
- 7 biserici, din care 4 ortodoxe.

2.5.7. Fondul locuibil

Fondul de locuințe, pe forme de proprietate și după dotarea cu racorduri și instalații + dependențe se prezintă astfel:

La nivelul anului 1992	Comuna Chirpăr	Sat Chirpăr	Sat Săsăuș	Sat Vărd	Sat Veseud
Nr gospodării	498	252	87	115	44
LOCUIȚE PE FORME DE PROPRIETATE					
-particulară	641	321	153	103	64
-de stat	66	35	1	17	13
-a cultelor religioase	5	2	1	2	-
-alte forme de proprietate	2	1	-	-	1
LOCUIȚE DOTATE CU:					
1. Racorduri și instalații	24	19	1	4	-
-instalație de alimentare cu apă	6	6	-	-	-
-instalație de apă caldă	15	14	-	1	-
-instalație de canalizare	686	346	147	120	73
-instalație electrică	34	24	7	3	-
-gaze la bucătărie	4	2	-	2	-
Mod de încălzire:					
-termoficare sau centrală termică	-	-	-	-	-
-sobe cu gaze	644	349	128	89	78
2. DEPENDINȚE:					
-bucătărie	16	15	1	-	-
-baie	2	2	-	-	-
-closet cu apă (wc)	14	9	-	4	-

La nivelul anului 2002	Comuna Chirpăr	Sat Chirpăr	Sat Săsăuș	Sat Vărd	Sat Veseud
Nr.loc. permanente/sezoniere	723	365	156	128	74
Din care locuințe pe forme de proprietate					
- locuințe cu camere utilizate în scopuri comune – profesionale	678	346	153	118	61
- privat (particulară)	40	18	1	9	12
- de stat	1	-	1	-	-
- privată de grup (cooperatistă/asociativă)	4	1	1	1	1
- a cultelor religioase	-	-	-	-	-
- alimentare cu apă în locuință	723	365	156	128	74
- canalizare din rețeaua publică sau sistem propriu	59	31	18	5	5
- instalație electrică	55	31	14	5	5
- încălzire prin termo. sau prin C.T.	693	349	146	128	70
-Bucătărie	5	3	2	-	-
- Baie	554	300	77	105	72

În anul 2002 situația locuințelor după destinația acestora este următoarea:

Tip locuințe	Com. Chirpăr	Sat Chirpăr	Sat Săsăuș	Sat Vărd	Sat Veseud
- Populația stabilă (total)	1483	816	348	158	161
- Nr. clădirilor	714	358	127	155	74
- Nr. locuințelor permanente/sezoniere din care:	723	365	128	156	74
- nr. loc. cu camere utilizate în scopuri com. prof., etc.	7	3	1	2	1
- ponderea locuinț. cu camere utilizate în scopuri comune prof. în total locuințe	0,97	0,82	0,78	1,28	1,35
- Nr. camerelor de locuit din care:	1658	813	272	376	198
- camere utilizate în scopuri comercial profesionale etc.	9	5	1	2	1
- nr. mediu de camere pe o loc. permanentă/sezonieră	2,29	2,23	2,13	2,41	2,68
- ponderea cam. utilizate în scopuri comerciale prof. etc. în total cam.	0,54	0,62	0,37	0,53	0,51
Nr. gospodăriilor din locuințe permanente/sezoniere	498	252	115	87	44
Populația stabilă din locuințe permanente/sezoniere	1483	816	348	158	161
SUPRAFAȚA LOCUIBILĂ – TOTAL	30997	15852	4702	7025	3418
Suprafața medie (mp) pe o :					
- locuință	42,87	43,43	36,73	45,03	46,19
- cameră	18,60	19,50	17,29	18,68	17,26
- persoane	20,90	19,43	13,51	44,46	21,23
GOSPODĂRIILE POPULAȚIEI:					
- nr. gosp. Populației	399	498	87	252	115
- populația stabilă din gospodăriile populației	1156	1483	158	816	348
- nr. mediu de persoane pe o gospodărie a populației	2,90	2,98	1,82	3,24	3,03
- nr. gospodăriilor populației care revin la 100 locuințe	70,12	68,88	55,77	69,04	89,84
- nr. mediu de persoane pe o locuință	2,03	2,05	1,01	2,24	2,74

Din tabele se poate observa evoluția fondului locativ de la recensământul din 1992 până la cel din 2002.

Suprafața totală de locuit măsoară 3,10 ha, însă pentru construirea de noi locuințe trebuie luați în considerare factori precum: degradarea locuințelor, evoluția numerică a populației, fondurile alocate pentru construirea de locuințe noi.

Numărul locuințelor după perioada/anul în care au fost construite:

ANUL	Com. Chirpăr	Sat Chirpăr	Sat Săsăuș	Sat Vărd	Sat Veseud
Total	714	358	155	127	74
Înainte de 1900	131	61	43	3	24
1901 – 1914	120	67	34	9	13
1915 – 1929	143	79	30	18	16
1930 – 1944	104	44	30	27	3
1945 – 1959	118	59	9	43	7
1960 – 1970	59	28	5	15	11
1971 – 1975	14	7	2	5	-
1976 – 1980	8	6	1	1	-
1981 – 1985	7	5	1	1	-
1986 – 1991	2	1	-	1	-
1992 – 1995	-	-	-	-	-
1996 – 2000	4	2	-	2	-
2001 – 2003	1	-	-	1	-

În ultimii ani numărul locuințelor construite a scăzut considerabil. În schimb s-au demolat destul de multe. În perioada 1945 – 1960 s-au construit un număr de 339 locuințe, începând de atunci numărul lor scăzând treptat. Situație asemănătoare întâlnim pe întreaga rază a județului Sibiu.

2.5.8. Probleme ale delincvenței sociale

Devianta socială, cu formele sale de dezechilibru, a cărei germeni se află, de regulă, în sânul fiecărei comunități în parte, este componenta, cu semnificații deosebite, a acestui studiu.

Problemele ce vizează delincvența socială au cunoscut o accentuare deosebită după 1989, urmare a traversării unei perioade de tranziție cu numeroase convulsii economice și de natură social-politică.

Dintre cauzele majore care determină acesta situație, menționăm:

- tendința unor persoane de a dobândi unele venituri pe cai ilegale (fără legătură cu nivelul minim de viață);
- necunoașterea unor legi sau alte acte normative în diferite domenii de activitate;
- probleme de ordin material;
- înțelegerea greșită a normelor interne și internaționale privind drepturile și libertățile cetățenești;
- lipsa de supraveghere și educare a minorilor și a tinerilor (de către familie, școală și alte instituții).

În comuna, instituțiile justiției sunt reprezentate de Poliția comunei.

Obiectivele pentru prevenirea criminalității sunt următoarele :

- popularizarea actelor normative în rândul populației;
- identificarea persoanelor susceptibile de a comite acte antisociale și determinarea lor de a renunța la săvârșirea unor astfel de fapte;
- asigurarea respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului;
- apărarea proprietății private și publice, asigurarea protecției patrimoniului național;
- reducerea numărului de infracțiuni și al participanților la comiterea lor;
- întărirea ordinii publice și al climatului de siguranță civică;
- prevenirea recidivei prin acțiuni susținute de reintegrarea socială a infractorilor primari;
- identificarea și protejarea persoanelor ce constituie potențiale victime.

2.6. CIRCULAȚIA

Principalele artere de circulație care traversează teritoriul administrativ al comunei Chirpăr sunt :

- DJ 105D – Cîrța – Nou Român – Chirpăr – Agnita – 29,213 km
- DC 38 – DJ 105A - Veseud
- DJ 105E – Marpod – Chirpăr - 7,00 km
- DC 105A – Săsăuș – Șomartin – 6,15 km
- DC 105A - Săsăuși – Ilimbav – 9,50 km

Traficul rutier și cel pietonal, în general se desfășoară fără dificultate pe arterele principale de circulație (DJ105 D și DJ105 E), întâlnindu-se dificultăți pe DJ105 A și pe rețeaua stradală.

Sat Chirpăr

Rețeaua stradală din intravilanul satului Chipăr are lungimea totală de cca 7,350 km.

Se compune din principala arteră de circulație care traversează satul, DJ 105D cu lungimea totală de 2,200 km și de rețeaua stradală secundară care are lungimea totală de aproximativ 5,100 km.

Din lungimea totală a rețelei stradale:

- 2,200 km de drum sunt asfaltați
- 4,300 km de drum sunt împietruți
- 0,800 km de drum sunt de pământ

Străzile satului variază ca lățime de la 4 m -10 m. Accesul pietonal se desfășoară în general ușor, deoarece sunt trotuare din dale de beton pe ambele părți ale drumului, cu lățimea l=1,20 – 1,50 m, dificultăți întâlnindu-se pe acele străzi sau mici porțiuni de stradă, unde trotuarele lipsesc.

Drumul județean DJ 105D în intravilan sat Chirpăr este modernizat, îmbrăcat în pătură asfaltică, stare tehnică bună. Lățimea drumului județean DJ 105D este de 6 -7 m. Pe partea stângă există trotuar din beton cu lățimea de 1,50 m și podețe (de beton și țevi metalice) pe ambele părți ale drumului. Șanțurile de scurgere apei pluviale sunt bine întreținute.

Drumul județean DJ 105E, face legătura cu orașul Sibiu prin satul Marpod. Starea tehnică a drumului este în general bună, lățimea este de 7 – 8 m. șanțurile de scurgere a apei pluviale de pe ambele părți ale drumului, sunt bine întreținute.

Există podețe (de beton și țevi metalice) la intrarea în fiecare proprietate ; trotuare din dale de beton într-o stare tehnică relativ bună, lățime 1,20 – 1.50 m.

Din lungimea totală a rețelei stradale secundare:

- 4,300 km de drum sunt împietruți;

- 0,800 km de drum sunt de pământ.

Aceste drumuri variază ca lățime, 3 – 10 m.

Într-un procent destul de mare lipsesc șanțurile, podețele și trotuarele, determinând astfel îngreunarea accesului rutier și pietonal. Exemplu este drumul de la Școala Generală care duce către satul Săsăuși. Drumul este de pământ starea tehnică precară, lipsesc șanțurile de scurgere a apei pluviale, trotuarele și podețele.

Nu se poate caracteriza la fel drumul principal (în pantă) care traversează satul Chirpăr. Este acoperit cu pătură asfaltică; stare tehnică bună; lățimea este de 5 – 6 m ; trotuare din dale de beton cu lățimea 1,20 – 1,50 m, toate acestea determinând ușurința traficului rutier și pietonal.

Sat Săsăuș

Rețeaua stradală din intravilanul satului Săsăuș are lungimea totală de aproximativ 3,77 km. Se compune din drumul județean DJ105 D care are lungimea totală în intravilanul satului de 1,300 km; drumul județean DJ105 A cu lungimea totală de 1,100 km și din rețeaua de străzi secundare care în totalitate au lungimea de 1,370 km.

Drumul județean DJ105 D are lungimea totală în intravilanul satului Săsăuș de 1,300 km. Starea tehnică a drumului este în general bună și este bine întreținut.

Lipsesc șanțurile de scurgere a apei pluviale, excepție făcând porțiunile în pantă pe o lungime de 150 m unde acestea există pe ambele părți ale drumului ; tot în această zonă sunt în număr de 20 podețe de beton, starea tehnică a lor fiind bună.

Traficul pietonal se desfășoară cu dificultate, motivul fiind lipsa trotuarelor. În partea de nord a satului traversează drumul județean DJ105 A, spre comunele Șomartin și Cincu, lungimea totală a DJ105 A fiind de 1,100 km.

Starea tehnică a drumului este relativ bună, lățimea este de 7- 9 m. Drumul este împietruit. Nu există trotuare, podețe și nici șanțuri, făcând excepție o porțiune destul de mică de drum unde există rigole de scurgere, toate acestea fiind în dezavantajul accesului pietonal.

Restul drumurilor care formează rețeaua secundară, din intravilanul satului Săsăuși, sunt împietruite, bine întreținute. Traficul pietonal se desfășoară foarte greu, mai ales în perioada ploioasă, deoarece lipsesc în totalitate trotuarele, podețele și șanțurile.

Sat Vărd

Rețeaua stradală din intravilanul satului Vărd, are lungimea de aproximativ 3,600 km.

Această rețea stradală se compune din drumul județean DJ 105D, care face legătura între satul Chirpăr și orașul Agnita (lungimea totală în intravilanul satului este de 1,300km) și de rețeaua de străzi secundare, aceasta având lungimea totală de 2,30 km.

Din lungimea totală a rețelei stradale:

- 1,300 km de drum sunt asfaltați;
- 0,500 km de drum sunt împietruți;
- 1,800 km de drum sunt de pământ.

Străzile satului variază ca lățime 4 – 8 m. Artera principală de circulație care traversează intravilanul satului Vărd este drumul județean DJ 105D (lungimea totală este de 1,300 km).

DJ 105D este modernizat, îmbrăcat cu pătură asfaltică în stare tehnică relativ bună. Lățimea drumului este de 5 – 6 m. În procent destul de mare există șanțuri de scurgere a apei pluviale, calamitate; podețe de beton și lemn la intrarea în proprietăți.

Lipsa trotuarelor, determină îngreunarea accesului pietonal în satul Vărd. Rețeaua de străzi secundare din intravilanul satului Vărd are lungimea totală de cca 2,300 km, din care:

- 0.500 km de drum sunt împietruți
- 1,800 km de drum sunt de pământ

Starea tehnică a drumurilor din rețeaua secundară este precară. Pe unele porțiuni de drum sunt trotuare, dar starea tehnică este critică, șanțurile lipsesc în totalitate, la fel și podețele. Traficul rutier și accesul pietonal se desfășoară cu mare dificultate.

Sat Veseud

Rețeaua stradală din intravilanul satului Veseud are lungimea totală de 2,200 km. Principala arteră de circulație care traversează teritoriul satului Veseud, este drumul comunal DC 38 (Vărd - Veseud – 3,500 km) se desprinde din drumul județean DJ 105D.

Drumul este împietruit în cea mai mare parte și are lățimi variabile: 8–14m. Accesul pietonal întâmpină dificultăți, pe unele zone motivul fiind lipsa trotuarelor, pe cea mai mare parte a drumului, a podețelor și a șanțurilor de scurgere.

Rețeaua stradală secundară se compune din trei drumuri cu lungimea totală de aproximativ 0,520 km. Starea tehnică a acestor drumuri este precară, nu sunt șanțuri pentru scurgerea apei pluviale, iar podețele lipsesc în totalitate.

Drumul care odinioară se numea Ulița Românească, face legătura între DC 38 și Biserica Ortodoxă, este dintr-un amestec de piatră cu pământ. Lățimea drumului este de 4 - 8 m. Pe partea dreaptă este trotuar din dale de piatră, pe o lungime de 50 m (l = 1,00 m), în rest trotuarele lipsesc. Lungimea acestui drum este de 0,180 km.

Tot din rețeaua stradală secundară face parte și aleea care face legătura între Biserica Evanghelică și Cimitirul Evanghelic. Lățimea drumului este de 2 - 3 m și este dintr-un amestec de piatră și pământ. Lungimea totală este de cca. 0,240 km.

Mai există un drum scurt de la școală până la ultima casă, unde drumul se înfundă, dintr-un amestec de piatră cu pământ. Lungimea totală a acestui drum este de 500 m. Pe partea dreaptă este trotuar din dale de beton cu lățimea de 0,50 – 0,70 m. Nu sunt șanțuri de scurgere și podețe.

Accesul pietonal se desfășoară cu dificultate motivul fiind starea proastă a drumurilor din rețeaua stradală secundară.

DISFUNCȚIONALITĂȚI

Disfuncționalitățile ce apar în desfășurarea circulației se referă în principal la următoarele aspecte critice:

- modernizarea insuficientă a drumurilor;
- împietruirea slabă sau deloc a multor străzi sau porțiuni de stradă a atras după sine porțiuni de drum cu denivelări sau porțiuni de drum în care apa bălțește;
- deteriorarea îmbrăcăminții pe tronsoanele aflate pe pante accentuate ca urmare a colmatării sau inexistenței șanțurilor de scurgere a apelor pluviale;
- existența unor străzi sau porțiuni înguste care nu permit desfășurarea unui trafic normal a două mijloace de transport simultan din două sensuri;
- lipsa spațiilor destinate parcării;
- lipsa marcajelor și semnalizării corespunzătoare;
- imposibilitatea circulației pe unele străzi ale comunei în special în perioadele cu precipitații abundente;
- elementele de gabarit ale majorității drumurilor nu corespund STAS 10144/1-90;
- traficul pietonal întâmpină dificultăți de traversare sau de deplasare pe unele străzi sau porțiuni de stradă, ca urmare a lipsei totale sau existenței doar pe o singură parte a trotuarelor.

2.7. INTRAVILAN EXISTENT. ZONE FUNCȚIONALE. BILANȚ TERITORIAL

Teritoriul administrativ al comunei Chirpăr are o suprafață totală de 10.084 ha, împărțit la date de 01.01.1990 în:

- intravilan: 239 ha;
- extravilan 9.845 ha.

Bilanțul teritorial al categoriilor de folosință pe întreaga suprafață a comunei înregistrată la Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliara Sibiu la data de 01.01.1990 este redat în tabelul următor :

BILANȚ TERITORIAL PE CATEGORII DE FOLOSINȚĂ LA 01.01.1990

Teritoriul administrativ al unității de bază		CATEGORII DE FOLOSINȚĂ [ha]									
		Agricol				Neagricol					TOTAL
		Arabil	Pășuni Fânețe	Vii	Livezi	Păduri	Ape	Drum	Curți Constr	Neprod	
EXTRAVILAN		2.898,00	4.440,00	-	135,00	1.759,00	73,00	118,00	40,00	382,00	9.845,00
INTRAV.	1.Chirpăr	25,00	30,00	-	-	-	3,00	13,00	28,00	-	99,00
	2.Săsăuș	14,00	18,00	-	-	-	1,00	7,00	16,00	-	56,00
	3.Vărd	11,00	11,00	-	-	-	1,00	5,00	12,00	-	40,00
	4.Veseud	10,00	11,00	-	-	-	1,00	4,00	12,00	-	38,00
	Trupuri	4,00	-	-	-	-	-	-	2,00	-	6,00
TOTAL INTRAVILAN		64,00	70,00	-	-	-	6,00	29,00	70,00	-	239,00
TOTAL		2.962,00	4.510,00	-	135,00	1.759,00	79,00	147,00	110,00	382,00	10.084,00
% din total		75,44				24,56					100,00

Bilanț teritorial al suprafețelor cuprinse în intravilanul existent, pe zone funcționale, este prezentat în tabelul următor:

BILANȚ TERITORIAL EXISTENT PE ZONE FUNCȚIONALE

Zone funcționale	Suprafața						% din total
	Chirpăr [ha]	Săsăuș [ha]	Vărd [ha]	Veseud [ha]	Trupuri [ha]	TOTAL [ha]	
LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	71,88	44,70	28,67	27,01	0,00	172,26	72,08
UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DEPOZITE	0,66	0,00	0,00	0,00	0,00	0,66	0,28
UNITĂȚI AGROZOOOTEHNICE	5,33	0,00	0,49	3,52	5,09	14,43	6,04
INSTITUȚII ȘI SERVICII DE INTERES PUBLIC	1,64	0,45	0,77	1,01	0,00	3,87	1,62
CAI DE COMUNICAȚIE:	13,00	7,00	5,00	4,00	0,00	29,00	12,13
SPAȚII VERZI, SPORT, AGREMENT	2,39	1,80	2,60	0,61	0,00	7,40	3,10
CONSTRUCȚII TEHNICO-EDILITARE	0,00	0,00	0,00	0,00	0,41	0,41	0,17
GOSPODĂRIE COMUNALĂ, CIMITIRE	1,10	1,05	1,47	0,85	0,50	4,97	2,08
APE	3,00	1,00	1,00	1,00	0,00	6,00	2,51
TOTAL INTRAVILAN EXISTENT	99,00	56,00	40,00	38,00	6,00	239,00	100,00

La data prezentei documentații, comuna Chirpăr dispune de P.U.G. preliminar elaborat în anul 1994 și un R.L.U. elaborat în anul 1997 pentru localitatea reședință de comună, Chirpăr. Celelalte localități ale comunei nu au făcut, până acum, obiectul unor reglementări urbanistice speciale.

Satele comunei sunt sate bine încheiate funcțional, cu zone funcționale destul de bine conturate, care au răspuns cerințelor de dezvoltare urbanistică.

În componența intravilanului comunei sunt incluse suprafețe, reprezentând:

- zona de locuințe și funcțiuni complementare;
- zona de unități agrozootehnice ;
- zona de instituții de interes public ;
- zona de căi de comunicație ;
- zona de spații verzi, sport, agrement ;
- zona unități de gospodărire comunală și cimitire ;
- zone aparținând industriei ;
- ape ;
- zona de gospodărire comunală și de dotare cu instalații edilitare;

În satul Chirpăr, se identifică următoarele zone funcționale:

Zona centrală – C –

Desfășurată în jurul Bisericii evanghelice, este amplasată în centrul satului. În această zonă se găsesc principalele instituții ale comunei (Biserica evanghelică, dispensarul uman, școala generală și case de locuit).

Zona de locuire și funcțiuni complementare – L –

Cuprinde cea mai mare parte a teritoriului intravilan al localității, structurat în mai multe subzone de locuințe, Le1 – Le5 cu funcțiune dominantă de locuire dar propice și desfășurării unor funcțiuni de interes general complementare cu funcțiunea de locuire.

Zona agricolă – A –

Este amplasată în trupul de bază, în partea de nord a satului pe partea stângă a drumului județean DJ 105D Chirpăr - Vărd și în trupuri independente unde se desfășoară activități agrozootehnice.

Zona de gospodărire comunală – Gc –

Este identificată în partea de est și sud - vest a satului, la limita teritoriului intravilan și cuprinde subzonele Gce1 (cimitir ortodox) și Gce2 (cimitir evanghelic).

Zona căilor de comunicație – Cc –

Include toate arterele de circulație și este grupată în următoarele subzone: Ccj (subzona circulației rutieră pe drumuri județene) și Ccs (subzona străzilor).

În satul Săsăuș, se identifică următoarele zone funcționale:

Zona centrală – C –

Amplasată în centrul satului. În această zonă se găsesc principalele instituții ale comunei (Biserica evanghelică, dispensarul uman, școala generală și case de locuit).

Zona de locuințe și funcțiuni complementare – L -

Cuprinde cea mai mare parte a trupului de bază; funcțiunea de bază este locuirea, iar ca funcțiuni complementare se pot menționa: cult, cultură, comerț, comunicație rutieră, spații verzi, activități agroindustriale pe lângă gospodăriile populației.

Zona de gospodărire comunală – Gc - amplasată în partea de sud – est a satului și care include subzona: Gce1 (cimitir ortodox).

Zona căilor de comunicație – Cc - reprezentată de subzonele Ccs (străzi) și Ccj (drumuri județene). Zona are funcțiunea de circulație rutieră.

În satul Vărd, – se identifică următoarele zone funcționale:

Zona de locuințe și funcțiuni complementare – L -

Cuprinde cea mai mare parte a teritoriului intravilan, având ca funcțiune de bază locuirea, iar ca funcțiuni complementare admise fiind: administrație, comerțul, spațiile verzi, cult, cultura. Principalele instituții de deservire generală (Biserica Evanghelică, școala, grădinița, căminul cultural) sunt amplasate în centrul de greutate a satului.

Zona agricolă – A -

Reprezentată de subzona Ae1 amplasată în nord-vestul localității, unde se prestează servicii specifice agriculturii.

Zona de gospodărire comunală – Gc -

Reprezentată de subzonele Gce1 (cimitir evanghelic) amplasat în partea de nord-vest a localității și Gce2 (cimitir ortodox) amplasat în partea de sud-est a localității.

Zona căilor de comunicație – Cc - reprezentată de subzonele Ccs (străzi) și Ccj (drumuri județene).

În satul Veseud se conturează următoarea structură funcțională:

Zona de locuințe – L – ocupă cea mai mare parte a teritoriului intravilan, destinată locuirii ca funcțiune urbanistică de bază dar și altor funcțiuni complementare: cult, cultura, învățământ, circulație, spații verzi, comerț, activități agroindustriale în gospodăriile populației

Zona de gospodărie comunală – Gc – este reprezentată de o singură subzonă, Gce1 – cimitirul ortodox amplasat în partea de sud a teritoriului intravilan.

Zona agricolă – A – identificată în două subzone: Ae1 în partea de nord – est a teritoriului intravilan și Ae2 - sector agrozootehnic în vestul localității.

Zona căilor de comunicație – Cc – reprezentată de subzonele: Ccc drumuri comunale și Ccs străzi.

La nivelul zonificării existente se remarcă o serie de **disfuncționalități** care se pot remedia fie cu ocazia elaborării noului P.U.G. fie pe perioada de valabilitate a acestuia, dintre care, menționăm:

1. În cadrul zonificării existente nu sunt rezervate zone suficiente, în toate satele pentru:
 - activitățile agrozootehnice;
 - activitățile pentru sport, turism, agrement;
 - zone de locuințe;
 - zone de gospodărie comunală – cimitire;
 - zone pentru dotări edilitare
2. Fondul construit nu este întreținut în mod corespunzător.
3. Pârâiele care traversează satele nu sunt amenajate corespunzător.

2.8. ZONE CU RISCURI NATURALE ȘI ANTROPICE

Prin termenul *zonă de risc natural* se înțeleg arealele delimitate geografic, în interiorul cărora există un potențial de producere a unor fenomene naturale distructive, care pot afecta populația, activitățile umane, mediul natural și cel construit și pot produce pagube și victime umane.

Cutremure de pământ

Conform reglementării tehnice *Cod de proiectare seismică - Partea 1 - Prevederi de proiectare*, indicativ P 100-1/2006, hazardul seismic pentru proiectare este descris de valoarea de vârf a accelerației orizontale a terenului a_g determinată pentru intervalul mediu de recurență de referință (IMR) corespunzător stării limită ultime, valoare numită accelerația terenului pentru proiectare. Condițiile locale de teren sunt descrise prin valorile perioadei de control (colț) T_c a spectrului de răspuns pentru zona amplasamentului considerat. Pentru teritoriul comunei Chirpăr, parametrii sus-menționați au următoarele valori:

- $a_g=0,16$ cm/s² pentru cutremure având intervalul mediu de recurență IMR=100ani;
- perioadă de colț $T_c =0,7$ sec.

Conform STAS 11 100/1-93: *Zonarea seismică a României*, comuna Chirpăr se încadrează în zona de intensitate seismică VII pe scara MSK, cu o perioadă de revenire de minim 50 ani.

Alunecările de teren

Conform legii privind planul de amenajare a teritoriului național, secțiunea zone de risc natural, comuna Chirpăr se încadrează într-o zonă cu potențial redus de producere a alunecărilor de teren.

Cu toate că în intravilanul comunei nu au fost identificate zone cu alunecări sau prăbușiri de teren, vom prezenta în cele ce urmează o parte din factorii care pot duce la declanșarea lor.

Roca, prin natura sa, prin compoziția granulometrică, prin permeabilitate, direcția de înclinare influențează în mare măsură alunecările de teren. Astfel, rocile necoezive, ca nisipul și pietrișul și cele cu coeziune mare nu sunt afectate de alunecări. În schimb argilele și marnele, îmbibate cu apă, își pierd coeziunea, devin plastice și joacă rolul unui lubrifiant ce înlesnește alunecarea.

Condiții propice de apariție sau reapariție a alunecărilor le creează apele provenite din precipitații, care diminuează stabilitatea versanților prin infiltrarea apei în sol, îmbibarea cu apă a acestuia, ridicarea nivelului apelor freactice, erodarea terenului, formarea organismelor torențiale. Pe fondul alternanței anilor ploioși cu ani secetoși s-a creat posibilitatea supraumectării stratelor

de rocă, alternativ cu o uscare diferențiată. Apele freatice prin umezirea suprafeței de alunecare, a contactului stratelor argiloase cu cele necoezive (nisip, pietriș) duc la scăderea considerabilă a rezistenței mecanice a pământului pe suprafața de contact, favorizându-se alunecarea stratelor superioare celor argiloase.

Omul, ca factor cauzal, favorizează alunecările prin lucrări de reținere a apei pe versanți (canale, bazine de acumulare, terase), prin îndepărtarea sprijinului natural al versanților, taluzurilor sau malurilor, prin săpături pentru canale, căi de comunicații, prin defrișarea pădurilor de pe terenurile predispuse alunecărilor și prin executarea de construcții, care contribuie la creșterea greutateii sau la producerea de vibrații.

Un alt fenomen, întâlnit în cea mai mare parte în zona extravilană este eroziunea hidrică.

Eroziunea solului reprezintă procesul de pierdere a particulelor fine de sol, de regulă bogate în nutrienți, prin acțiunea apei sau a vântului. Eroziunea este considerată una dintre cele mai complexe forme ale degradării solului în raport cu gradul de manifestare, în special pentru terenurile aflate în pantă. În declanșarea și intensificarea proceselor erozionale, activitatea umană a avut un rol important, în special prin stabilirea modului de folosință a terenului.

Practicarea agriculturii neconvenționale în zone deja afectate de eroziune sau care manifestă risc ridicat față de aceasta nu face decât să intensifice degradarea solului și a mediului înconjurător. Procesele erozionale prin apă pe solurile cultivate sunt intensificate în special de lucrarea greșită a solului. De asemenea, pașunatul, dacă este practicat intensiv și neorganizat, întocmai ca și defrișările exagerate, intensifică și accelerează procesele erozionale.

Evaluarea stării structurale a unor depozite în ansamblul lor, ca entitate globală, la un moment dat sau în dinamică, evidențierea și caracterizarea în principal a proceselor degradării depozitelor reprezintă o sarcină extrem de importantă și dificilă, ce nu poate fi rezolvată doar prin observații „vizuale” efectuate pe teren sau printr-o simplă determinare a unei anumite caracteristici. Această activitate de monitorizare se realizează prin studii complexe de specialitate, bazate pe o multitudine de indicatori și proprietăți specifice, care permit identificarea și caracterizarea diferitelor forme de degradare. Valorile numerice și intervalele de variație ale acestora permit aprecierea nivelului de intensitate a proceselor respective și stabilirea măsurilor ce trebuiesc luate.

Inundațiile reprezintă fenomenul de acoperire a terenului cu un strat de apă în stagnare sau mișcare, care prin mărimea și durata lor pot provoca victime umane și distrugerii materiale ce dereglează buna desfășurare a activităților social-economice din zona afectată.

Din informațiile existente, pe teritoriul comunei Chirpăr, posibile inundații la ape mari s-ar produce pe următoarele amplasamente:

1. Zona limitrofă văii Săsăușului, în localitatea Chirpăr;
2. Gara satului Vărd – pe pârâul Albac;
3. Zona limitrofă văii Săsăușului, în localitatea Săsăuș;
4. Strada Criștiului din localitatea Chirpăr, pe pârâul Șesului.

Pentru apărarea împotriva inundațiilor, pe raza comunei Chirpăr, s-au efectuat următoarele lucrările hidrotehnice:

1. Îndiguire pârâul Albac– 7000 m;
2. Regularizare pârâul Albac– 3700 m;
3. Reprofilare albia pârâului Săsăuș.

Ca lucrări se propun decolmatarea talvegurilor corelată cu o supraveghere a cursurilor la poduri în perioadele cu precipitații intense și dezgheț pentru evitarea blocării cursului cu plutitori la poduri.

Referitor la **riscul de încărcare a construcțiilor la vânt și zăpadă** se fac următoarele precizări:

- Conform STAS 10101/21-92, zona amplasamentului studiat se încadrează în zona de zăpadă **B**, greutatea de referință a stratului de zăpadă, corespunzătoare perioadei de revenire de 10ani fiind: $g_z = 1,2\text{KN/mp}$.
- Conform STAS 10101/20-90, teritoriul administrativ al comunei Chirpăr se încadrează în zona de vânt **A**, cu o valoare a presiunii dinamice de bază stabilizată, la înălțimea de 10m deasupra terenului plat (deschis): $g_v = 0,30\text{KN/mp}$.

În conformitate cu STAS 6054-77: „*Teren de fundare, Adâncimi maxime de îngheț, Zonarea teritoriului României*”, adâncimea maximă de îngheț în zona de studiu este de 0,90m de la cota terenului natural.

Creșterea accentuată a numărului de autovehicule a determinat poluarea atmosferei cu praf și monoxid de carbon.

Persistența noxelor în atmosferă, dar și autoepurarea acestora depind, atât de formele de relief, cât și de condițiile climatice . Vântul, prin direcție și viteză contribuie la antrenarea și împrăștierea impurităților la mari distanțe de sursele de emisie, iar prin calm, la staționarea acestora.

Pe teritoriul comunei Chirpăr întâlnim următoarele fenomene meteorologice:

- bruma - cu implicații dăunătoare în legumicultură – numărul zilelor cu brumă este de 25 – 45 pe an;
- chiciura și poleiul – numărul mediu anual de zile cu chiciură este de 10 – 20 și 3 – 4 cu polei;

- ceața – numărul zilelor cețoase este mai mare iarna decât vara, descrescând odată cu altitudinea reliefului, cunoscându-se, în medie, 50 – 60 de zile cu ceață pe an, fiind mai frecvent întâlnită pe văile cursurilor de apă și la confluente;
- grindina – numărul mediu al zilelor cu grindină este sub o zi de an;
- seceta – durata medie a intervalului de secetă este de circa 17-18 zile pe an.

Toate aceste fenomene au implicații deosebite în desfășurarea activităților antropice.

2.9. ECHIPARE EDILITARĂ

2.9.1. Alimentarea cu apă potabilă

Ca o caracteristică generală a satelor comunei Chirpăr, la fel ca în marea majoritate a județului Sibiu se subliniază inexistența unor sisteme moderne, centralizate de alimentare cu apă, concomitent cu existența unor componente de tip asociativ-gospodăresc prin care, o parte a cetățenilor au acces la apă menajeră, din apă subterană de adâncime mică și medie.

Aceste subsisteme nu funcționează în conformitate cu prevederile legale privind autorizarea funcționării lor.

Totuși, pentru cea mai mare parte a gospodăriilor, alimentarea cu apă potabilă se face din conducta de aducțiune ce transportă apa captată din zona Laița, la stația de tratare Agnita. Racordarea locuințelor este realizată în prezent prin multiple puncte de racord direct la conducta de aducțiune, ceea ce creează premise negative în ceea ce privește asigurarea presiunilor necesare în rețeaua de distribuție, compensarea debitelor orare maxime și bineînțeles, creează disfuncționalități pe conducta de aducțiune, a cărei debit variază în funcție de consumul din localitățile de pe traseul acesteia. Aspectul negativ de baza este, însă, faptul că apa prelevată din conducta Laița - Agnita este apă netratată, necorespunzătoare din punct de vedere al potabilității.

Fiind concepute secvențiale, aceste subsisteme nu pot funcționa ca un ansamblu încheiat conform normelor tehnice în vigoare, prezentând următoarele disfuncționalități:

- asigură accesul unei părți mici din populația comunei la apă curentă;
- apa curentă care se distribuie cetățenilor este în cantitate și calitate necorespunzătoare;
- nu există posibilitatea luării unor măsuri de protecție sau de îmbunătățire (corectare) a unor parametri de calitate a apei;
- din punct de vedere constructiv subsistemele existente sunt vechi și din material necorespunzător.

În concluzie, alimentarea cu apă a comunei Chirpăr în ansamblul său se face necorespunzător față de normele tehnice locale și europene.

Situația existentă în satele comunei Chirpăr, în ceea ce privește alimentarea cu apă impune ca o necesitate proiectarea și execuția unor sisteme centralizate, pe fiecare sat în parte, controlate

și întreținute de operatorul regional, care să asigure accesul tuturor cetățenilor la apă potabilă de calitate corespunzătoare conform prevederilor legale în vigoare.

Pentru a facilita realizarea acestor investiții în satele amplasate pe traseul conductei de aducțiune Laița – Agnita, care la momentul actual preiau apă brută din aceasta și o folosesc ca apă potabilă, operatorul regional de apă – canal a demarat o investiție majoră în zonă. Aceasta constă în captarea apei din priza Arpășel, corectarea calității acesteia într-o stație de tratare modernizată amplasată în comuna Arpașu de Jos și transportul acesteia printr-o conductă de aducțiune nouă până la rezervoarele din localitatea Agnita.

Scopul investiției este de a asigura apă potabilă pentru toate localitățile de pe traseul conductei de aducțiune, pentru orașul Agnita și alte câteva localități de pe valea Hârtibaciului.

În concluzie, investițiile necesare pentru implementarea unor sisteme de alimentare cu apă în satele comunei Chirpăr pornesc de la premisa că sursa de apă potabilă este asigurată.

2.9.2. Canalizare menajeră și pluvială

În prezent, în comuna Chirpăr nu există un sistem de canalizare menajeră și pluvială conform normelor în vigoare.

Canalizarea pluvială se face printr-un sistem parțial de șanțuri și rigole, întreținute prin grija Primăriei Chirpăr, situația topografică permițând scurgerea apelor pluviale, fără a crea probleme deosebite.

Apele uzate menajere sunt deversate necontrolat în factorii de mediu, de regulă, direct pe sol. În situații mai rare, sunt amenajate fose septice.

Lipsa canalizării menajere în comună atrage o serie de neajunsuri:

- poluarea mediului înconjurător (a solului, a pânzei de apă freatică de mică adâncime, a aerului prin mirosurile pestilențiale ce se degaja în special în perioada verii);
- stagnarea dezvoltării economico – sociale pe ansamblul comunei.

Lipsa canalizării menajere este cu atât mai stringentă cu cât gospodăriile au apă la robinet, astfel consumul fiind stimulat, iar apa uzată, în cantități din ce în ce mai mari.

2.9.3. Alimentarea cu energie electrică

1. Surse de alimentare, corelare cu sistemul energetic național

Sistemul energetic în situația actuală este structurat astfel:

- producția de energie electrică – în termocentrale și hidrocentrale;
- transportul energiei electrice pe î.t.: stații de transformare și linii de 220; 400 și 750 Kv;
- distribuția și furnizarea de energie electrică care asigură alimentarea cu energie electrică a tuturor categoriilor de consumatori.

Distribuția și furnizarea de energie electrică are în exploatare:

- stațiile de transformare 110/20 Kv;
- liniile electrice de (înaltă tensiune) î.t. 110 Kv;
- liniile electrice de (medie tensiune) m.t. 20 Kv (aeriane și în cablu subteran);
- posturile de transformare 20/0,4 Kv;
- distribuția de (joasă tensiune) j.t. 04 Kv (aeriane și în cablu subteran) din toate localitățile rurale și urbane precum și instalația de iluminat public)

2. Amplasamente stații de transformare:

Zona de interes, **localitatea Chirpăr**, este racordată la sistemul de alimentare cu energie electrică din stația 110/20 Kv Agnita, printr-o linie LEA 20 Kv (linie electrică aeriană). La această linie sunt racordate posturile de transformare din comuna Chirpăr cu derivații spre fiecare localitate.

Linia urmează în cea mai mare parte un traseu N-V paralel cu drumul județean de acces în localitățile comunei.

3. Trasee linii majore electrice (pe tensiuni)

În zona studiată nu sunt rețele de înaltă tensiune 110;220 sau 400 Kv (linia de 20 Kv este tratată la punctul 6 al prezentului capitol).

4. Amplasamente și capacități posturi de transformare

În perimetrul localității :

- a. Chirpăr sunt amplasate 5 posturi de transformare de 20/0,4 Kv din care 2 în perimetru și 3 în extravilan, cu o putere instalată de 520 KVA.
- b. Vărd sunt amplasate 2 posturi de transformare de 20/0,4 Kv cu o putere instalată de 125 Kva.
- c. Săsăuși este amplasat 1 post de transformare de 20/0,4 Kv cu o putere instalată de 40 Kva.
- d. Veseud este amplasat 1 post de transformare de 20/0,4 Kv cu o putere instalată de 100 Kva.

Aceste posturi de transformare preiau tot consumul din fiecare localitate.

Posturile de transformare sunt de tip aerian PTA 20/0,4 Kv amplasate pe stâlpi de beton de tip SE 8 de 12 m în fundație turnată și se racordează la linia de 20 Kv prin intermediul unui stâlp cu separator. Fiecare post de transformare este prevăzut cu protecție la supratensiune și la suprasarcină.

5. Traseul rețelei de distribuție de medie tensiune

Linia electrică de medie tensiune 110/20 Kv din stația Agnita până în localitățile Vărd, Chirpăr, Săsăuși cu derivație spre Vărd este de tip aerian, realizată pe stâlpi de beton de tip SE 8

și SE 10 de 12 m, în fundație burată – la susținere în aliniament – și turnată la întindere. Linia este echipată cu conductoare fine de OL-Al 50/8 mmp, izolatori neștrăpungibili, coronament în triunghi.

Structura este de linie de distribuție în mediul rural.

Traseul acesteia este în proporție de 80% paralel cu drumul județean care face legătura între aceste localități și sunt respectate condițiile de apropiere față de acesta conform normelor în vigoare.

Sunt respectate de asemenea distanțele minime normate de amplasare a acestor instalații în raport cu alte construcții și utilități.

Exploatarea și întreținerea curentă a LEA 20 KV este în sarcina S.C. ELECTRICA S.A Sibiu.

6. *Indicatorii de consum*

Consumatorii din localitate sunt în principal consumatori casnici la care se adaugă consumul edilitar: clădiri administrative, școli, biserici, dispensar, cămin cultural, magazine, alimentație publică, chioșcuri, etc.

Consumul este structurat în principal în consum monofazic – specific abonaților casnici .

Rețeaua de distribuție la consumator este de tip aerian LEA 1,4 KV, pe stâlpi de beton de tip SE și SC, în fundație burată la susținere și fundație turnată la derivații colțuri sau terminali.

Rețeaua este amplasată de regulă la limita trotuarului spre carosabil, iar acolo unde acesta lipsește la aproximativ 0,5 – 0,8 m de împrejmuirea construcțiilor. Linia este echipată cu 1 – 2 circuite trifazate la ieșirea din P.T., ajungând spre capetele rețelei la circuite monofazice funcție de necesitatea punctului de consum pe care îl deservește.

Conductoarele sunt de tip 50, 23 și 25 mmp Al și de 10 mmp CU.

Iluminatul public în localitate este realizat cu conductori de 2x25 mmp Al, montați pe stâlpii de distribuție a energiei electrice și echipați cu corpuri de iluminat C 200 și C 100, în centrul localității Chirpăr fiind montate și conform PVD – 7.

7. *Disfuncționalități*

În localitate prin rețeaua existentă se realizează o cădere de tensiune la capetele rețelei corespunzătoare din punct de vedere al normelor în vigoare. Aceasta se datorează și distribuirii echilibrate a posturilor de transformare.

În ce privește rețeaua de iluminat public aici se constată unele carențe prin faptul că:

- rețeaua (de iluminat public) nu acoperă în totalitate localitatea;
- densitatea deficitară a corpurilor de iluminat duce la neasigurarea unui iluminat corespunzător;
- corpurile existente sunt necorespunzătoare din punct de vedere al uzurii morale (C 200 și C 100);

- zonele periferice nu sunt echipate cu rețea de iluminat.

8. *Concluzii și perspective*

Rețeaua de distribuție este corespunzătoare pentru nivelul actual al consumului. Eventualele dezvoltări ale zonei din punct de vedere al instalațiilor electrice se vor face conform cerințelor noilor consumatori și vor fi posibile astfel:

- extinderi de rețele;
- trifazări de circuite (actuale monofazice);
- schimbări de secțiuni;
- amplificarea nr. de circuite pe traseul de interes;
- amplificarea puterii instalate în posturile de transformare (cel mai apropiat sau cel mai convenabil din punct de vedere al capacității acestuia).

Zona nu prezintă alte surse de energie electrice (eoliene, etc.) în prezent.

În cazul producerii unor întreruperi accidentale, acestea se remediază prin – tura de serviciu – S.C. ELECTRICA S.A, și funcție de natura defectului, prin acționare din stație sau prin deplasare la locul de defect.

2.9.4. Telefonie

Rețeaua telefonică din comuna Chirpăr și cele trei sate aparținătoare: Vărd, Săsăuș și Veseud nu este automatizată. Este realizată pe stâlpii de transport a energiei electrice în localitate – rețeaua de joasa tensiune, iar acolo unde acest lucru nu a fost posibil rețeaua este pe stâlpi de lemn, stâlpi purtători numai ai circuitului telefonic, și în general acest lucru se întâlnește numai pentru branșamente și este de 1 maxim 2 stâlpi.

Structura ei este atât cu conductoare de tip clasic cu bride pe fiecare pereche cât și parțial cu cablu autopurtat.

În perimetrul localităților nu sunt instalații subterane și nici instalații de interes interjudețean.

Numărul de abonați în prezent este de:

- 119 în Chirpăr;
- câte unul în Săsăuși și Vărd (telefoane publice);
- trei în Veseud: unul public și două private.

Nu sunt prevăzute a se dezvolta în viitor rețele de telefonie în localitate.

2.9.5. Transportul local

Primăria Chirpăr nu are asigurat transportul local în comun, deoarece cerințele manifestate de populație nu impun acest lucru.

Deplasările în cadrul localităților pentru activitățile zilnice se fac cu mijloace de transport proprii specifice (căruțe, biciclete, mașini) sau pe jos.

Deplasările între sate sau în cadrul județului se realizează prin:

- mijloace de transport proprii
- curse organizate

Discuțiile purtate cu reprezentanții Primăriei și cu cetățeni din localitățile comunei au arătat că transportul local, așa cum este organizat în prezent satisface cerințele locuitorilor comunei.

2.9.6. Gestiunea deșeurilor

În baza Hotărârii Consiliului Local nr. 45 din 2009, comuna Chirpăr - membră a asociației de dezvoltare intercomunitară „Eco-Valea Hârtibaciului” - beneficiază de serviciul centralizat de colectare și transport deșeuri. Acesta este atribuit S.C. Eco Valea Hârtibaciului S.A. care îndeplinește următoarele activități pe raza comunei:

- Precolectare, colectare și transport deșeuri, cu excepția celor cu regim special;
- Sortarea deșeurilor comunale;
- Organizarea prelucrării și valorificării materiale a deșeurilor;
- Depozitarea controlată a acestora;
- Colectarea, transportul, depozitarea și valorificarea deșeurilor voluminoase provenite de la populație, instituții publice și agenți economici, neasimilate celor menajere (mobilier, deșeuri de echipamente electrice și electronice etc);
- Colectarea, transportul, sortarea, valorificarea și eliminarea deșeurilor provenite din gospodăriile populației, generate de activități de reamenajare și reabilitare interioară a locuințelor/ apartamentelor proprietate individuală.

În prezent, deșeurile sunt transportate la stația de sortare și transfer a orașului Agnita prin S.C Eco Valea Hârtibaciului S.A.

Referitor la Sistemul De Gestionare Integrată a Deșeurilor în județul Sibiu, precizăm că implementarea acestuia este în conformitate cu Planul De Gestionare a Deșeurilor pentru județul Sibiu și este bazat pe obiectivele POS Mediu, cu Planul Regional General de Gestionare a Deșeurilor pentru Regiunea 7 Centru, cu Strategia Și Planul Național De Gestionare a Deșeurilor, și nu în ultimul rând cu legislația Uniunii Europene.

Acest sistem are ca obiective principale creșterea ratei de conectare la serviciile publice de salubritate la 90 % în mediul rural până în 2010, reducerea cantității de deșeuri biodegradabile municipale depozitate anual, creșterea cantității de deșeuri reciclate, reducerea impactului ecologic prin închiderea depozitului de deșeuri municipale neconforme a localității Chirpăr, cât și îmbunătățirea standardelor tehnologice în conformitate cu cerințele legale.

2.9.7. Alimentarea cu gaze naturale

Una din resursele naturale importante ale comunei Chirpăr este gazul metan: satele Chirpăr și Săsăuș sunt importante câmpuri gazeifere, în exploatare, ale județului Sibiu.

Satele comunei beneficiază de rețea de distribuție a gazului metan astfel:

1. Satul Chirpăr

- Presiune redusă
- Anul instalării: 2001 (înlocuire polietilenă)
- Lungimea rețelei de distribuție: L=6,6 km
- Material de bază: polietilenă
- Dimensiuni uzuale: 3"; 2"; 1 ½"; 1" (1" pentru branșament)

2. Satul Veseud

- Presiune redusă
- Anul instalării: 2001 (înlocuire polietilenă)
- Lungimea rețelei de distribuție L= 2,95 km
- Dimensiuni uzuale: 2"; 1 ½"; (1" pentru branșament)

3. Satul Vărd

- Presiune redusă
- Anul instalării: 1995
- Lungimea rețelei de distribuție L=3,333 km
- Dimensiuni uzuale 2" (1" pentru branșament)

4. Satul Săsăuș

- Presiune redusă
- Anul instalării: 1997
- Lungimea rețelei de distribuție L=4,975 m
- Dimensiuni uzuale 2" (1" pentru branșament)

2.10. PROBLEME DE MEDIU

2.10.1. Descrierea situației existente

a) Cadrul natural

Comuna Chirpăr este amplasată în partea de est a județului, la 62 km. față de Sibiu și la 13 km. de orașul Agnita, într-o zonă deluroasă și are ca sate aparținătoare următoarele localități: **Chirpăr, Vărd, Săsăuș și Veseud**, localități de Rangul IV și V, conform Legii nr.351/2001, art.2.

În această zonă a fost desemnat sit Natura 2000 Arie de protecție specială a avifaunei (SPA) ROSPA0099 – Podișul Hârtibaciului (100 % din teritoriul administrativ). Această arie protejată este de prioritate nr.1 dintre cele 68 de situri propuse de Grupul Milvus în 22 de județe ale țării, având o suprafață: 178221 ha de terenuri seminaturale.

Dealurile, specifice Podișului Hârtibaciului, din perimetrul comunei Chirpăr sunt alcătuite din următoarele formațiuni: depozite panoniene alcătuite din nisipuri medii, cu intercalații de marne și gresii, depozite sarmațiene spre sud, către falia Ruși – Cenade, alcătuite din marne și nisipuri, cu numeroase intercalații de tufuri andezitice și, în fine, din depozite holocene, aluvionare, pe văile Veseud și Ilimbav.

Structura geologică este cea specifică zonei marginale a bazinului Transilvaniei, reprezentată aici prin depozite panoniene, în nord și est, formate din nisipuri, marne nisipoase și argile, urmate de formațiuni sarmațiene, în sud și sud - vest, cu nisipuri, marne argiloase și marne nisipoase, toate aceste straturi având o cădere spre nord, spre centrul Bazinului Transilvan.

Rețeaua hidrografică a comunei Chirpăr aparține bazinelor Săsăușului și Albacului. Primul pârau este afluent de dreapta al Pârâului Nou care la rândul său este afluent de dreapta al Oltului. Albacul este afluent de dreapta al Hârtibaciului.

Pârâul Săsăuș străbate de la est la vest satul Veseud și de la nord la sud satul Chirpăr și satul Săsăuș. Satul Chirpăr se află la confluența pârâului amintit cu pârâul Șesu. Numărul meandrelor pârâului Săsăuș este redus, amplitudinea celor existente fiind mică. De la confluența sa cu pârâul Valea Scurtă și până în amonte de satul Săsăuș, versanții prezintă abrupturi. Pe teritoriul satului Săsăuș primește ca afluent de dreapta pârâul Valea Dosului și ca afluent de stânga Valea Glimeia. Lungimea pârâului este de 8 km, până la vărsarea sa în Pârâul Nou în aval de satul Săsăuș.

Pârâul Albac străbate de la est la vest satul Vărd iar în aval de acesta la 2.5 km se varsă în Hârtibaciul. Pârâul are izvoarele undeva în zona Dealul Frumos și nu prezintă un număr mare de meandre, are o lungime de 15 km.

Vegetația este reprezentată prin păduri de foioase care au o pondere de 18%-20% din suprafața comunei+, zone cu pășuni și vegetație de luncă de-a lungul principalelor văi Săsăuș, Albac și Seșul. Pădurile de foioase în condițiile unor declivități atenuate și a unor soluri cu textură grea, sunt formate din stejar pedunculat (*Quercus robur*) în amestec cu alte esențe foioase cum sunt: carpenul (*Carpinus betulus*), fagul (*Fagus silvatica*) și frasinul (*Fraxinus excelsior*). La marginea suprafețelor împădurite se întâlnesc și numeroși arbuști ca: alunul (*Corylus avellana*) și măceșul (*Rosa canina*).

Vegetația de luncă se mai păstrează pe suprafețe restrânse, de o parte și de alta a văilor și este reprezentată prin: salcie (*Salix alba*), plop (*Populus nigra*) și plante ierboase ca: stuful (*Calamagrostis epigeios*), papura (*Thypha latifolia*) și rogozul (*Carex arenaria*).

Fauna în această zonă se întâlnesc animale specifice pădurilor de foioase dar și specii ce aparțin altor regiuni. Dintre acestea reprezentative sunt: lupul (*Canis lupus*), vulpea (*Vulpes vulpes*), mistrețul (*Sus scrofa*), iepurele (*Lepus europaeus*) și cele de stepă-rozătoare. Pe lângă acestea se adaugă fauna piscicolă din pâraurile: Săsăuș și Albac, formată din crap (*Cyprinus caprio*) și biban (*Perca fluviatilis*).

Elementele climatice ce caracterizează comuna Chirpăr sunt specifice Podișului Hârtibaciului și cuprind următoarele valori:

- Valoarea temperaturii medii anuale este de 8⁰C;
- Zona climatică de tip continental cu influență oceanică, caracterizată prin ierni moderate și veri răcoroase;
- Temperatura medie lunară maximă se înregistrează în luna iulie (20⁰C), iar cea minimă în luna ianuarie(între -4⁰C și - 6⁰C);
- Temperatura medie anuală a aerului variază între 6⁰C și 9⁰C, iar amplitudinea termică între 21⁰C și 26⁰C, cu mici diferențieri între fundul văii Hârtibaciului și versanții și interfluviile mai înalte, din partea de est a bazinului;
- Primul îngheț apare de obicei la începutul lunii decembrie, iar ultimul în a doua jumătate a lunii aprilie;
- Deceniile care urmează (după studii efectuate de către specialiști – O.Neacșa și I.Dincă – 1983) se vor caracteriza prin scăderi cu 1⁰ – 2⁰C ale temperaturii de iarnă și cu menținerea verilor mai călduroase ca de obicei.
- Umiditatea aerului cuprinde valori între 77% - 80%;
- Media multianuală a precipitațiilor este de 651,21 mm;
- Ploi torențiale pot apărea în lunile de vară și pot atinge o intensitate de 4,7 mm/min;
- Numărul de zile cu precipitații este cuprins între 130 și 140 de zile, în semestrul cald căzând mai mult de 2/3 din cantitatea anuală;

- Prima ninsoare cade la sfârșitul lunii noiembrie sau începutul lunii decembrie, iar ultima la începutul lunii aprilie;
- Frecvența zilelor cu ninsoare este de 20-25 zile/an;
- Circulația dominantă a aerului este în general nord-vestică, peste 20%, celelalte direcții având o frecvență sub 10%;

b) Resursele cadrului natural

Solurile județului Sibiu sunt dispuse pe mai multe zone în funcție de factorii și condițiile care au contribuit la formarea lor: clima, microorganisme, vegetație și relief.

Tipurile de soluri reprezentative pentru comuna Chirpăr sunt: soluri brune podzolite sau soluri brune acide sub pădure.

Solurile brune podzolite au o mare răspândire în zona cu păduri de foioase și mixte, fiind întâlnite în regiunile deluroase. Solurile de acest tip sunt folosite pentru cultivarea unui sortiment variat de cereale, plante industriale și plante de nutreț. Primul loc îl ocupa însă grâul și porumbul. Solurile brune podzolite sunt favorabile și pentru cultura pomilor fructiferi.

c) Identificarea surselor de poluare

La nivelul comunei Chirpăr nu s-au evidențiat activități industriale proprii, care să realizeze o poluare semnificativă a mediului.

Prin natura obiectelor de activitate, a agenților economici din comună, aceștia nu sunt producători de emisii de **poluanți gazoși** în mediu.

Datorită inexistenței unui **sistem de canalizare**, propriu fiecărei localități, sunt poluate apele subterane și de suprafață, precum și solul, pe arii întinse, cu efecte de lungă durată.

O sursă de poluare semnificativă o constituie **traficul rutier**.

O altă sursă de poluare a mediului o reprezintă **agricultura (culturi vegetale) și creșterea animalelor**, care nu se desfășoară în mod organizat în și prin intermediul punctelor – centrelor specializate, autorizate în condițiile legii.

Nerespectarea **regimului legal al deșeurilor**, stabilit prin diferitele acte normative cu caracter național, județean și local, deșeuri provenite din: activități industriale, din agricultură (culturi vegetale, zootehnie etc.), transporturi, precum și cele din activitățile casnice, conduce la poluarea factorilor de mediu.

Dacă nu se respectă **regimul silvic în exploatarea pădurilor**, inclusiv în ceea ce privește subprodusele pădurii, din zona comunei Chirpăr, aspect care trebuie controlat permanent de către organele abilitate de lege (exploatarea parchetelor, scoaterea materialului lemnos la cale rutieră,

transportul materialelor lemnoase, prelucrarea primară – debitarea lemnului etc.) există riscul producerii unor dezechilibre grave, cu repercursiuni directe asupra mediului natural și antropic.

În condițiile nerespectării **regimului cinegetic**, fixat prin legislația specifică, deci prin desfășurarea activităților de vânatoare și pescuit sportiv în mod defectuos, dar, mai ales, datorită braconajului, consecințele sunt distrugerea faunei autohtone și, implicit, crearea unor dezechilibre ale cadrului natural.

O sursă de poluare reprezintă și **utilizarea îngrășămintelor chimice și a produselor de uz fitosanitar și zooveterinar** (în accepțiunea O.G. nr.4/1995, aprobată cu modificări de Legea nr.85/1995), în mod neorganizat, de către proprietarii individuali de terenuri agricole și de animale.

În situația în care nu sunt respectate condițiile de funcționare, din actele tehnico-juridice de reglementare a activității (**autorizații de gospodărire a apelor, autorizații de mediu**), la subunitatea de producție a gazelor naturale, există riscul poluării solului și a apelor din zona în care sunt amplasate hubele de stocare, precum și în cazul injectării în sondele abandonate a acestor ape sărate (de zăcământ), în alt mod decât cel stabilit de către autorități.

d) Starea factorilor de mediu

Pentru factorul de mediu **aer**:

- Gaze arse rezultate prin arderea gazului metan sau lemnului în gospodăriile populației.
- Miroșuri emanate de dejecțiile animaliere, provenite de la unitățile zootehnice și de la gospodăriile populației, depozitate în mod necorespunzător, aproape de surse de apă și de spațiile de locuit.
- Gazele de eșapament ale vehiculelor auto sau ale altor echipamente asemănătoare.

Pentru factorul de mediu **sol**:

- Un rol negativ (conducându-se la „pierderea” – spălarea stratului de sol fertil) îl are executarea necorespunzătoare a lucrărilor de bază în agricultură, contrar normelor agrotehnice (ex. arături perpendicular pe curba de nivel etc.).
- Executarea tratamentelor fitosanitare se face neorganizat (ierbicidări) dar și a celor zoo-veterinare (îmbăierea ovinelor), ceea ce conduce, de multe ori, la poluarea mediului.
- Ape uzate menajere, rezultate din gospodării, sunt deversate direct pe sol.
- Dejecțiile de animale sunt depozitate în platforme necorespunzătoare, existând scurgeri și impurificări ale solului și ale apelor, în rare situații existând capacități de colectare a purinului .
- Nu sunt amenajate, în conformitate cu prevederile legii, locurile pentru depozitarea deșeurilor (urbane etc.).

- Nu sunt recipienți stradali pentru colectarea deșeurilor, iar la populație nu se face o colectare selectivă și nu există locații pentru stocarea temporară a deșeurilor reciclabile.

Pentru factorul de mediu **apă**:

Compoziția chimică a apelor freatice din lunca Hârtibaciului pune în evidență lipsa oxizilor de fier și prezența în cantități mari a calciului. Aceleași caracteristici le au și apele din depozitele sarmațiene și pliocene, rezultând o predispoziție a acestora pentru alunecări. Local, apa freatică este puternic mineralizată, între 1600 și 2500 mg/l.

Contaminarea acviferului cu substanțe organice și, mai ales, modificarea parametrilor bacteriologici, s-au identificat în toate localitățile comunei, unde, datorită lipsei de dotări cu instalații edilitare, deșeurile lichide ajung în stratul subteran, indirect, prin depozitarea necorespunzătoare a dejecțiilor animaliere și datorită latrinelor de la gospodăriile populației.

Deficiențe constatate:

- apa furnizată este în cantități necorespunzătoare, mai ales în perioada de vară;
- există un risc de poluare a surselor de apă datorat „spălării” terenurilor agricole, pe care s-au administrat îngrășăminte chimice și substanțe de uz fito-sanitar;
- apa furnizată este în cantități necorespunzătoare, mai ales în perioada de vară;
- deși se întrețin de către Primărie, periodic, canalizările pentru ape pluviale din fiecare localitate, se colmatează ușor, datorită scurgerilor de pe versanți, mai ales în cazul precipitațiilor abundente;
- există un risc de poluare a surselor de apă datorat „spălării” terenurilor agricole, pe care s-au administrat îngrășăminte chimice și substanțe de uz fito-sanitar;
- nu sunt realizate zone de protecție, în conformitate cu prevederile: H.G. nr. 101/1997, Ordinul nr.536/1997 al Ministerului Sănătății, Legea nr. 107/1996 cu modificările și completările ulterioare, Legea nr. 5/2000;
- nu sunt asigurate rezerve de incendiu în localități și nici locații temporare pentru alimentarea mașinilor de intervenție P.S.I.;

Cu toate că s-au identificat o serie de factori poluatori, stadiul actual al poluării comunei nu este îngrijorător, comparativ cu normele prevăzute de legislația în domeniu. În comună nu sunt obiective cu impact deosebit asupra mediului, nu se gestionează materiale chimice periculoase în procesele tehnologice, riscul poluării chimice fiind relativ scăzut.

2.11. DISFUNȚIONALITĂȚI

Analiza stadiului actual de dezvoltare economico - socială a comunei Chirpăr arată că în desfășurarea activităților apar o serie de disfuncționalități și dezechilibre care au cauze atât obiective cât și subiective. Istoria arată că asemenea situații s-au întâlnit destul de des în dezvoltarea societății omenești și în multe cazuri s-au putut lua măsurile necesare pentru remedierea unor asemenea disfuncționalități.

Cunoașterea disfuncționalităților și a cauzelor care le determină este o necesitate obiectivă, pentru că, numai cunoscându-le se pot elimina cauzele și echilibra situațiile.

Fără a avea pretenția de a stabili o ordine de priorități, se semnalează următoarele disfuncționalități:

- În dezvoltarea economică a comunei **industria** este slab reprezentată. Într-o simulare de dezvoltare echilibrată, se poate constata prezența unor ramuri ale industriei prelucrătoare a produselor agricole sau zootehnice care să valorifice producțiile agricole sau zootehnice excedentare sau chiar să stimuleze producția agricolă și zootehnică;
- În cadrul **agriculturii**, se remarcă o pondere scăzută a viticulturii și pomiculturii, deși zona este favorabilă, existând tradiție în acest sens.
- O altă ramură a economiei, care în țările dezvoltate reprezintă o pondere însemnată, și anume **serviciile**, nu se prea regăsește în paleta ocupațiilor din comună. Nici statul și nici investitorii particulari nu au investit în acest sector, decât în foarte mica măsură;
- **Comertul**, în ambele direcții (vânzare – cumpărare), indispensabil desfășurării oricărui gen de activitate economică sau socială, nu are o infrastructură foarte dezvoltată. Pentru achiziții mai importante sau pentru vânzări, cetățenii se deplasează la oraș, așa cum făceau și cu 50 – 60 de ani, în urmă;
- **Potențialul agricol** este insuficient valorificat, mecanizarea și chimizarea agriculturii se face fără specialiști, fără program și fără o baza tehnico-materială; o serie de operații agricole (arat, discuit, recoltat, prășit) se mai fac, și acum, cu utilaje trase de animale și chiar manual. În acest context, producțiile agricole sunt relativ mici, iar excedentul de produse, destinat vânzării este corespunzător producției;
- **Infrastructura rurală** este mult rămasă în urmă față de celelalte elemente ale dezvoltării (populație, mediu, activități economice). Dezechilibrul existent se reabilitează greu din punct de vedere fizic și financiar, iar efectele negative deja instalate se vor mai resimți multă vreme. Realizarea unui minim în această direcție este problema prioritară a administrației publice locale, județene și naționale, și presupune :

- realizarea unui sistem centralizat de alimentare cu apă potabilă, care să asigure alimentarea centralizată și supravegheată cu apă de calitate corespunzătoare, a tuturor locuitorilor comunei;
- realizarea unui sistem modern de colectare, transport și epurare a apelor uzate menajere, provenite din gospodăriile populației, din activitățile de creștere a animalelor, activități industriale sau prestări servicii;
- modernizarea parțială, etapizată, a rețelei stradale în sensul asigurării următoarelor :
lărgirea carosabilului, supralărgiri și înălțării la curbele mai periculoase, parapeti și ziduri de sprijin, podețe, accese, trotuare, marcări și semnalizări intersecții;
- cointeresarea proprietarilor de rețele electrice, de gaze naturale, de telefonie pentru păstrarea în bune condiții de funcționare a acestora și pentru extinderea lor;
- În domeniul sensibil al **gestionării resurselor umane**, potențialul cel mai important al zonei, perioada comunistă și post comunistă a indus o serie de disfuncționalități ale căror efecte, fie se văd imediat, fie se vor vedea în timp:
 - structura profesională incompletă ;
 - creștere demografică la limită (indice de creștere redus);
 - nivel de educație (școlarizare) mediu;
 - acces dificil la serviciile de sănătate, fie datorită lipsei de educație, fie datorită infrastructurii precare. De exemplu lipsesc instrumentele necesare educării sanitare a tineretului, a cuplurilor familiale, în vederea preîntâmpinării unor boli sau în vederea consolidării familiei;
 - acces dificil la recreere și distracție în principal datorită infrastructurii; se simte lipsa unui parc de distracție, a unei săli de sport, a unor unități de alimentație publică;
 - acces dificil la istorie și cultură care să ajute populația să-și cunoască propria identitate și compatibilitatea cu alte colectivități umane din țară sau din lume; lipsește o bibliotecă corespunzătoare, o casă de cultură, un cinematograful, funcțional, un muzeu;
 - structura necorespunzătoare a locurilor de muncă față de resursele și nevoile comunității;
- **Zonele cu monumente istorice** sunt insuficient puse în valoare și insuficient conservate. De altfel, aceasta este o problema a întregului județ și vizează în principal două aspecte esențiale :
 - identificarea, reabilitarea și conservarea monumentelor istorice; introducerea lor în circuitul turistic local, național, european.

2.12. NECESITĂȚI ȘI OPȚIUNI ALE POPULAȚIEI

În vederea întocmirii acestui capitol nu s-au făcut sondaje de opinie. Populația, la cererea Primăriei și-a făcut cunoscute necesitățile și opțiunile, iar acestea au fost comunicate.

În esență necesitățile și opțiunile populației se referă la:

- repararea și modernizarea rețelei stradale;
- construirea sistemului de canalizare menajeră și alimentare cu apă;
- extinderea intravilanului prin includerea unor enclave;
- modernizarea rețelei stradale în interiorul tuturor celor trei sate;
- reparații la școli, cămin, grădiniță;

CAPITOLUL III **PROPUNERI DE DEZVOLTARE URBANISTICĂ**

3.1. STUDII DE FUNDAMENTARE

La baza elaborării Planului Urbanistic General al Comunei Chirpăr, a stat pe lângă altele, și efectuarea unor studii și cercetări, cu rol de informare și cunoaștere privind :

- stadiul dezvoltării economice ;
- aspecte demografice și sociale ;
- echiparea edilitară ;

Cu ocazia elaborării acestor studii s-au putut identifica o serie de disfuncționalități și dezechilibre urmând ca, în prezenta lucrare, să se facă o serie de propuneri care vor conduce la eliminarea acestora. Concluziile desprinse din studiile de fundamentare au permis, astfel :

- stabilirea unor priorități de intervenție după criterii tehnice, economice, sociale ;
- enunțarea unor reglementări urbanistice corecte și benefice pentru dezvoltarea urbanistică ulterioară ;
- stabilirea unor obiective de dezvoltare urbanistică pe termen lung, ce vor presupune angajarea unor importante resurse materiale și umane și care vor modifica substanțial coordonatele vieții economico-sociale din comună.

Ca priorități de intervenție, din studiile de fundamentare a reieșit :

- necesitatea realizării unor investiții (respectiv necesitatea atragerii unor surse de finanțare) pentru actualizarea infrastructurii rurale (alimentare cu apă și canalizare). Cerințele sunt atât de mari și presante, evaluate la sume impresionante, încât stabilirea unei liste de priorități este o sarcină foarte grea pentru administrația locală. Efectele sociale posibile ale acestor investiții sunt: creșterea nivelului de trai, reducerea gradului de poluare a mediului înconjurător, crearea unor premise de dezvoltare economică;
- necesitatea desfășurării unor acțiuni la nivel local, care să contribuie la îmbunătățirea calității vieții, acțiuni care trebuiesc susținute de o infrastructură adecvată ; dintre multe asemenea acțiuni posibile s-ar putea aborda : acțiuni sportive, culturale, distractive, educative, de ecologizare ;

Reglementările urbanistice din R.L.U. vor urmări obiective majore cum ar fi :

- îmbinarea armonioasă a intereselor generale de dezvoltare urbanistică cu interesele individuale;
- stimularea construcțiilor noi și a reabilitării celor existente;

- stimularea inițiativelor proprii în domeniul dezvoltării economice și valorificarea pe plan local a resurselor naturale proprii (umane și materiale);
- conservarea specificului arhitectural local.

Obiectivele pe termen lung presupun valorificarea superioară a situației existente și cooptarea tuturor energiilor creatoare, benefice în scopul atingerii unui nivel înalt de dezvoltare urbanistică:

- coagularea mai bună a zonelor funcționale și crearea, sublinierea unor caracteristici cu caracter permanent ale acestora;
- îmbunătățirea circulației și comunicației în interiorul comunei concomitent cu îmbunătățirea relațiilor în teritoriul județului;
- stimularea dezvoltării industriale;
- asigurarea desfășurării întregii activități economico-sociale pe principiul dezvoltării durabile;
- crearea și punerea în valoare a unei identități proprii a comunei.

3.2. EVOLUȚIE POSIBILĂ. PRIORITĂȚI

Stadiul actual al dezvoltării urbanistice a comunei Chirpăr, resursele naturale de care dispune comuna, formează o bună premisa în dezvoltarea colectivității umane ce trăiește în această comună. La acestea se mai adaugă un climat geopolitic favorabil, în măsură să imprime o evoluție ascendentă a desfășurării vieții economico-sociale.

Prin măsurile ce le va lua, administrația locală poate determina concentrarea resurselor spre obiective prioritare, care la rândul lor pot declanșa în lanț, dezvoltarea urbanistică locală:

- reorganizarea funcțională a intravilanului celor patru sate ale comunei ca mărime și limite astfel încât să corespundă cerințelor cetățenilor;
- sprijinirea, cu metode și instrumente specifice a relansării activităților economice, și în special a ramurilor industriale ;
- atragerea de fonduri pentru dezvoltarea echipării edilitare (apă potabilă, canalizare menajeră și pluvială, străzi, electricitate) ;
- îmbunătățirea circulației în interiorul comunei;
- urmărirea realizării unor aspecte calitative ale vieții : educație cetățenească în spiritul respectului reciproc, respectului față de lege și organisme statului, protecția mediului înconjurător, protecția unor categorii sociale dezavantajate-copii, bătrâni, handicapați ;

Consiliul Local Chirpăr va avea ca prioritate elaborarea listelor de investiții, acțiuni, activități, susținute de documentații tehnico-economice legale precum și promovarea acestora.

Investițiile în comună vor fi dirijate spre :

- reabilitarea străzilor centrale, foarte circulat și asfaltate în stare tehnică necorespunzătoare ;
- construirea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare menajeră în toate satele prin alimentare din sursa Arpășel și construirea de stații de epurare individuale pentru toate satele
- reabilitarea unor construcții existente care îndeplinesc funcțiuni de deservire și interes general ;
- integrarea comunei în strategia județului, în ceea ce privește gestionarea corespunzătoare a gunoaielor.

Lista acțiunilor și activităților cu caracter social poate cuprinde popularizarea prevederilor prezentului Plan Urbanistic General și mai ales a Regulamentului Local de Urbanism cu scopul că odată cunoscut să fie dus la îndeplinire .

Reglementările de urbanism nerespectate vor fi impuse prin instrumente specifice, în interesul general. Nimeni nu va putea construi sau desființa o construcție fără a se respecta R.L.U. În acest sens se va asigura:

- aducerea la cunoștință cetățenilor a eventualelor facilități stimulative pentru impulsivarea unor genuri de activități (reduceri de taxe și impozite, alocare gratuită de terenuri, concesiuni de terenuri și construcții, punerea în vânzare a unor terenuri și construcții, etc.) ;
- inițierea unor concursuri cu premii substanțiale privind :curățenia și ecologizarea, performanțele industriale și agrozootehnice, performanțele personale ale copiilor, etc. ;
- crearea unor infrastructuri pentru acțiuni mai puțin convenționale : educarea tinerilor, educarea cuplurilor, planning familial, sprijinirea bătrânilor ;
- crearea unor parteneriate cu cetățenia rromă ce deține un loc important în structura populației;
- crearea unei palete largi de metode și instrumente de constrângere privind respectarea reglementărilor impuse de Consiliul Local după caz : agenți de ordine, serviciul de pază obligatoriu, a unor instituții sau societăți, amenzi, taxe.

În acest moment se poate vedea că dezvoltarea comunei Chirpăr va urmări modelul unui sistem cibernetic deschis, cu intrări mai mici decât ieșirile cu foarte mare mobilitate interioară și cu valorificarea resurselor locale.

Evoluția comunei Chirpăr va fi similară celorlalte comune ale județului Sibiu și respectiv ale regiunii economice 7 – Centru, cu o populație stabilă, în creștere, cu venituri peste media pe țară cu educație cetățenească bună, în spiritul valorilor morale tradiționale.

3.3. OPTIMIZAREA RELAȚIILOR ÎN TERITORIU

Așa cum sunt în prezent, relațiile comunei în interiorul județului Sibiu, reflectă dorințele, aptitudinile și interesele comunității umane de aici, și sunt apreciate ca fiind corespunzătoare.

Faptul că, în mod natural, relațiile economice sunt preponderente cu orașele Agnita și Sibiu, conduce în mod firesc la luarea unor măsuri de consolidare, în continuare a acestora:

- întreținerea corespunzătoare a drumurilor DJ 105D și DJ 105E;
- modernizarea drumului comunal DC 38;
- dezvoltarea transportului local în sensul includerii în trafic a satului Veseud, ritmicitatea curselor, stații fixe de oprire.

Îmbunătățirea relațiilor cu orașul reședință de județ, municipiul Sibiu, presupune desfășurarea unei activități susținute de popularizare a unor informații legate de :

- sistemul de învățământ superior din Sibiu ;
- lista organismelor neguvernamentale ;
- lista unor locuri de agrement sau distracție ;
- sistemul de sănătate publică ;
- acțiuni comune județului în ansamblul său, cu participarea mai multor comune ;
- concursuri profesionale ;
- târguri, expoziții.

Primăria și Consiliul Local vor avea în vedere buna reprezentare a comunei în cadrul organismelor colective de conducere a județului prin persoane pregătite și devotate comunei care să fie capabile să ridice probleme semnificative pentru dezvoltarea comunei.

Se va pune accent pe consolidarea relațiilor cu comunele și orașele învecinate: Marpod, Iacobeni, Brădeni, Cîrța, Cîrțișoara, Mihăileni, Bîrghiș, Nocrich. Relațiile cu acestea pot fi benefice iar infrastructura existentă asigură desfășurarea unor asemenea relații. Este de competența administrației locale să inițieze acțiuni sau investiții comune, în măsură să îmbunătățească relațiile în teritoriu.

Prezența drumurilor județene DJ105D și DJ105E deschide o bună posibilitate de colaborare cu orașele: Agnita, Mediaș, Sibiu, Copșa Mică și cu județele: Mureș, Brașov, Alba.

Propunerile Planului de Amenajare a Teritoriului Județului Sibiu, în faza în care se găsesc, au în vedere, în general îmbunătățirea relațiilor în partea de nord - vest a județului Sibiu, având în vedere amplasamentul comunei, în extremitatea sud - estică a județului.

3.4. DEZVOLTAREA ACTIVITĂȚILOR

Evoluția ascendentă posibilă a comunei Chirpăr, în perioada care urmează, este determinată în primul rând de dezvoltarea activităților economice. În acest domeniu s-au identificat o serie de disfuncționalități severe, care nu se pot rezolva prin metode imediate. Setul de măsuri prezentat în continuare este posibil de realizat, și are la bază premisa că resursele materiale și umane ale comunei Chirpăr permit relansarea activităților economice, într-o structură nouă pe ramuri și subramuri, și cu efecte economice pozitive. Măsurile propuse sunt de competența administrației locale, dar vor viza cu prioritate următoarele:

1. Canalizarea efortului investițional spre ramuri și subramuri considerate prioritare, ecologice, eficiente prin :

- acordarea autorizațiilor de construire, demolare, funcționare în deplină concordanță cu Regulamentul Local de Urbanism, în baza unor documentații tehnico-economice complete și corecte, conform Legii 50/1991 cu completările și modificările ulterioare, cu toate avizele și acordurile necesare ;
- acordarea unor facilități la plata taxelor și impozitelor legale locale, stimulat în direcția dorită ;
- acordarea unor priorități sau facilități la ocuparea unor terenuri sau la schimbarea destinației acestora ;
- derularea unor proceduri de obținere a unor fonduri neguvernamentale, pe activități eligibile și dorite, în același timp;
- stimularea întocmirii documentațiilor de investiție și de urbanism cu respectarea cadrului legal ;

2. Stabilirea și urmărirea priorităților de dezvoltare economică în sensul :

- stimulării sectorului de creșterea animalelor ;
- dezvoltării unor ramuri ale industriei de prelucrare a produselor agricole și zootehnice ;
- dezvoltării viticulturii și pomiculturii ;
- dezvoltării pisciculturii ;
- dezvoltării sectorului terțiar (servicii) adresat în special populației locale ;
- stimulării comerțului local.

3. Stimularea activităților de natură noneconomică (cult, cultură, sport, distracție, sănătate, protecția mediului) prin :

- investiții pentru crearea infrastructurii necesare desfășurării acestor activități (biserici, dispensare, școli, creșe, grădinițe, cămin cultural, sală sport, terenuri de sport, parcuri, grădini de vară, terase, restaurante, locuri de agrement) ;

- asigurarea și stabilizarea personalului specializat (preoți, medici, profesori, ingineri, arhitecți, economiști, sociologi, psihologi, etc) prin tehnici consacrate (asigurare locuință, terenuri de construcție, utilaje și echipamente profesionale, program elastic, programe atrăgătoare) ;
- crearea unor parteneriate cu cetățenii rromi, concomitent cu sprijinirea activităților de integrare a acestei etnii în viața economico-socială a comunei ;
- inițierea unor activități și acțiuni cu caracter simbolic, multiplicativ, periodic (festivaluri, serbări, echipamente, zile omagiale, săptămâni dedicate, etc.) ;
- inițierea unor acțiuni specifice, în direcția cunoașterii și conservării tradițiilor locale, măsurilor locale la produse și servicii, a monumentelor istorice.

În sensul celor prezentate în acest subcapitol, cade în sarcina administrației locale luarea măsurilor de dezvoltare echilibrată a tuturor activităților economico-sociale în strânsă legătură cu dezvoltarea urbanistică (individualizarea zonelor funcționale, respectarea reglementărilor urbanistice, apărarea și garantarea proprietății și respectarea regimului juridic al terenurilor).

Consiliul Local Chirpăr, în vederea dezvoltării activităților economice, în general, va avea în vedere:

- dezvoltarea cu prioritate a unor ramuri ale industriei prelucrătoare a materiilor prime provenite din agricultură;
- dezvoltarea unor activități tradiționale (olărit);
- dezvoltarea unor activități care să pună în valoare resursele locale (forța de muncă, bogățiile solului și subsolului, fondul construit, infrastructura).

3.5. EVOLUȚIA POPULAȚIEI

În ultimii zece ani, indicatorii demografiei indică, în comuna Chirpăr o situație pozitivă:

- creșterea demografică;
- rata scăzută de mortalitate infantilă;
- rata mare de natalitate;
- rata medie de mortalitate;
- densitate geografică medie;
- pondere mare a populației tinere.

În ceea ce privește calitatea elementului uman (gradul de școlarizare, gradul de infraționalitate, gradul de încadrare în muncă, gradul de sănătate publică, etc.) comuna Chirpăr se încadrează în valorile medii ale județului Sibiu.

Pe perioada de valabilitate a prezentului Plan Urbanistic General nu se întrevăd schimbări majore în evoluția populației, caracteristicile esențiale în acest domeniu rămânând aceleași:

- ponderea importantă a populației de etnie română;
- modificarea structurii pe vârste a populației în sensul creșterii ponderii populației tinere;
- modificări în structura ocupațională în sensul scăderii ponderii populației încadrate în muncă;
- creșterea densității populației;
- apariția unor probleme majore legate de insuficiența fondului construit.

Aceste considerente permit formularea următoarelor necesități, care se vor afla permanent pe masa de lucru a administrației publice locale:

- extinderea intravilanului, în special a zonei cu funcțiunea de locuire, parcelarea și dotarea cu infrastructură minimă (drumuri de acces, rețele de apă și canalizare);
- stimularea investițiilor creatoare de locuri de muncă, în ramuri și subramuri potrivite structurii pe etnie a populației;
- derularea unor programe de asistență socială privind integrarea în muncă, școlarizarea și integrarea în viața economico-socială din comună a etniei rrome;
- stabilirea și derularea unui set de acțiuni destinate în special tinerilor prin care se va urmări: alocarea de spații și construcții corespunzătoare pentru învățământ, cultură, cult; îmbunătățirea paletelor de servicii și activități destinate tineretului; inițierea unor programe de educație pentru tinerii căsătoriți; abordarea programelor naționale de construcție de locuințe pentru tineret fie prin credit ipotecar, fie prin închiriere; instituirea unor acțiuni de monitorizare a integrării tineretului în viața civilă după școlarizarea obligatorie;

- luarea unor măsuri de prevenire a delincvenței sociale prin popularea actelor normative, identificarea și protejarea persoanelor ce ar putea fi eventualele victime ale agresiunilor (copii, femei, bătrâni, handicapați);
- luarea unor măsuri de educare a întregii populații în spiritul valorilor morale ale poporului român: respectarea omului, a proprietății și a naturii.

3.6. ORGANIZAREA CIRCULAȚIEI

Rețeaua existentă aferentă circulației incluzând drumuri (județene și comunale) străzi și drumuri de exploatare, din punct de vedere cantitativ, este suficientă necesităților manifestate în comună. Îmbunătățirea circulației în comună presupune modernizarea rețelei de circulație existente în mod diferențiat, după importanță :

- modernizarea drumului comunal DC 38 care asigură face legătura satului Veseud cu celelalte sate ale comunei;
- modernizarea străzilor principale cunoscute ca străzi cu cea mai mare circulație, concomitent cu modernizarea acceselor pietonale ;
- regularizarea văilor ce traversează satele și construirea unor pasaje pietonale;
- modernizarea etapizată a celorlalte străzi (secundare) la nivel de împietruire și amenajarea intersecțiilor acestora cu drumuri de clasă superioară ;
- amenajarea rigolelor de scurgere a apelor pluviale ;
- îmbunătățirea transportului local.

Organizarea circulației în comuna Chirpăr, așa cum se prezintă la această dată, este corespunzătoare nevoilor cetățenilor din punct de vedere cantitativ.

Rezolvarea aspectului calitativ necesită importante resurse financiare în vederea promovării investiției de reabilitare și modernizare a uliței stradale. Primăria Chirpăr va derula etapele legale de elaborare și aprobarea documentațiilor tehnico-economice (studiu de fezabilitate, proiect tehnic, detalii de execuție, avize, acorduri).

3.7. INTRAVILAN PROPUȘ. ZONIFICARE FUNCȚIONALĂ. BILANȚ TERITORIAL

Analiza situației existente privind intravilanul comunei Chirpăr, a condus la o serie de modificări privind zonificarea funcțională și limita teritoriului intravilan, modificări ce vor avea consecințe pozitive, astfel:

- se va răspunde mai bine noilor cerințe de construire și funcționalitate;
- va exista un cadru legal dinamic și elastic de utilizare a terenurilor, de amplasare și conformare a construcțiilor, de echipare edilitară;
- se va forma, în timp, un cadru favorabil dezvoltării societății civile în ansamblu;
- se creează premisele unei dezvoltări urbanistice ce poate transforma radical comuna Chirpăr, în totalitatea sa.

Prin actualul Plan Urbanistic General se propune creșterea suprafeței teritoriului intravilan al comunei, pe ansamblu, cu suprafața de 42,42 ha, din care:

- creșterea intravilanului în trupul de bază Chirpăr cu 26,55 ha;
- creșterea intravilanului în localitățile componente cu 10,85 ha;
- creșterea intravilanului în trupuri izolate cu 5,02 ha.

Suprafața propusă a teritoriului intravilan al comunei Chirpăr este de 281,42 ha.

Bilanțul teritorial propus este prezentat în tabelele următoare, pe categorii de folosință și pe zone funcționale.

BILANȚ TERITORIAL PE CATEGORII DE FOLOSINȚĂ (propunere)

Teritoriul administrativ al unității de bază		CATEGORII DE FOLOSINȚĂ [ha]									TOTAL
		Agricol				Neagricol					
		Arabil	Pășuni Fânețe	Vii	Livezi	Păduri	Ape	Drum	Curți Constr	Neprod	
EXTRAVILAN		2.883,14	4.417,14	-	134,00	1.759,00	73,00	117,29	37,01	382,00	9.802,58
INTRAV.	1.Chirpăr	35,00	46,15	-	-	-	3,00	13,40	28,00	-	125,55
	2.Săsăuș	14,40	19,20	-	-	-	1,00	7,20	18,99	-	60,79
	3.Vărd	12,46	13,60	-	-	-	1,00	5,00	12,00	-	44,06
	4.Veseud	12,00	11,00	-	-	-	1,00	4,00	12,00	-	40,00
	Trupuri	5,00	2,91	-	1,00	-	-	0,11	2,00	-	11,02
TOTAL INTRAVILAN		78,86	92,86	-	1,00	-	6,00	29,71	72,99	-	281,42
TOTAL		2.962,00	4.510,00	-	135,00	1.759,00	79,00	147,00	110,00	382,00	10.084,00
% din total		75,44				24,56					100,00

BILANȚ TERITORIAL PE ZONE FUNCȚIONALE (propunere)

Zone funcționale	Suprafața						% din total
	Chirpăr [ha]	Săsăuș [ha]	Vărd [ha]	Veseud [ha]	Trupuri [ha]	TOTAL [ha]	
LOCUIȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	93,22	44,70	32,73	29,01	-	199,66	70,95
UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DEPOZITE	0,66	-	-	-	-	0,66	0,23
UNITĂȚI AGROZOOTEHNICE	5,33	3,39	0,49	3,52	5,09	17,82	6,33
INSTITUȚII ȘI SERVICII DE INTERES PUBLIC	1,64	0,45	0,77	1,01	2,00	5,87	2,09
CAI DE COMUNICAȚIE:	13,40	7,20	5,00	4,00	0,11	29,71	10,56
SPAȚII VERZI, SPORT, AGREMENT	7,20	3,00	2,60	0,61	-	13,41	4,77
CONSTRUCȚII TEHNICO-EDILITARE	-	-	-	-	1,77	1,77	0,63
GOSPODĂRIE COMUNALĂ, CIMITIRE	1,10	1,05	1,47	0,85	2,05	6,52	2,32
APE	3,00	1,00	1,00	1,00	-	6,00	2,13
TOTAL INTRAVILAN EXISTENT	125,55	60,79	44,06	40,00	11,02	281,42	100,00

Zonificarea funcțională s-a făcut pentru fiecare sat în parte, delimitându-se următoarele zone funcționale:

Zonificare funcțională Chirpăr:

- **Zona centrală C** – este amplasată în partea de nord-est a satului, traversată de drumul județean DJ105D și determinată de principalele instituții de deservire generală: primărie, școală, biserică evanghelică și casă parohială, grădiniță, dispensar, poliție, Romtelecom, cămin cultural, magazine și de zona de locuințe Lec. Zona centrală include și cea mai mare parte din zona de protecție a monumentelor istorice.

Funcțiunea dominantă a zonei – locuirea și deservirea generală a vieții economice și sociale din sat.

Funcțiuni complementare: căi de comunicație, rețele edilitar-gospodărești, spații verzi, spații de parcare, activități gospodărești, servicii, comerț, cult, cultură.

Reglementările urbanistice pentru această zonă vor contribui la:

- amplasarea în acest perimetru, cu prioritate, a unor construcții specifice administrației publice, învățământului, culturii, cultelor, sănătății;
- conservarea specificului arhitectural reprezentat aici de construcțiile și monumentele istorice existente;

- conservarea și reabilitarea fondului construit;
 - punerea în valoare a personalității satului și respectiv a monumentelor istorice existente în zonă.
- **Zona de locuințe L** - este amplasată în jurul zonei centrale, și cuprinde subzonele: Le1 în partea de nord a localității, Le2 în vestul zonei centrale, Le3 în partea de sud-est a satului, Le4 și Le5 în sudul localității. Cele 4 zone de locuințe propuse sunt: Lp1 în nord-vest, Lp2 și Lp3 în sud-vest și Lp4 în sudul satului Chirpăr.

Funcțiunea dominantă a zonei – locuirea.

Funcțiuni complementare admise: activități agricole și zootehnice în gospodăriile populației, căi de comunicație, rețele edilitar - gospodărești, învățământ, sănătate, cult, cultură, comerț, spații verzi, spații de parcare, prestări servicii diverse.

În vederea mai bune coagulări a zonei, prin reglementările urbanistice, în această zonă se urmărește:

- reabilitarea fondului construit;
 - stimularea construcției de locuințe în arhitectura specifică sau cu soluții constructive moderne, utilizarea de materiale de construcție mai actuale;
 - ocuparea și valorificarea cât mai bună a terenurilor neconstruite;
 - reabilitarea rețelei stradale;
 - dotarea cu rețele edilitar - gospodărești.
- **Zona de servicii S** - este amplasată în trupul izolat propus 5 și cuprinde subzona Sp1 - Mănăstirea Chirpăr.

Funcțiunea dominantă a zonei – activități de cult.

Funcțiuni complementare admise: activități agricole și zootehnice, căi de comunicație, rețele edilitar - gospodărești, spații verzi, spații de parcare, prestări servicii diverse.

- **Zona industrială I** – se regăsește în partea de nord a localității Chirpăr cu acces indirect din drumul județean DJ105D. Zona industrială include subzona Ie1 (vinărsărie) și Ie2 (sector de prelucrare a lemnului).

Funcțiunea dominantă a zonei – activități industriale nepoluante.

Funcțiuni complementare admise: comerț, rețele edilitar-gospodărești, căi de comunicație, spații verzi, spații de parcare, depozitare, servicii.

Reglementările urbanistice pentru această zonă urmăresc:

- sprijinirea activităților industriale nepoluante, creatoare de locuri de muncă;
- realizarea unor lucrări conexe pentru protecția mediului înconjurător;
- utilizarea rațională a terenurilor de categorie superioară;
- asigurarea accesului la utilități.

- **Zona agricolă A** - identificată în trupul de bază în partea de nord. Zona agricolă include activități agricole și zootehnice.

Funcțiunea dominantă a zonei – activități privind creșterea animalelor și prestarea de servicii specifice agriculturii.

Funcțiuni complementare admise: locuire, comerț, rețele edilitar-gospodărești, spații verzi, spații de parcare, depozitare, servicii.

Zona include subzona Ae1 - prestări servicii în agricultură (trup de bază)

Reglementările urbanistice prevăzute pentru această zonă au avut în vedere:

- utilizarea rațională a terenurilor;
 - dezvoltarea sectorului agrozootehnic;
 - protecția mediului înconjurător;
 - accesul la rețele edilitar-gospodărești.
- **Zona de gospodărire comunală Gc** - identificată în partea de sud-vest a satului, în trupul de bază cu subzona Gce1 – Cimitir ortodox și în trupul izolat 6 cu subzona Gce2 – cimitir evanghelic ce va fi extins cu subzona Gcp1

Funcțiunea dominantă a zonei: gospodărire comunală, înhumare cadavre umane.

Funcțiuni complementare: capele, monumente, căi de comunicație, spații verzi, parcări.

- **Zona de sport turism agrement Ts** - reprezentată de zona de agrement propusă în nord-vestul localității Chirpăr (Tap1)

Funcțiunea dominantă a zonei: sport-agrement.

Funcțiuni complementare: construcții speciale pentru agrement, spații de parcare, spații verzi, construcții și amenajări utilitare.

Prin reglementările propuse se urmărește polarizarea activității de agrement spre această zonă a satului.

- **Zona de dotare edilitar - gospodărească E** – propusă în două trupuri izolate cuprinde dotări pentru alimentarea cu apă și canalizare a localității.

Zona include subzonele:

- Ep1 – Rezervor de apă Chirpăr propus în Trupul 7
- Ep2 – Stație de epurare Chirpăr propusă în Trupul 8

Funcțiunea dominantă: activități edilitare în domeniul alimentării cu apă potabilă și canalizării apelor uzate.

Funcțiuni complementare admise: spații verzi, perdele de protecție, construcții de strictă specialitate, circulație.

Reglementările în această zonă vor urmări:

- construirea și întreținerea corespunzătoare a zonei de protecție sanitară;

- utilizarea rațională a terenurilor;
- amplasarea corespunzătoare a construcțiilor;
- **Zona căilor de comunicație Cc** - cuprinde subzonele:
 - Ccs – străzi;
 - Ccj – drum județean;

Funcțiunea dominantă: circulație pietonală și carosabilă.

Funcțiuni complementare admise: rețele edilitar-gospodărești, construcții speciale permise în zona de protecție a drumurilor, spații verzi.

Zonificare funcțională Săsăuș

Analiza situației existente a condus la propunerea următoarelor zone funcționale:

- **Zona centrală C** - desfășurată în jurul principalelor construcții de deservire generală (Biserica greco-catolică, biserica ortodoxă, școală, poștă, cămin cultural, magazine, unități de alimentație publică).

Funcțiunea dominantă a zonei – locuirea.

Funcțiuni complementare admise: deservirea generală a vieții economico-sociale, circulație carosabilă și pietonală, rețele edilitar-gospodărești, comerț, activități agrozootehnice în gospodăriile populației, spații verzi, servicii nepoluante, depozite.

Zona centrală include o parte din zona de protecție a monumentelor istorice.

- **Zona de locuințe L** - acoperă restul teritoriului intravilan în trupul de bază aproape în totalitate și cuprinde subzonele:
 - Le1 – zona de locuințe existentă în partea de sud a satului;
 - Le2 – zona de locuințe existentă în partea de nord a satului;

Funcțiunea dominantă a zonei – locuirea.

Funcțiuni complementare admise: activități agrozootehnice în gospodăriile populației, comerț, învățământ, cult, cultură, circulație, prestări servicii, ateliere meșteșugărești nepoluante, rețele edilitare, depozite, parcări.

- **Zona agricolă A** - prezentă în extremitatea de vest a satului în trupul de bază prin sectorul agrozootehnic propus Ap1.

Funcțiunea dominantă a zonei: prestări servicii specifice agriculturii.

Funcțiuni complementare admise: circulație, spații verzi, comerț, parcări, rețele edilitar-gospodărești.

- **Zona de gospodărire comunală Gc** - reprezentată de cimitirul ortodox din sud-estul localității, în subzona Gce1.

Funcțiunea dominantă a zonei – înhumare cadavre umane.

Funcțiuni complementare admise: capele, monumente funerare, circulație, spații verzi, împrejurimi, parcări.

- **Zona de sport turism agrement Ts** - reprezentată de un teren de sport propus în partea de vest a satului (Tsp1) .

Funcțiunea dominantă a zonei: sport-agrement.

Funcțiuni complementare: construcții speciale cu destinație sportivă, spații de parcare, spații verzi, construcții și amenajări utilitare.

- **Zona căilor de comunicație Cc** - cu subzonele Ccj și Ccs.

Funcțiunea dominantă a zonei: comunicație rutieră.

Funcțiuni complementare admise: rețele edilitar - gospodărești, construcții speciale permise în zona de protecție a drumurilor, spații verzi.

- **Zona construcțiilor edilitare E – este prezentă în două** trupuri izolate, determinate de sistemele propuse de alimentare cu apă și canalizare. Conține subzonele:

- Ep3 – Rezervor de apă Săsăuș propus în Trupul 9;
- Ep4 – Stație de epurare Săsăuș propusă în Trupul 10;

Funcțiune dominantă: deservirea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare.

Funcțiuni complementare admise: construcții auxiliare, spații verzi, rețele edilitare.

Zonificare funcțională Vărd

Pe baza situației existente se propun următoarele zone funcționale:

- **Zona de locuințe L** - cuprinde cea mai mare parte a teritoriului intravilan al satului, împărțit în două subzone delimitate de pârâul îndiguit Albac. Cele două subzone sunt Le1 în nord și Le2 în centrul și sudul localității. Zonele de locuințe propuse se regăsesc în partea de nord a localității, respectiv: Lp1 în nord-vest, Lp2 și Lp3 în nord-est.

Zona Le2 cuprinde și principalele construcții de deservire generală din satul Vărd (Școală, grădiniță, biserică ortodoxă, biserică evanghelică, cămin cultural, poștă, casă parohială, magazine)

Funcțiunea dominantă a zonei: locuirea.

Funcțiuni complementare admise: circulație, cult, cultură, comerț, spații verzi, activități gospodărești, rețele edilitare.

- **Zona agricolă A** - prezentă în extremitatea de nord-vest a satului în trupul de bază prin sectorul agrozootehnic existent Ae1.

Funcțiunea dominantă a zonei: prestări servicii specifice agriculturii.

Funcțiuni complementare admise: circulație, spații verzi, comerț, parcări, rețele edilitar-gospodărești.

- **Zona de gospodărire comunală** - reprezentată în prezent de amplasamentele celor două cimitire (evanghelic și ortodox) ce constituie două subzone separate Gce1 - cimitir evanghelic în nordul localității și Gce2 - cimitirul ortodox în sud-estul satului.

Funcțiunea dominantă: înhumare cadavre umane.

Funcțiuni complementare admise: capele, monumente funerare, circulație, spații verzi, împrejurimi, parcări.

- **Zona de sport turism, agrement T** - reprezentată de amplasamentul terenului de sport propus în partea de nord-vest a satului, subzona Tsp1.

Funcțiunea dominantă: sport.

Funcțiuni complementare admise: circulație, parcări, construcții cu destinație, cazări, spații verzi.

- **Zona căilor de comunicație Cc** - cu subzonele:

- Ccj – drum județean;

- Ccs – străzi.

Funcțiunea dominantă: circulație carosabilă și pietonală.

Funcțiuni complementare admise: rețele edilitar-gospodărești, construcții speciale pentru întreținerea drumurilor, parcări, spații verzi.

- **Zona construcțiilor edilitare E** - în trupuri izolate, determinată de propunerile de echipare edilitară, cu subzonele:

- Ep5 – rezervor de apă Vărd în Trupul 13

- Ep6 – stație de epurare Vărd în Trupul 14

Funcțiunea dominantă: deservirea sistemelor de alimentare cu apă potabilă și canalizare menajeră.

Funcțiuni complementare admise: circulație, rețele edilitare, construcții speciale auxiliare, spații verzi.

Zonificare funcțională Veseud

Pe baza situației existente se propun următoarele zone funcționale:

- **Zona de locuințe L** - cuprinde cea mai mare parte a teritoriului intravilan al satului, împărțit în două subzone: Le1 de o parte și de alta a drumului comunal și Le2 în zona înaltă cu gospodării răsfirate din sudul localității. Zona de locuințe propusă se regăsește în partea de sud-est a localității în subzona Lp1.

Zona Le1 cuprinde și principalele construcții de deservire generală din satul Veseud (Școală, grădiniță, biserică evanghelică, cămin cultural, poștă, casă boierească, magazine)

Funcțiunea dominantă a zonei: locuirea.

Funcțiuni complementare admise: circulație, cult, cultură, comerț, spații verzi, activități gospodărești, rețele edilitare.

- **Zona agricolă A** - prezentă în două subzone din extremitățile de nord-vest și sud-est a satului în trupul de bază prin sectoarele agrozootehnice existente Ae1 respectiv Ae2.

Funcțiunea dominantă a zonei: prestări servicii specifice agriculturii.

Funcțiuni complementare admise: circulație, spații verzi, comerț, parcări, rețele edilitar-gospodărești.

- **Zona de gospodărire comunală** - reprezentată de amplasamentele celor două cimitire (evangelic și ortodox) ce constituie două subzone separate Gce1 - cimitir ortodox existent în sudul localității și Gcp1 - cimitirul evanghelic propus în trupul izolat 15 din nordul localității.

Funcțiunea dominantă: înhumare cadavre umane.

Funcțiuni complementare admise: capele, monumente funerare, circulație, spații verzi, împrejurări, parcări.

- **Zona căilor de comunicație Cc** - cu subzonele:

- Ccc – drum comunal;
- Ccs – străzi.

Funcțiunea dominantă: circulație carosabilă și pietonală.

Funcțiuni complementare admise: rețele edilitar-gospodărești, construcții speciale pentru întreținerea drumurilor, parcări, spații verzi.

- **Zona construcțiilor edilitare E** - în trupuri izolate, determinată de propunerile de echipare edilitară, cu subzonele:

- Ep7 – rezervor de apă Veseud în Trupul 16
- Ep6 – stație de epurare Veseud în Trupul 17
- Ee1 – stație de pompare apă Veseud în Trupul existent 12

Funcțiunea dominantă: deservirea sistemelor de alimentare cu apă potabilă și canalizare menajeră.

Funcțiuni complementare admise: circulație, rețele edilitare, construcții speciale auxiliare, spații verzi.

3.8. MĂSURI ÎN ZONELE CU RISCURI NATURALE

Pentru comuna Chirpăr există Plan de Apărare Împotriva Inundațiilor și Înghețurilor care a fost depus spre aprobare la Comisia Județeană de Apărare Împotriva Dezastrelor Sibiu.

Acest plan prezintă o situație detaliată a măsurilor de apărare împotriva inundațiilor la nivel local.

- Măsuri pentru avertizarea-alarmarea populației la primirea avertizărilor hidrologice și meteorologice:
 - locul în care este amplasat mijlocul de alarmare – Primăria Chirpăr;
 - semnal –sirenă;
 - responsabil: viceprimar.
- Măsuri la atingerea cotei de atenție (CA), fazei I de apărare la diguri, fazei I de apărare la ghețuri, pragurilor de avertizare la precipitații:
 - înmulțirea observațiilor și a citirilor;
 - avertizarea populației din zona de risc.
- Măsuri la atingerea cotei de inundație (CI), fazei II de apărare la diguri, fazei II de apărare la ghețuri, pragurilor de agravare la precipitații:
 - pregătirea sacilor de nisip;
 - pregătirea forțelor și mijloacelor de intervenție.
- Măsuri la atingerea cotei de pericol (CP), fazei III de apărare la diguri, fazei III de apărare la ghețuri, „Meteor roșu pentru precipitații”:
 - intervenție și limitarea pericolelor;
 - evacuarea populațiilor și a animalelor din gospodăriile afectate.
- Măsuri până la ieșirea din starea de apărare:
 - cazarea și hrănirea populației evacuate;
 - adăpostirea și asigurarea hranei animalelor evacuate;
 - acordarea primului ajutor persoanelor rănite și transportul acestora;
 - aprovizionarea cu apă potabilă;
 - organizarea unui centru pentru obținerea de date pentru persoanele evacuate, spitalizate sau dispărute.

Îmbunătățirea și exploatarea rațională a pajiștilor cuprinde măsuri tehnice și organizatorice, adoptate și de administrația comunei Chirpăr, stabilite prin amenajamente pastorale pentru cel puțin 5 ani, de către specialiștii direcției agricole județene:

A. Măsuri și acțiuni tehnice:

1. Stabilirea numărului de animale cărora trebuie să li se asigure suprafețele de pășune, pe baza normelor de consum, a cantităților de masă verde necesare pentru producția zootehnică programată a se realiza în perioada de pășunat.
2. Întocmirea pentru fiecare pășune a programului de acțiuni tehnice ce trebuie aplicate pentru atingerea potențialului de producție – regenerări prin însămânțare sau supraînsămânțare, fertilizări, combaterea eroziunii solului, desecări, lucrări de întreținere etc. - cuantificându-se cu această ocazie efortul material și financiar care trebuie depus pentru realizarea acestuia.
3. Corelarea efectivelor de animale care pășunează cu suprafețele de pajiști existente în comună, pe baza unei încărcături raționale pe unitatea de suprafață, stabilindu-se astfel excedentul sau deficitul de pășune și modul de soluționare a acestuia.
4. Stabilirea surselor financiare care pot fi atrase la bugetele locale, în mod deosebit prin practicarea unor tarife de pășunat, judicios stabilite, ce trebuie să fie diferențiate pentru fiecare trup de pășune, în funcție de producția și unitățile zoopastorale pe care acestea le oferă, sau a surselor externe în cadrul programelor generale de dezvoltare a spațiului rural.
5. Etapizarea programului de îmbunătățire a pajiștilor, prin eșalonarea pe ani de execuție, începând cu suprafețele care necesită cele mai reduse eforturi financiare, pentru aducerea acestora într-un circuit normal de producție, și continuând în mod gradat cu cele mai costisitoare. În cadrul acestei eșalonări, un loc prioritar trebuie să fie acordat refacerii izlazurilor comunale.
6. Întocmirea unui program de pășunat rațional, cu respectarea perioadei de refacere a covorului vegetal după fiecare ciclu de pășunat. Cu această ocazie se vor stabili data începerii pășunatului, precum și data la care animalele vor fi scoase de pe pășune, acțiune deosebit de importantă pentru refacerea covorului vegetal. Vor fi înscrise măsurile ce trebuiesc respectate de crescători, la începutul fiecărui sezon de pășunat, cu privire la curățarea pășunilor, eliminarea buruienilor toxice, eliminarea excesului de apă, modul de grupare a animalelor pe pășune, acțiunile sanitare veterinare obligatorii.
7. Repartizarea suprafețelor ameliorate crescătorilor de animale, pe bază de contract, pentru o durată de folosire de minimum 10 ani, prevăzându-se obligația acestora de a executa anual lucrările de întreținere și îmbunătățire, tratamentele sanitare veterinare la animale, de a respecta strict regimul tehnologic de pășunat, precum și încărcătura optimă de animale.

8. Executarea lucrărilor de întreținere se referă la: distrugerea mușuroaielor, curățarea de pietre, măracini și de vegetație arbustiferă nevaloroasă, combaterea buruienilor și executarea lucrărilor de desecare pentru eliminarea vegetației hidrofiele.
9. Combaterea eroziunii solului și respectarea strictă a regulilor de exploatare rațională.
10. Colectarea regimului aerohidric, care să permită înlăturarea vegetației nevaloroase, în principal, pipirig, rogozuri etc.
11. Lucrări de fertilizare cu îngrășăminte chimice și organice, acestea din urmă exercitând un efect ameliorativ asupra însușirilor fizice, chimice și trofice ale solului. O metodă simplă și deosebit de eficientă este fertilizarea prin târlire.
12. Lucrări de regenerare a pajiștilor prin însămânțări și supraînsămânțări executate atât primăvara, cât și toamna, în funcție de condițiile de climă și sol existente în diferite zone ale țării, și prin repetarea acestor lucrări o dată la 5 ani.
13. Organizarea transhumanței ovinelor se face de către specialiștii de la direcțiile generale pentru agricultură și industrie alimentară județene împreună cu cei de la consiliile locale ale comunelor, care stabilesc în fiecare an numărul de animale care sunt acceptate la pășunat timp de cel puțin 90 de zile consecutive și care coordonează întreaga activitate de transhumanță. Crescătorii de animale care însoțesc turmele de oi ce pleacă în transhumanță vor avea asupra lor adresa emisă de la consiliul local al comunei, pe raza căreia urmează să pășuneze. Mișcarea efectivelor de ovine dintr-un județ în altul se face numai cu avizul organelor sanitare veterinare din județul de origine. În acest sens, proprietarii de ovine vor avea asupra lor certificatul sanitar veterinar care să ateste starea de sănătate a animalelor, acțiunile sanitare veterinare efectuate, distanța și traseul de deplasare a turmei. La stabilirea traseului de deplasare a ovinelor se vor evita drumurile naționale și drumurile județene. Suprafețele de pășuni vor fi delimitate prin semne vizibile. Proprietarii de ovine au obligația de a fertiliza prin târlire suprafețele puse la dispoziție pentru pășunat, mutând târla conform programului de târlire stabilit. Proprietarii de ovine au obligația de a proteja culturile agricole din zona în care s-a stabilit turma de oi. În cazul pășunatului de iarnă, acesta va fi permis cel mai târziu până la data de 15 martie.

B. Principalele măsuri organizatorice sunt:

1. Organizarea programului de participare a crescătorilor de animale la executarea lucrărilor de întreținere a suprafețelor de pajiști și a utilităților zoopastorale existente pe acestea va fi realizată de către consiliul local. Se vor preciza obligațiile crescătorilor de animale pentru realizarea acestor lucrări, inclusiv nivelul plății muncii contributive.

2. Sprijinirea înființării de forme asociative ale crescătorilor de bovine și ale crescătorilor de ovine pentru îmbunătățirea și exploatarea rațională a pajiștilor.
3. Organizarea de către consiliile locale ale comunelor, a unor acțiuni de popularizare în rândul crescătorilor de animale a măsurilor ce trebuie luate pentru îmbunătățirea pajiștilor, precum și a celor mai eficiente metode de exploatare a acestor suprafețe.

Pentru protejarea terenurilor cu potențial de inundabilitate, limitrofe albiei minore, se vor propune lucrări de protecție a malurilor contra eroziunii laterale prin crearea de trepte din fascine, de decolmatare a talvegului (canal de etiaj) și construcția de diguri de apărare.

3.9. DEZVOLTAREA ECHIPĂRII EDILITARE

3.9.1. Considerațiuni generale

Analizând situația existentă, în comuna Chirpăr, rezultă că echiparea edilitară este mult rămasă în urmă față de cerințele perioadei actuale.

Realizarea unei echipări edilitare corespunzătoare este o acțiune complexă care presupune timp și bani. O estimare generală a fondurilor necesare, conduce la sume impresionante de ordinul zecilor de milioane de euro. Aceste sume sunt extrem de greu de procurat, astfel că dezvoltarea echipării edilitare se prefigurează ca o acțiune de durată.

Astfel, pentru perioada de valabilitate a acestui P.U.G. se propun obiective tangibile, ce vor fi ierarhizate ca priorități ale Consiliul Local Chirpăr.

3.9.2. Alimentare cu apă potabilă

Pentru alimentarea cu apă a satelor comunei Chirpăr se vor adopta sisteme de alimentare moderne, ce vor prelua apă potabilă din aducțiunea Arpășel – Agnita. Apa va fi transportată prin intermediul conductelor de aducțiune în rezervoare de înmagazinare, aflate la cote ce facilitează distribuția gravitațională a apei potabile în rețeaua de distribuție. Rețelele de distribuție vor fi de tip ramificat, realizate din polietilenă de înaltă densitate, și vor fi prevăzute cu hidranți pentru incendii și cămine cu vane pentru secționarea tronsoanelor majore.

La această dată, Primăria Chirpăr are întocmite Studii de fezabilitate pentru alimentarea cu apă și canalizarea menajeră a celor patru sate ale comunei.

Dimensionarea sistemelor de alimentare cu apă s-a făcut în conformitate cu normele locale și europene, având la bază următoarele debite de calcul:

Sat Chirpăr

$$Q_{zi, med} = 108,2 \text{ m}^3/\text{zi}$$

$$Q_{zi, max} = 146,0 \text{ m}^3/\text{zi}$$

$$Q_{or, max} = 17,7 \text{ m}^3/\text{h} \rightarrow (4,92 \text{ l/s})$$

$$Q_{IC} = 283,7 \text{ m}^3/\text{zi} \rightarrow (3,28 \text{ l/s})$$

$$Q_{IIC} = 24,7 \text{ m}^3/\text{h} \rightarrow (6,87 \text{ l/s})$$

Sat Săsăuș

$$Q_{zi, med} = 24,01 \text{ m}^3/\text{zi}$$

$$Q_{zi, max} = 32,5 \text{ m}^3/\text{zi}$$

$$Q_{or, max} = 4 \text{ m}^3/\text{h} \rightarrow (1,12 \text{ l/s})$$

$$Q_{IC} = 73,8 \text{ m}^3/\text{zi} \rightarrow (0,85 \text{ l/s})$$

$$Q_{IIC} = 4,6 \text{ m}^3/\text{h} \rightarrow (1,29 \text{ l/s})$$

Sat Vărd

$$Q_{zi, med} = 51,1 \text{ m}^3/\text{zi}$$

$$Q_{zi, max} = 69,0 \text{ m}^3/\text{zi}$$

$$Q_{or, max} = 8,5 \text{ m}^3/\text{h} \rightarrow (2,36 \text{ l/s})$$

$$Q_{IC} = 121,5 \text{ m}^3/\text{zi} \rightarrow (1,41 \text{ l/s})$$

$$Q_{IIC} = 9,8 \text{ m}^3/\text{h} \rightarrow (2,72 \text{ l/s})$$

Sat Veseud

$$Q_{zi, med} = 24,7 \text{ m}^3/\text{zi}$$

$$Q_{zi, max} = 33,4 \text{ m}^3/\text{zi}$$

$$Q_{or, max} = 4,1 \text{ m}^3/\text{h} \rightarrow (1,15 \text{ l/s})$$

$$Q_{IC} = 74,9 \text{ m}^3/\text{zi} \rightarrow (0,87 \text{ l/s})$$

$$Q_{IIC} = 4,8 \text{ m}^3/\text{h} \rightarrow (1,32 \text{ l/s})$$

Conductele de aducțiune, au rolul de a prelua apa potabilă din conducta de aducțiune reabilitată Arpășel – Agnita și de a o transporta în rezervoarele de înmagazinare.

Traseul conductelor de aducțiune s-a ales în funcție de:

- condițiile topografice privind amplasarea avantajoasă a rezervoarelor de înmagazinare;
- condițiile juridice privind amplasarea rezervorului și a conductei de aducțiune pe teren proprietate publică;
- condiții tehnologice privind posibilitățile reale de realizare a aducțiunii și de intervenție pentru asigurarea mentenanței acestora;
- condiții economice privind alegerea traseului cel mai scurt posibil și cel mai avantajos, astfel încât suma cheltuielilor privind amortizarea și a celor privind exploatarea conductei (consum de electricitate în cazul pompărilor) să fie minime.

Caracteristicile conductelor de aducțiune extrase din studiile întocmite sunt:

- Sat Chirpăr: aducțiune din PEID Pn6 Dn 75 mm, L = 400 m.
- Sat Săsăuș: aducțiune din PEID Pn6 Dn 75 mm, L = 1511 m.
- Sat Vărd: aducțiune din PEID Pn6 Dn 63 mm, L = 60 m.
- Sat Veseud: aducțiune din PEID Pn6 Dn 63 mm, L = 3890 m.

Conductele de aducțiune pentru satele Chirpăr, Săsăuș și Vărd funcționează gravitațional, datorită presiunii disponibile pe conducta de aducțiune Arpășel – Agnita, iar conducta de aducțiune a localității Veseud va funcționa prin pompare.

Rezervoarele de înmagazinare a apei, au rolul de a acumula apa potabilă în vederea compensării debitelor pentru orele cu consum ridicat și de acumulare a rezervelor intangibile pentru incendii sau pentru situații de avarie.

Vor fi prevăzute rezervoare în fiecare din cele patru sate, în trupuri special rezervate, amplasate la cote care să faciliteze distribuția gravitațională în rețeaua de distribuție.

Amplasarea rezervoarelor s-a făcut astfel încât să poată fi asigurată în jurul acestora o zonă de protecție sanitară de regim sever conform reglementărilor specifice în vigoare.

Soluția de realizare a rezervoarelor a fost analizată la faza de studiu de fezabilitate și va fi readusă în discuție la faza de proiectare pentru găsirea soluției optime la momentul execuției din punct de vedere tehnico-economic. Sunt agreate atât soluții clasice cu bazine din beton armat cât și soluții moderne, cu pereți metalici sau din poliesteri.

Caracteristicile rezervoarelor conform studiilor amintite sunt:

- Sat Chirpăr: $V = 300$ mc.
- Sat Săsăuș: $V = 100$ mc.
- Sat Vărd: $V = 150$ mc.
- Sat Veseud: $V = 100$ mc.

Fiecare rezervor va fi prevăzut u instalație de clorinare finală.

Rețelele de distribuție, vor fi de tip ramificat și vor fi formate din tronsoane principale și tronsoane secundare care se racordează astfel:

- prin intermediul căminelor de intersecție prevăzute cu robinete de secționare pe toate ieșirile în cazul ramificațiilor cu lungimea mai mare de 300 m;
- prin branșare directă, cu robinet de secționare subteran în cazul ramificațiilor cu lungime mai mică de 300 m.

Conducta ce formează rețelele de distribuție a apei se va poza subteran cu o acoperire de pământ cel puțin egală cu adâncimea de îngheț din zonă (0,90 m), conform STAS 6054/77.

Se vor dispune hidranți de incendiu, în intersecțiile importante și în aliniamente la distanțe de maxim 500 m, pe tronsoanele majore.

Căminele prevăzute cu vane de secționare vor fi dispuse în intersecțiile din care se desprind tronsoane cu lungimea mai mare de 300 m precum și în aliniamente, la distanțe de maxim 600 m.

Traseul rețelelor de distribuție s-a stabilit conform SR 8591/1 - 1997 și SR 4163/1 – 1995.

Conducta rețelelor de distribuție va fi executată din polietilenă de înaltă densitate cf. STAS 10617 – 2 /1984 și va fi îmbinată prin sudură cap la cap în cazul tronsoanelor principale ce au diametrul nominal mai mare de 110 mm și cu mufe de compresie în cazul tronsoanelor secundare.

Principalele caracteristici ale rețelelor de distribuție stabilite pentru cele 4 sate ale comunei sunt:

Sat Chirpăr:

- materiale de bază: polietilenă de înaltă densitate;
 - diametre și lungimi stabilite la dimensionare:
 - DN 140 mm - L = 752 m;
 - DN 125 mm - L = 310 m;
 - DN 110 mm - L = 2.765 m;
 - DN 90 mm - L = 129 m;
 - DN 50 mm - L = 3.412 m.
- TOTAL: 7.366 m.**
- cămine prevăzute cu vane de secționare: 10 buc;
 - robinete de secționare cu tijă pentru manevrare: 13 buc;
 - hidranți pentru incendii: 18 buc;

Sat Sășaș:

- materiale de bază: polietilenă de înaltă densitate;
 - diametre și lungimi stabilite la dimensionare:
 - DN 125 mm - L = 1.123 m;
 - DN 110 mm - L = 1.209 m;
 - DN 50 mm - L = 2.182 m.
- TOTAL: 4.514 m.**
- cămine prevăzute cu vane de secționare: 8 buc;
 - robinete de secționare cu tijă pentru manevrare: 6 buc;
 - hidranți pentru incendii: 6 buc;

Sat Vărd:

- materiale de bază: polietilenă de înaltă densitate;
 - diametre și lungimi stabilite la dimensionare:
 - DN 125 mm - L = 1.049 m;
 - DN 110 mm - L = 1.107 m;
 - DN 50 mm - L = 1.684 m.
- TOTAL: 3.840 m.**
- cămine prevăzute cu vane de secționare: 6 buc;
 - robinete de secționare cu tijă pentru manevrare: 6 buc;
 - hidranți pentru incendii: 7 buc;

Sat Veseud:

- materiale de bază: polietilenă de înaltă densitate;
 - diametre și lungimi stabilite la dimensionare:
 - diametre și lungimi stabilite la dimensionare:
 - DN 110 mm - L = 1.050 m;
 - DN 50 mm - L = 747 m.
- TOTAL: 1.796 m**
- cămine prevăzute cu vane de secționare: 2 buc;
 - robinete de secționare cu tijă pentru manevrare: 1 buc;
 - hidranți pentru incendii: 2 buc;

3.9.3. Canalizarea apelor uzate menajere

Sistemele de canalizare proiectate în satele comunei Chirpăr au fost dimensionate pentru colectarea, transportul și corectarea calității înainte de deversare în emisar a apelor uzate menajere provenite de la consumatorii casnici și instituțiile de interes general.

Sistemele de canalizare pentru fiecare din cele 4 sate sunt compuse din:

- colectoare din PVC amplasate pe domeniul public (pe străzile localităților)
- stații de pompare ape uzate pentru transportul apelor din zonele joase spre stațiile de epurare
- stații de epurare

Rețeaua colectoare este alcătuită din tronsoane de conductă ce funcționează ca o canalizare închisă, în sistem separativ, colectând apele uzate menajere de la consumatorii de apă de pe străzile pe care le deservește, prin intermediul colectoarelor principale și secundare.

Traseul colectoarelor a fost ales astfel încât să respecte următoarele condiții:

- ✓ să treacă cât mai aproape de consumatori, pe partea cu cele mai multe puncte de consum;
- ✓ să rezulte un număr cât mai redus de intersecții cu drumuri, căi ferate, zone inundabile;
- ✓ să asigure, pe cât posibil, curgerea gravitațională a efluentului uzat spre stația de epurare;
- ✓ amplasarea pe drumurile cu circulație rutieră intensă să se facă în afara zonei carosabile, pentru a proteja conducta de efectele defavorabile produse de tasări și vibrații, și pentru a facilita accesul pentru intervenții la rețeaua de canalizare;
- ✓ să se creeze posibilitatea de preluare de către colectorul principal, a debitelor uzate transportate de colectoarele secundare.

Pozarea colectoarelor se va face cu respectarea adâncimii de îngheț prevăzută conform STAS 6054-77.

Lățimea tranșeei pentru pozarea colectoarelor va fi egală cu suma dintre diametrul exterior al conductei și spațiul tehnologic necesar pentru executarea lucrării.

Fundul tranșeei trebuie să respecte panta minimă de 0,5‰ impusă de STAS 3051-91.

Realizarea contactului între baza tubului și patul de fundare se face pe o suprafață corespunzătoare unui unghi la centru de minim 90°.

Pentru curgerea gravitațională s-a căutat realizarea unei pante a colectoarelor cât mai apropiată de o paralelă cu panta terenului, această soluție fiind cea mai avantajoasă din punct de vedere tehnico-economic, deoarece se obține un minim de lucrări de terasamente și se utilizează în mod optim, diferența de nivel de care se dispune.

Panta canalului s-a ales, astfel încât, la debite minime să se realizeze viteza de autocurățire de 0,7 m/s, iar la debite maxime să nu se depășească viteza maximă admisă, de 3 m/s, conform STAS 3051-91.

Dimensionarea rețelelor s-a făcut în funcție de debitul transportat, condiționând un grad maxim de umplere a conductei de 0,8. Debitul uzat total ce trece prin secțiunea de capăt a unui tronson este suma debitelor uzate aferente tuturor tronsoanelor din amonte. Diametrul colectoarelor s-a determinat pentru fiecare tronson în funcție de debitul uzat total și panta de curgere a colectorului.

Principalele caracteristici ale rețelelor colectoare pentru cele patru localități ale comunei sunt:

Sat Chirpăr:

Lungimi colectoare și diametre:	1311 m – DN 315 mm 5662 m – DN 250 mm
Material:	PVC, Pn 2,5, tronsoane de 1, 2 și 5 m;
Adâncime de pozare:	minim 0,9 m între CTN și generatoarea superioară;
Număr total de cămine:	159 buc;
Cămine de vizitare:	149 buc;
Cămine de rupere de pantă:	10 buc;

Sat Săsăuș:

Lungimi colectoare și diametre:	3,160 m – DN 250 mm
Material:	PVC, Pn 2,5, tronsoane de 1, 2 și 5 m;
Adâncime de pozare:	minim 0,9 m între CTN și generatoarea superioară;
Număr total de cămine:	76 buc;
Cămine de vizitare:	76 buc;

Sat Vărd:

Lungimi colectoare și diametre:	2896 m – DN 250 mm
Material:	PVC , Pn 2,5, tronsoane de 1, 2 și 5 m;
Adâncime de pozare:	Minim 0,9 m între CTN și generatoarea superioară;
Număr total de cămine:	66 buc;
Cămine de vizitare:	66 buc;

Sat Veseud

Lungimi colectoare și diametre:	1455 m – DN 250 mm
Material:	PVC, Pn 2,5, tronsoane de 1, 2 și 5 m;
Adâncime de pozare:	minim 0,9 m între CTN și generatoarea superioară;
Număr total de cămine:	36 buc;
Cămine de vizitare:	28 buc;
Cămine de rupere de pantă:	8 buc;

Stațiile de pompare sunt construcții subterane realizate din tuburi din PAFSIN sau beton cu diametrul de 2.000 mm montate vertical, în tronsoane de 1,5 m lansate folosind o tehnologie de lansare de tip cheson. Radierul stației este realizat din beton monolit și va avea prevăzută o grindă circulară perimetrală, la interiorul tubului. Radierul va fi realizat cu vută circulară pentru concentrarea efluentului uzat spre centrul stației de pompare și eficientizarea pompării. Amplasare stațiilor de pompare s-a realizat conform planului de situație, în puncte care să faciliteze transportul apei uzate spre stația de epurare.

Pomparea apei uzate se va face prin intermediul conductelor de refulare din polietilenă

Caracteristicile principale ale stațiilor de pompare ape uzate sunt prezentate în continuare:

Sat Chirpăr:

Număr total de stații:	3 buc;
Tip:	circulare cu radier și placă de beton
Diametru stație:	2000 mm;
Echipamente de pompare:	1A + 1R pompe submersibile pentru ape uzate;
Conducte de refulare	PEID, Pn 6. – Dn 75 mm L = 356 m – Dn 90 mm L = 156 m

Sat Săsăuș:

Număr total de stații:	2 buc;
Tip:	circulare cu radier și placă de beton
Diametru stație:	2000 mm;
Echipamente de pompare:	1A + 1R pompe submersibile pentru ape uzate;
Conducte de refulare	PEID, Pn 6. – Dn 75 mm L = 378 m – Dn 90 mm L = 1070 m

Sat Vărd:

Număr total de stații:	2 buc;
Tip:	circulare cu radier și placă de beton
Diametru stație:	2000 mm;
Echipeamente de pompare:	1A + 1R pompe submersibile pentru ape uzate;
Conducte de refulare	PEID, Pn 6. – Dn 75 mm L = 695 m

Sat Veseud:

Număr total de stații:	2 buc;
Tip:	circulare cu radier și placă de beton
Diametru stație:	2000 mm;
Echipeamente de pompare:	1A + 1R pompe submersibile pentru ape uzate;
Conducte de refulare	PEID, Pn 6. – Dn 75 mm L = 1243 m

Stațiile de epurare vor conține următoarele etape:

1. TREAPTA DE EPURARE PRIMARĂ

- 1.1. Grătarul mecanic
- 1.2. Deznisipator
- 1.3. Stația de pompare și bazinul de omogenizare

2. TREAPTA DE EPURARE BIOLOGICA

- 2.1. Bazinele de selectare
- 2.2. Bazinele de denitrificare
- 2.3. Bazinele de nitrificare
- 2.4. Bazinele de sedimentare

3. TRATAREA NAMOLULUI

- 3.1. Bazinul de stocare nămol secundar.
- 3.2. Deshidratare nămol

3.9.4. Alimentarea cu energie electrică

Dinamica consumului de energie electrică a comunei Chirpăr nu va înregistra modificări substanțiale ca urmare a dezvoltării urbanistice prevăzute în actualul Plan Urbanistic General. Ca urmare, parametrii tehnici ai sistemului de livrare a energiei electrice nu se vor schimba semnificativ în ceea ce privește:

- sursa de alimentare;
- stații de transformare;
- trasee linii electrice majore;
- posturi de transformare;
- traseul rețelei de distribuție de medie tensiune.

În principiu, pentru consumatorii ce depășesc capacitatea de transport sau puterea instalată se vor executa lucrări de genul:

- extinderi rețele;
- trifazare circuite existente;
- schimbări de secțiuni;
- amplificări număr de circuite pe stâlpi;
- amplificarea puterii în postul de transformare.

Derularea acestor lucrări se face pe baza unor documentații tehnice elaborate conform cerințelor legale.

Disfuncționalitățile constatate în situația actuală pot fi eliminate prin realizarea următoarelor propuneri:

- extinderea și intensificarea iluminatului public, inclusiv asigurarea iluminatului decorativ prin stabilirea unei densități optime a corpurilor de iluminat, distribuția mai bună a acestora în teritoriu, înlocuirea cu corpuri noi de iluminat, în ambele sate ale comunei;
- extinderea rețelei în teritoriul destinat construcției de locuințe, nou introdus în intravilan.

În ceea ce privește rețeaua de telefonie, se propun următoarele:

- extinderea rețelei de telefonie în paralel cu rețeaua electrică în terenurile nou introduse în intravilan.

3.9.5. Alimentarea cu gaze naturale

Situația existentă privind alimentarea cu gaze naturale în toate satele comunei Chirpăr corespunde nevoilor populației.

Primăriei Chirpăr îi revine misiunea de a interveni în rezolvarea unor probleme curente privind alimentarea cu gaze:

- instalarea, după caz, a unui foc suplimentar la baie, pentru apa caldă la imobilele la care nu există încălzire centrală;
- schimbarea instalației interioare în sensul promovării cerințelor de încălzire centrală benefică pentru confortul populației și pentru întreținerea construcțiilor.
- înlocuirea unor tronsoane de conducte.

În perioada de valabilitate a prezentului P.U.G. nu se întrevăd modificări majore.

3.9.6. Gospodăria comunală

În această direcție, pe măsură ce se vor realiza lucrările de echipare sanitară, se propune înființarea serviciului public de gospodărire comunală, în conformitate cu prevederile legale specifice. Acest serviciu poate avea un obiect de activitate complex, incluzând:

- administrația cimitirelor;
- salubritatea satelor.

Crearea infrastructurii necesare pentru buna funcționare a unui asemenea serviciu public impune necesitatea unor importante fonduri de investiție. Primăria locală va ierarhiza realizarea acestor obiective de investiție și va face demersurile necesare în vederea asigurării fondurilor. Primul pas în realizarea acestui program îl reprezintă întocmirea studiilor de fezabilitate în conformitate cu conținutul cadru legal și eventual a proiectelor tehnice, precum și abordarea unor programe de finanțare neguvernamentale.

3.9.7. Transportul local

După analiza situației existente privind transportul local s-a concluzionat că, în cea mai mare parte, acesta nu este organizat corespunzător, nevoile de transport local fiind acoperite doar parțial. Dezvoltarea urbanistică anticipată pe ansamblul comunei Chirpăr va impune cu siguranță, și necesitatea intervenției în reorganizarea transportului local. Astfel Primăria Locală va avea în vedere:

- adaptarea permanentă a furnizorilor de asemenea servicii la necesitățile populației în toate satele comunei;
- stabilirea unui orar precis și a unor stații fixe în fiecare sat.

3.10. PROTECȚIA MEDIULUI

a) Zonarea funcțională

În vederea aplicării în practică a principiilor conceptului global de dezvoltare durabilă, se propune ca dezvoltarea zonei de locuit să se realizeze pe terenuri care să nu fie scoase din circuitul agricol sau, în anumite cazuri justificate, să nu scoată din circuitul agricol soluri fertile.

De asemenea, viitoarele amplasamente ale clădirilor vor trebui alese pe terenuri care, în urma lucrărilor de construcție, să nu sufere modificări structurale capabile să producă procese de versant.

În vederea reducerii riscului pentru siguranța locuitorilor, pentru îmbunătățirea stării de sănătate și a confortului populației prin diminuarea surselor de poluare și ameliorarea calității mediului se vor moderniza drumurile locale de acces și cele comunale, prin executarea unei îmbrăcămînți asfaltice ușoare.

Modernizarea acestor sisteme rutiere va cuprinde și executarea amenajărilor corespunzătoare pentru colectarea, dirijarea și evacuarea apelor pluviale prin șanțuri și rigole betonate, podețe laterale și podețe transversale.

Pentru menținerea curățeniei și esteticii drumurilor modernizate se vor amenaja cu îmbrăcăminte asfaltică și intrările drumurilor laterale și de exploatare.

b) Diminuarea până la eliminare a surselor de poluare

Pentru îmbunătățirea calității factorilor de mediu aer, apă și sol, pentru diminuarea impactului negativ produs de zgomot și de colectarea și depozitarea necorespunzătoare a deșeurilor, se propun unele măsuri, astfel:

- Creșterea suprafețelor spațiilor plantate.
- Executarea sistemelor de canalizare a apelor uzate în sate, deci realizarea unui sistem separativ de colectare a apelor menajere, meteorice și industriale prevăzut cu stație de epurare, din care să se deverseze efluentul tratat la parametrii ceruți prin normativele în vigoare, în emisarul natural.

- Executarea unor sisteme centralizate de alimentare cu apă.
- Prin lucrările existente, dar mai ales prin cele propuse spre realizare în următorii 10 ani, se urmărește și îmbunătățirea calității apelor de suprafață și a pânzei freatice, astfel:

- **canalizările și stația de epurare** contribuie la protecția calității apelor;
- respectarea regimului deșeurilor conduce la îmbunătățirea calității apelor, prin desființarea depozitelor haotice și evitarea infiltrațiilor.

- În scopul asigurării protecției albiilor, malurilor, construcțiilor hidrotehnice și îmbunătățirii regimului de curgere a apelor, conform Legii 107/1996, se instituie zone de protecție pentru albia minoră a cursurilor de apă, respectiv pentru cursurile de apă cu lățimea între 10 – 50 m, o zonă cu lățimea de 15 m, începând de la limita albiei minore.

- Se asigură calitatea apei tratate la cerințele standardelor existente pentru apa potabilă (Legea 458/2002 privind calitatea apei potabile).

- Se asigură igiena, sănătatea populației și protecția mediului, în general și a apelor în special.

- Prin faptul că apele uzate menajere și industriale vor fi epurate se va realiza o protecție a calității apelor subterane și de suprafață mai ales diminuând impurificarea acestora.

- Modernizarea căilor de acces.

- Autoritățile locale – administrația publică locală – vor lua măsuri ca, împreună cu Centrul Județean pentru Consultanță Agricolă (aparținând de A.N.C.A.), să organizeze cursuri pentru instruire Agricultori și Crescători de animale, deci pentru pregătirea viitorilor fermieri, în cadrul programelor inițiate de către această instituție, asigurându-le spațiile și sprijinul necesar, în felul acesta contribuindu-se la practicarea unei agriculturi ecologice, conform normelor europene (evitarea chimizării excesive a agriculturii, executarea lucrărilor agrotehnice corect pentru protecția solului, gospodărirea corectă a deșeurilor provenite din activitățile zootehnice etc.).

- Un aspect deosebit de important care trebuie avut în vedere, la nivelul unității teritorial – administrative, este acela privind autorizarea activităților desfășurate în teritoriu, lucru care trebuie supravegheat și de către reprezentanții administrației publice locale, fiind în drept de a autoriza, la rândul lor, funcționarea obiectivelor, din momentul obținerii autorizațiilor legale și monitorizarea respectării prevederilor din aceste acte tehnico-juridice de reglementare a activităților.

- În conformitate cu prevederile H.G. nr. 156/2004 de aprobare a Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 348/2003 (Legea pomiculturii), se va avea în vedere, permanent, ca deținătorii de plantații pomicole să respecte normele juridice în privința defrișărilor plantațiilor pomicole, respectiv aceste operațiuni să se execute, când este cazul, cu autorizații emise de Direcția pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală Județeană; în aceeași ordine de idei, deținătorii de plantații pomicole sunt obligați să asigure protecția solurilor și amenajărilor hidroameliorative, a drumurilor de acces și de exploatare.

- Se va pune accent pe organizarea de dezbateri publice, acțiuni de informare și educare a cetățenilor comunei referitoare la problematica din domeniul protecției mediului, în privința diferitelor programe care se vor derula la nivelul unității teritorial-administrative.

c) Eliminarea deșeurilor

Principala caracteristică a deșeurilor menajere, în general, este aceea că sunt foarte eterogene, cu variații mari de la o localitate la alta, în funcție de anotimp, poziție geografică, mărimea și caracterul localității, frecvența colectării, sistemul de încălzire al locuințelor, modul de viață și nivelul de trai, gradul de educare al populației.

În privința compoziției deșeurilor menajere, la nivelul județului Sibiu, aceasta se prezintă astfel:

Compoziția deșeurilor %	Hârtie, carton %	Sticlă %	Metale %	Plastice %	Textile %	Materiale organice %	Altele %	Total
	13	5	5	13	6	47	11	100

Nici comuna Chirpăr nu face excepție de la regulă.

Factorii care vor influența gestiunea deșeurilor în perioada 2010 – 2020 sunt de natură demografică, economică și educațională. Un rol important în dinamica cantităților de deșeurii vor avea și schimbările în sistemele de încălzire, racordarea localităților la sistemele de încălzire, racordarea localităților la sisteme centrale de alimentare cu apă, de canalizare și epurare a apelor uzate, precum și activitățile de construcții.

În județul Sibiu este previzibilă o creștere a populației, față de situația actuală, în mod deosebit după anul 2010. Această evoluție, în număr și structură, nefiind explozivă, nu va influența sensibil cantitățile de deșeurii generate. Ținând seama de tendința de optimizare a gospodării deșeurilor și de reglementările legale în vigoare, armonizate la legislația Uniunii Europene, influența creșterii demografice poate fi diminuată considerabil.

În aceste condiții, totuși, cantitățile de deșeurii menajere vor crește până în anul 2020, concomitent cu diminuarea dispersiei neorganizate a deșeurilor pe sol.

Sensul economiei județului Sibiu, înscris în coordonatele progresului și eficienței, va asigura, prin implementarea principiilor dezvoltării durabile, viabilitatea ecologică a teritoriului administrativ.

Poziția deosebită a județului Sibiu, datorată așezării geografice, gradului ridicat de urbanizare a potențialului industrial, constituie premisele pentru o evoluție pozitivă a economiei în următorii 10 ani.

Analiza impactului produs de generarea deșeurilor din activitățile socio-economice, de modul și practicile actuale de gospodărire acestora în județul Sibiu, precum și de necesitatea abordării în mod integral a gestionării deșeurilor, a impus stabilirea unor obiective specifice, ce au ca scop final reducerea sau eliminarea acestuia, inclusiv la nivelul comunei Chirpăr.

d) Recuperarea terenurilor degradate

Măsurile pentru consolidarea terenurilor instabile vor consta în terasări înierbate, acolo unde pantele permit realizarea acestor lucrări; în zonele mai accidentate este indicată fixarea acestora cu plantații de specii arboricole repede crescătoare și împăduriri, în continuarea lucrărilor deja efectuate.

Pentru protejarea calității solului, legislația în vigoare prevede că organele și organizațiile de stat, orice alte persoane juridice, precum și persoanele fizice care au în proprietate sau folosință terenuri agricole, sunt obligate să urmărească, în procesul de producție, să nu se deterioreze calitatea solului și, oricând apar fenomene de degradare a acestuia, să ia măsuri de combatere a acestora, iar în cazul când măsurile necesare le depășesc posibilitățile, să sesizeze urgent, direcția județeană pentru agricultură asupra fenomenelor respective de degradare.

Pentru protecția calității solului și valorificarea superioară, ca îngrășămintă sau amendamente, a reziduurilor de origine animală, direcțiile generale județene pentru agricultură vor întocmi anual evidența acestora și programe de utilizare a lor, aplicabile și la nivelul comunei Chirpăr.

e) Organizarea sistemelor de spații verzi-zone de agrement

Având în vedere că drumurile județene DJ 105A și DJ 105D străbat teritoriul comunei Chirpăr, datorită presiunii pe care o exercită aerul poluat cu produșii de ardere de la motoarele cu combustie internă (gaze, suspensii fine), trebuie acordată o atenție deosebită problemelor de protecție a mediului.

Zona străzilor, în conformitate cu regimul juridic al drumurilor, va cuprinde și **spații verzi**, ca și zonele de siguranță și de protecție a drumurilor județene și naționale de pe teritoriul localităților rurale, spații verzi care se vor îmbunătăți, după realizarea lor, permanent, măsura se va realiza **până în anul 2013** și vor fi prevăzute fonduri din bugetul local.

Pe lângă rolul de protecție, aceste amenajări contribuie la îmbunătățirea esteticii zonei și la creșterea stării de confort a populației.

f) Refacerea peisagistică și reabilitare urbană

În ceea ce privește adăposturile pentru animale ale fostei întreprinderi agricole de stat, în funcție de regimul juridic al acestora, ce urmează a fi stabilit, se vor repartiza pentru folosință în scopul pentru care au fost construite, în conformitate cu legea.

Toate persoanele fizice și juridice sunt obligate să întrețină și să înfrumusețeze clădirile, curțile și împrejurimile acestora, spațiile verzi din curți și dintre clădiri, arborii și arbuștii plantați.

În aceeași ordine de idei, se vor amenaja și se vor întreține luciile de apă din interiorul localităților și din zonele limitrofe acestora, se va înfrumuseța și proteja peisajul și se va menține curățenia stradală.

Amplasarea obiectivelor industriale, a căilor și mijloacelor de transport, a rețelelor de canalizare, a stațiilor de epurare, a depozitelor de deșeuri menajere, stradale și industriale se va face fără a se prejudicia salubritatea, ambientul, spațiile de odihnă, starea de sănătate și de confort a populației.

Consiliul local răspunde pentru adoptarea elementelor arhitecturale adecvate, optimizarea densității de locuire, concomitent cu menținerea și dezvoltarea spațiilor verzi, a parcurilor, a aliniamentelor de arbori și a perdelelor de protecție stradală, a amenajamentelor peisagistice cu funcție ecologică, estetică și recreativă și pentru inițierea pe plan local a unor proiecte de întreținere și dezvoltare a canalizării stradale.

3.11. REGLEMENTĂRI URBANISTICE

Parte componentă a Planului Urbanistic General, Regulamentul Local de Urbanism este prezentat în volumul al II-lea al lucrării și se prezintă ca o colecție unitară de reglementări, având rolul de a transpune în practică prevederile Planului Urbanistic General.

Prin Regulamentul Local de Urbanism s-au rezolvat următoarele probleme:

- S-a făcut zonificarea funcțională a terenurilor din intravilan (în ambele sate ale comunei), dându-se terenurilor o destinație precisă care devine obligatorie după aprobarea P.U.G.;
- S-a împărțit teritoriul intravilan, în unități teritoriale de referință bine delimitate și tratate amănunțit; prin punerea în aplicare a reglementărilor la nivelul zonelor funcționale și la nivelul unităților teritoriale de referință se va asigura dezvoltarea armonioasă a localităților.
- S-au stabilit reglementări precise privind:
 - ocuparea terenurilor în intravilan și în extravilan ;
 - amplasarea și conformarea construcțiilor.

Deosebit de important, în sensul că nesocotirea lor poate avea o serie de efecte greu de remediat, sunt regulile care prevăd instituirea interdicțiilor temporare sau definitive de construire sau instituirea protecției sanitare severe în jurul construcțiilor și amenajărilor speciale din cadrul sistemului de alimentare cu apă și canalizare:

- permisiune de construire cu restricții în zona centrală propusă în ambele sate, cu condiția realizării unui plan urbanistic zonal, care va restructura zona, va asigura fondul de clădiri necesare desfășurării funcțiunii dominante alocate zonei ;
- permisiunea de construire cu condiții în noile teritorii introduse în intravilan, destinate construcțiilor de locuințe cu condiția parcelarii terenului și elaborării unui P.U.Z. însoțit de un regulament corespunzător ;
- la delimitarea parcelelor destinate amplasării unor construcții care presupun acces la drumul național se va avea în vedere rezervarea unei suprafețe de teren necesare amenajării de drumuri colectoare astfel încât să nu se creeze noi intersecții la nivel cu drumul național precum și asigurarea spațiului necesar, lucrările edilitare și a altor instalații și conducte, astfel încât acestea să nu fie prevăzute în antrepriza drumului și nici în zona de siguranță, destinată semnalizării rutiere ;
- interdicția definitivă de construire în zonele de risc natural, în zona de protecție a drumurilor, în zona de protecție a monumentelor istorice.

3.12. OBIECTIVE DE UTILITATE PUBLICĂ

Stadiul actual al dezvoltării urbanistice din comuna Chirpăr a fost analizat, împreună cu reprezentanții Primăriei Locale, construindu-se o serie de disfuncționalități. În cea mai mare parte acestea au fost legate de obiectivele de utilitate publică. Realizarea imediată și simultană a obiectivelor de utilitate publică propuse este practic imposibilă, ca urmare, în principal a lipsei de fonduri. De comun acord cu reprezentanții Primăriei locale s-a stabilit o listă a principalelor obiective de utilitate publică, ce se va realiza în următoarea ordine de priorități :

Obiectiv nr. 1 REALIZAREA DE SISTEME DE ALIMENTARE CU APĂ POTABILĂ ÎN LOCALITĂȚILE COMUNEI

- Tipul de proprietate a terenurilor afectate : teren proprietate publică;
- Circulația juridică a terenurilor : terenul pe care se identifică rezervorul va fi în domeniul public ;
- Etape de realizare a obiectivului :
 - studii de fundamentare ;
 - studii de fezabilitate și proiect tehnic ;
 - autorizare execuție ;
 - execuție lucrări.

Obiectiv nr. 2 REALIZAREA DE SISTEME DE CANALIZARE MENAJERĂ ÎN LOCALITĂȚILE COMUNEI

- Tipul de proprietate a terenurilor afectate : teren proprietate publică;
- Etapele de realizare a obiectivului :
 - studii de fundamentare ;
 - studii de fezabilitate și proiect tehnic ;
 - autorizare execuție lucrări ;
 - execuție lucrări.

Obiectiv nr. 3 MODERNIZARE REȚEA STRADALĂ

- Tipul de proprietate a terenului afectat: proprietate publică;
- Etape în realizarea obiectivului :
 - studii de fundamentare;
 - studii de fezabilitate și proiect tehnic.

CAPITOLUL IV **CONCLUZII ȘI MĂSURI ÎN CONTINUARE**

CONCLUZII

Comuna Chirpăr, în ansamblul ei deține un potențial uman și natural care-i poate asigura o frumoasă perspectivă în ceea ce privește dezvoltarea economico – socială.

Procesul de relansare economică a comunei pe principii noi este început în comună iar propunerile din această lucrare vor întări și vor susține șansele de dezvoltare economică și socială.

- Realizarea propunerilor din P.U.G. pot asigura atributele unei vieți civilizate la care să aibă acces în mod egal toți cetățenii comunei:
 - realizarea lucrărilor edilitar gospodărești;
 - îmbunătățirea circulației și a relațiilor în teritoriu;
 - protecția mediului;
 - realizarea unor construcții și amenajări pentru sport, agrement.
- Zonificarea funcțională propusă, unitățile teritoriale de referință propuse și reglementările din R.L.U., vor contribui la:
 - constituirea unui nucleu central în fiecare sat, cu funcțiuni de interes general și ca loc de manifestare a personalității satului;
 - îmbinarea armonioasă dintre interesele colectivității și interesele particulare sau de grup, îmbinarea funcțiunilor de locuire cu cele de activități gospodărești;
 - introducerea elementelor de noutate în construcții paralel cu conservarea, în unele zone a elementului arhaic;
 - asigurarea dezvoltării durabile în sensul protejării mediului natural și uman;
 - protejarea construcțiilor existente și viitoare și a locuitorilor.
- Includerea în intravilan a unor terenuri rezervate : locuirii, gospodăririi comunale, unităților agrozootehnice, construcțiilor edilitare, corespunde noilor cerințe de construire și de dezvoltare economică;
- În prezent, politica de dezvoltare locală este tot mai mult atributul conducerii locale care își poate constitui metodele și pârghiile specifice prin care să coordoneze și să influențeze viața colectivității umane din comună.

4.2. MĂSURI ÎN CONTINUARE

În calitatea sa de organ de conducere al Primăriei Chirpăr, Consiliului Local îi revine sarcina de a coordona întreaga activitate ce se desfășoară în comună și de a lua cele mai potrivite măsuri pentru realizarea obiectivelor sociale și economice prezentate în lucrare.

Pentru îmbunătățirea laturii sociale a vieții colectivității :

- se vor lua măsuri pentru realizarea obiectivelor de interes public ;
- se va stimula realizarea obiectivelor cu implicație în sport, turism, agrement ;
- se va îmbunătăți structura instituțiilor sociale, cu prestații adresate în primul rând tineretului sau categoriilor sociale defavorizate ;
- se vor stimula prin pârghii specifice acele activități productive creatoare de locuri de muncă ;
- se vor stimula acele activități productive care nu poluează mediul înconjurător ;
- se va asigura cadrul propice atragerii populației spre activități și manifestări de interes general cu rol în formarea corespunzătoare a tinerei generații și chiar reeducarea și reorientarea persoanelor adulte ;
- se vor asigura șanse egale de progres pentru cele trei sate componente ale comunei în ideea de a accentua o legătură, deocamdată preponderent administrativă între acestea.

Pentru îmbunătățirea laturii economice a vieții colectivității :

- se vor atrage investitori, printr-o politică fiscală corespunzătoare ;
- se va stimula, prin pârghii administrative și financiare, dezvoltarea ramurilor agricole și prestatoare de servicii, deficitare în prezent, pe ansamblul comunei ;
- se vor facilita schimburi de experiență, vizite, în alte localități din țară și chiar din străinătate pe linia introducerii elementelor de eficiență și productivitate în activitățile din agricultură (unelte, echipamente, soiuri, tehnologii, etc.)

Pentru dezvoltarea laturii urbanistice :

- se va realiza acțiunea de bornare a teritoriului nou realizat în urma aprobării prezentei lucrări;
- se va impune respectarea regulilor de autorizare a construcțiilor de orice fel prevăzute de actele normative în vigoare și de Regulamentul Local de Urbanism ;
- se vor urmări în continuare zonele de risc natural și antropoc și se vor lua toate măsurile de securitate corespunzătoare asupra construcțiilor ;
- se vor conserva și pune în valoare zonele istorice ale localităților comunei Chirpăr.